

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

นายอลงกต วัฒนวิบูลย์กิจ

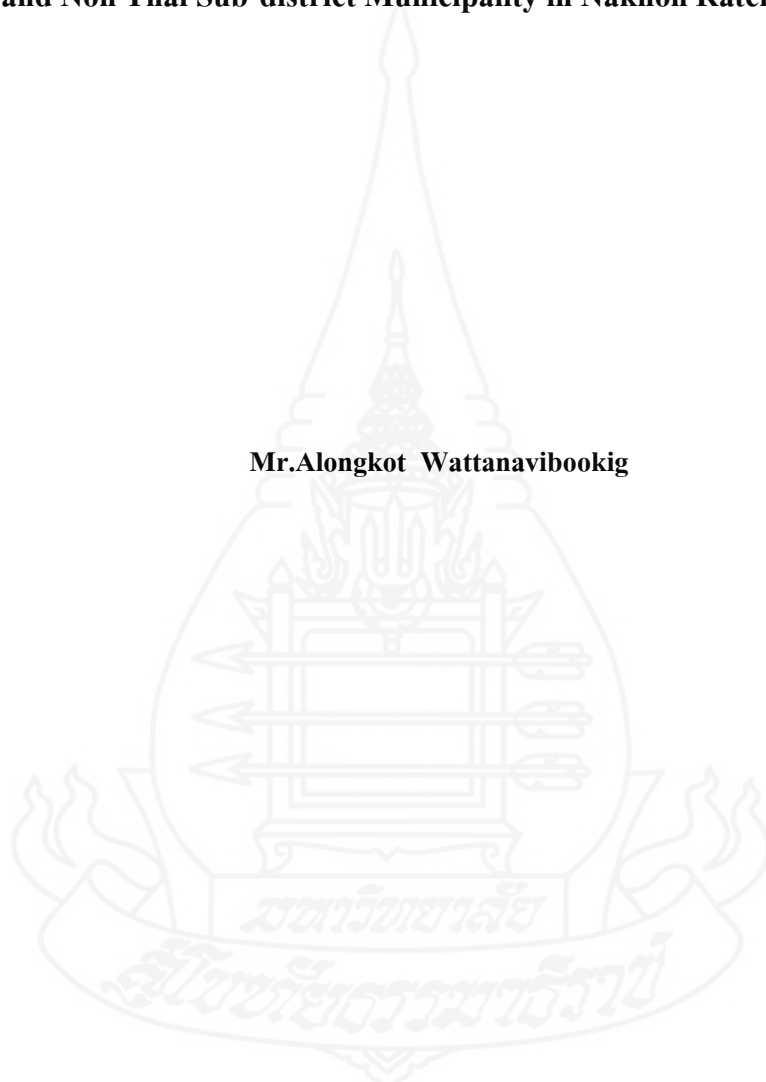

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**A Comparative Study of Using of Good Governance
in Joho and Non Thai Sub-district Municipality in Nakhon Ratchasima Province**

Mr. Alongkot Wattanavibookig

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Local Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักกรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจอหอ
กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อและนามสกุล นายอลงกต วัฒนวิบูลย์กิจ

วิชาเอก การเมืองการปกครองท้องถิ่น

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรพล วัฒนชัย วัฒนชัย วัฒนชัย วัฒนชัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรพล วัฒนชัย วัฒนชัย วัฒนชัย วัฒนชัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา รุ่งโรจน์วิชัย)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยได้รับความกรุณา จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล กรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ โรจนพล ประธาน กรรมการที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ ให้คำแนะนำ ความรู้ต่าง ๆ คำปรึกษา ค่อยชี้แนะแนวทางตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติม ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัย ด้วยความเอาใจใส่ในงานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยตระหนักถึง ความตั้งใจและความทุ่มเทของอาจารย์และขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น คณะ รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ มากมาย ตลอดจน เจ้าหน้าที่สาขาวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น ที่ช่วยติดต่อประสานในเรื่องต่าง ๆ ในงานวิจัยเล่ม นี้ให้สำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา และผู้นำชุมชนในพื้นที่ทุกท่าน ที่ได้ ให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการทำงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจอยู่ไม่น้อย จึง ขอมอบส่วนดีทั้งหมด ให้แก่คณาจารย์ที่ได้ให้ความรู้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็น ประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอน้อมนุชาพระคุณของบิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุก ท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ผู้วิจัยขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟัง คำแนะนำต่าง ๆ จากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งต่อไป

อลงกต วัฒนวิบูลย์กิจ

กุมภาพันธ์ 2561

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจ้อหอกับ
เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัย นายอลงกต วัฒนวิบูลย์กิจ รหัสนักศึกษา 2578001956 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวลัญช์ โรจนพล (2) รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล
ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล (2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล (3) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจ้อหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาวิจัยเอกสารและสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่ทำงานในเทศบาลตำบลและผู้นำชุมชน แบบเผชิญหน้า ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานเทศบาลตำบล แห่งละ 8 คน รวมเป็นจำนวน 16 คน และกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล แห่งละ 4 คน รวมเป็นจำนวน 8 คน รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 24 คน ผู้วิจัยได้เข้าสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลแบบเฉพาะเจาะจงและได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อการวิเคราะห์เนื้อหาแบบเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีหลักธรรมาภิบาลที่มีความเหมือนกัน 3 หลัก คือ (1) การใช้หลักคุณธรรม (2) การใช้หลักความรับผิดชอบ (3) การใช้หลักความคุ้มค่า และมีความต่างกัน 3 ด้าน คือ (1) การใช้หลักนิติธรรม เทศบาลตำบลจ้อหอ มีการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ (2) การใช้หลักความโปร่งใส เทศบาลตำบลโนนไทย เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล (3) การใช้หลักความมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลโนนไทย มีการสำรวจแบบความพึงพอใจทุกโครงการ ปัญหาและอุปสรรค เทศบาลตำบลจ้อหอมีปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักความโปร่งใส คือ การตรวจสอบการทำงานของเทศบาลตำบลของคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อเสนอแนะ ด้านการใช้หลักนิติธรรม มีการสอบถามประชาชนเป็นระยะ เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นใน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีการออกบังคับใช้กับชุมชน ด้านการใช้หลักคุณธรรม ให้พนักงานเทศบาลตำบลมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางในการปฏิบัติราชการ ด้านการใช้หลักความโปร่งใส การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงาน และการให้ประชาชนมีการเรียนรู้ขั้นตอนในการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการใช้ความมีส่วนร่วม ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการ โครงการต่าง ๆ ด้านการใช้หลักความรับผิดชอบ การแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ควรจัดลำดับความสำคัญก่อน หลัง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ด้านการใช้หลักความคุ้มค่า ให้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

คำสำคัญ การเปรียบเทียบ การใช้ธรรมาภิบาล เทศบาลตำบลจ้อหอ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

Thesis title: A Comparative Study of Using of Good Governance in Joho and Non Thai Sub-district Municipality in Nakhon Ratchasima Province

Researcher: Mr.Alongkot Wattanavibookig ; **ID:** 2578001956; **Degree:** Master of Political Science

Thesis advisors: (1) Dr.Wornwaluncha Rojanapol, Assistant Professor ; (2) Dr.Pathan Suwanmongkol, Associate Professor ; **Academic year:** 2017

Abstract

The objectives of this research are (1) to compare a using of good governance in Joho and Non Thai Sub-district Municipality, (2) to investigate the problem of the using of good governance and (3) to propose the solutions to use of good governance in Joho and Non Thai Sub-district Municipality in Nakhon Ratchasima Province

The qualitative approach was used to apply in this research. Data collection was gathered from literature review and face-to-face interview. The purposive samplings were sub-district municipality officers (8 interviewees for each sub-district municipality) and representatives of the people in the local area (4 interviewees for each sub-district municipality). There were 24 interviewees in total. Then, the data were analyzed using a content analysis method and a descriptive analysis method.

This research found that (1) there were three similar aspects of both sub-district municipalities including a) Morality, b) Responsibility and c) Economy. On the other hand, there were dissimilar aspects of both sub-district municipalities including a) Rule of Law: Joho sub-district municipality has improved the rules, b) Accountability: Non Thai sub-district municipalities gave an opportunity to recheck its own works and c) Participation: Non Thai sub-district municipalities surveyed the satisfaction of people of each project. (2) The problems of the using of accountability in Joho sub-district municipalities was a checking the work of procurement committee of municipality office. (3) The solutions for using of good governance are following. A) Rule of Law: people should be interviewed to share the opinion about the laws, rules and regulations. B) Morality: The sub-district municipality officers should have rights to set the guideline their work. C) Accountability: People should participate in each step of the project in order to recheck the sub-district municipal project. D) Participation: People should participate to share the opinions on each project. E) Responsibility: Sub-district municipality officers should solve the public problems by priority of problem in order to maximize the public benefits. F) Economy: The public benefit should be considered to let the people having the better quality of life.

Keywords: Comparison, Using of Good Governance, Joho Sub-district Municipality, Non Thai Sub-district Municipality and Nakhon Ratchasima Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	10
การใช้หลักธรรมาภิบาล	10
ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาลในประเทศไทย	10
ความหมายของหลักธรรมาภิบาล	14
องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล	20
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	21
ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น	21
ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่น	23
ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่น	24
องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น	24
วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลที่ใช้ศึกษา	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
รูปแบบการวิจัย	43

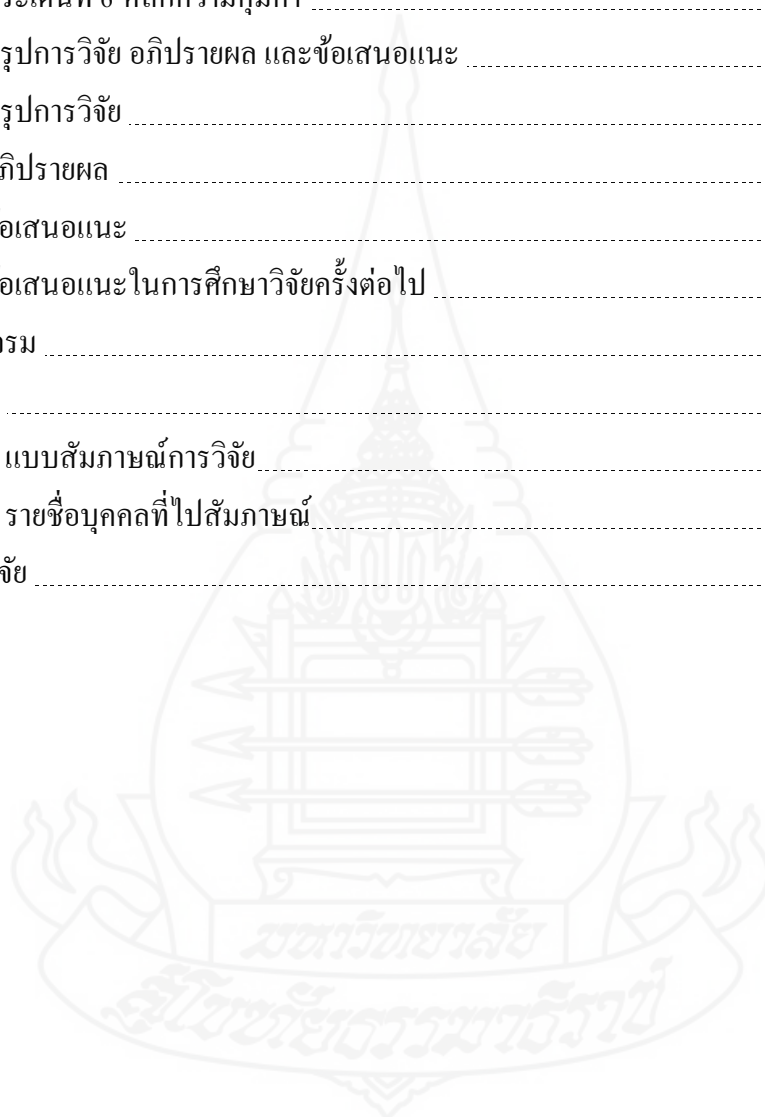
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ตอนที่ 1 การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	49
ประเด็นที่ 1 หลักนิติธรรม	49
ประเด็นที่ 2 หลักคุณธรรม	59
ประเด็นที่ 3 หลักความโปร่งใส	65
ประเด็นที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม	73
ประเด็นที่ 5 หลักความรับผิดชอบ	79
ประเด็นที่ 6 หลักความคุ้มค่า	88
ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	93
ประเด็นที่ 1 หลักนิติธรรม	93
ประเด็นที่ 2 หลักคุณธรรม	94
ประเด็นที่ 3 หลักความโปร่งใส	96
ประเด็นที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม	97
ประเด็นที่ 5 หลักความรับผิดชอบ	98
ประเด็นที่ 6 หลักความคุ้มค่า	100
ตอนที่ 3 การเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	101
ประเด็นที่ 1 หลักนิติธรรม	101
ประเด็นที่ 2 หลักคุณธรรม	102
ประเด็นที่ 3 หลักความโปร่งใส	102
ประเด็นที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม	103

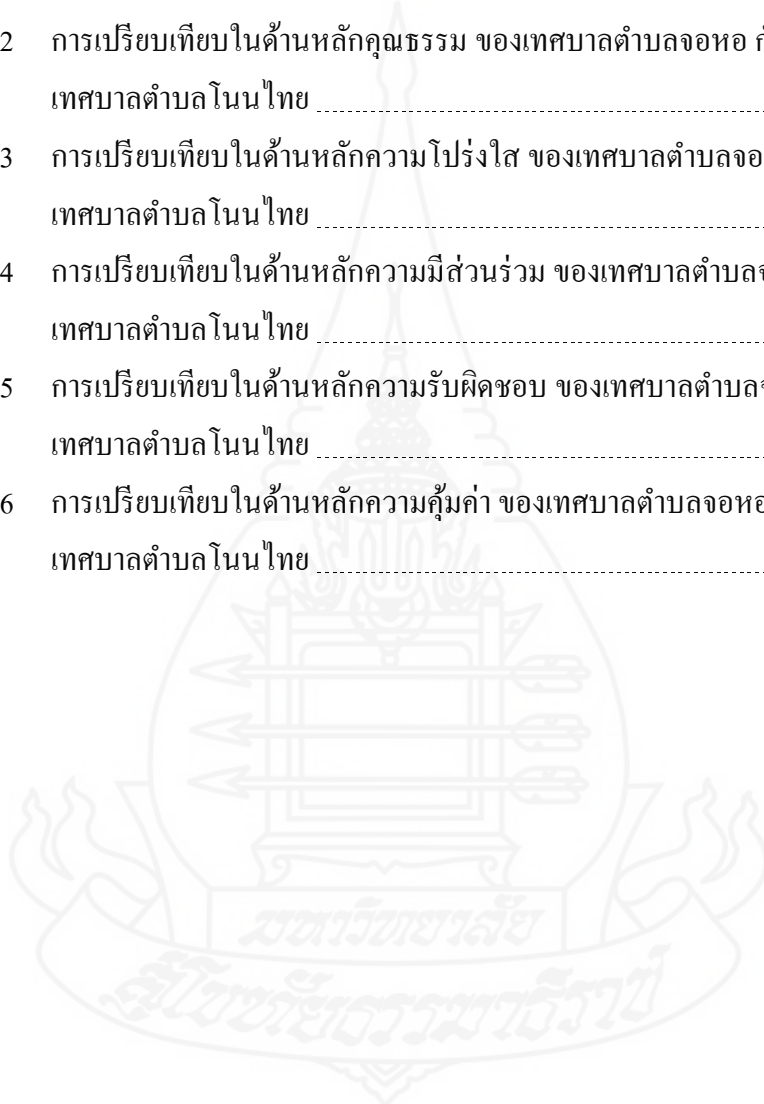
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประเด็นที่ 5 หลักความรับผิดชอบ	103
ประเด็นที่ 6 หลักความคุ้มค่า	103
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
สรุปการวิจัย	105
อภิปรายผล	112
ข้อเสนอแนะ	120
ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	121
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก	125
ก แบบสัมภาษณ์การวิจัย	126
ข รายชื่อบุคคลที่ไปสัมภาษณ์	135
ประวัติผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบในด้านหลักนิติธรรม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย	58
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบในด้านหลักคุณธรรม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย	65
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบในด้านหลักความโปร่งใส ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย	72
ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบในด้านหลักความมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย	78
ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบในด้านหลักความรับผิดชอบ ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย	85
ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบในด้านหลักความคุ้มค่า ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย	92

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นจะต้องมีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นดำเนินการและตัดสินใจในการทำงานของท้องถิ่นเป็นไปตามความต้องการของตนเอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540¹ และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 หมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 74 บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตาม กฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน

การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ประกอบด้วย (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักความมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ (6) หลักความคุ้มค่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542²

ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เกิดผลประโยชน์สุขของประชาชน (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ (4) ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อ

¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

² ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

สถานการณ์ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)³ ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา โดยให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชน การจัดทำแผน การแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมสร้างการใช้หลักนิติธรรมในการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน เสริมสร้างวิสัยทัศน์และสร้างขีดความสามารถในการจัดการหรือการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง

เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549⁴ คณะรัฐมนตรีมีมติ เห็นชอบวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาลและการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธาและไว้วางใจในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และหน่วยงานภาคราชการ รวมถึงตัวข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ โดยเฉพาะการใช้อำนาจรัฐและการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน คือ 1) การสร้างผู้นำและองค์การต้นแบบ 2) การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม ค่านิยม และการพัฒนาข้าราชการ 3) การให้คำปรึกษา แนะนำ และการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมภิบาล 4) การปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 5) การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาล 6) การวัดผลและตรวจสอบด้านจริยธรรม และ 7) การวางระบบสนับสนุนและปัจจัยพื้นฐานด้านจริยธรรมธรรมภิบาล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551 - 2554)⁵ เพื่อเสริมสร้างธรรมภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน มุ่งเน้นให้ธรรมภิบาลของประเทศดีขึ้น มีคะแนนภาพลักษณ์ของความโปร่งใสอยู่ที่ 5.0 ภายในปี 2554 ระบบราชการมีขนาดความเหมาะสม มีการดำเนินการที่คุ้มค่า ลดกำลังภาคราชการให้ได้ 10 % ภายในปี 2554 การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและธรรมภิบาลในบริบทไทย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)⁶ ข้อตกลงระหว่างประเทศ ด้านสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และธรรมภิบาลจะเป็นแรงกดดันให้ต้องปรับกระบวนการผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการแสดงความรับผิดชอบต่อ

³ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)

⁴ <http://www.eppo.go.th/admin/cab/cab-2549-12-19.html#10>

⁵ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551 - 2554)

⁶ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)

สังคมและการสร้างความเป็นธรรมในการแข่งขันมากขึ้น เป็นเครื่องมือที่ผู้ประกอบการต้องยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานที่กำหนด เพื่อสามารถแข่งขันได้ แม้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการทำงานของหน่วยงาน

จะเห็นได้การใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551 – 2554) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของประชาชนที่กำหนดไว้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลได้บรรจุไว้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้ประเทศไทยมีการบริหารราชการแผ่นดินมีการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ของโลก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานในประเทศได้มีการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบันแนวคิดธรรมาภิบาล มีบทบาทอย่างมากต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นจำนวนมาก จึงเกิดความสนใจในการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า เพราะเหตุใดปัญหาและอุปสรรคในแต่ละพื้นที่จึงไม่เหมือนกัน

ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจ้อหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เพราะเทศบาลตำบลจ้อหอ เป็นเทศบาลที่มีประชากรอยู่เป็นจำนวนมาก จำนวน 16,572 คน พื้นที่ประมาณ จำนวน 9.50 ตารางกิโลเมตร ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลจ้อหอ มีหลากหลายอาชีพ เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจ้อหอในแต่ละด้าน และเทศบาลตำบลโนนไทย เป็นเทศบาลที่มีประชากรอยู่จำนวน 3,356 คน พื้นที่ ประมาณ 1.75 ตารางกิโลเมตร เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนไทยในแต่ละด้าน เทศบาลทั้งสองแห่งมีความแตกต่างกันอย่างไร

การกำหนดตัวชี้วัดหลักธรรมาภิบาลในการเปรียบเทียบ 6 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักความมีส่วนร่วม (5) หลักความสำนึกรับผิดชอบ (6) หลักความคุ้มค่า เพื่อให้ทราบถึงการนำหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ และทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการนำหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นไปใช้ในเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง และนำ

ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบล จอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ ดังนี้

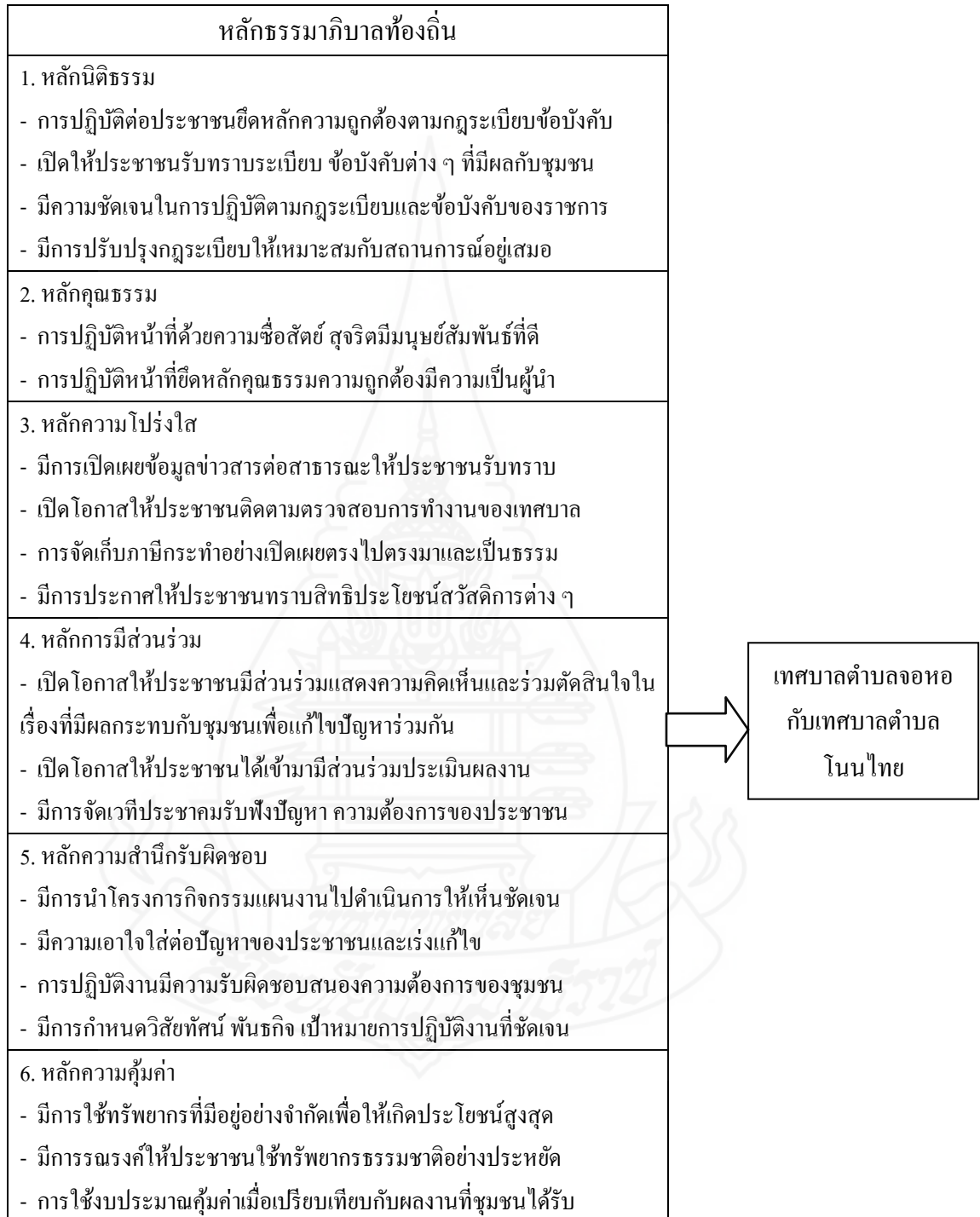
2.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของ เทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อความชัดเจนสำหรับการสร้างความเข้าใจ จึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.1 ขอบเขตประชากร ได้แก่ นายกเทศมนตรีตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล พนักงานเทศบาล ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล ของเทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมือง นครราชสีมา กับ เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

4.2 กลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยเลือกเฉพาะเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 24 คน ได้แก่

4.2.1 เทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบล/รองนายกเทศมนตรี 1 คน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล 2 คน ปลัดเทศบาล/รองปลัดเทศบาล 1 คน หัวหน้าสำนักปลัด/ผู้อำนวยการกอง 4 คน และผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล 4 คน

4.2.2 เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบล/รองนายกเทศมนตรี 1 คน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล 2 คน ปลัดเทศบาล/รองปลัดเทศบาล 1 คน หัวหน้าสำนักปลัด/ผู้อำนวยการกอง 4 คน และผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล 4 คน

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.3.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ การใช้หลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย

1) หลักนิติธรรม

(1) การปฏิบัติต่อประชาชนยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อบังคับ

(2) เปิดให้ประชาชนรับทราบระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน

(3) มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของ

ราชการ

(4) มีการปรับปรุงระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

2) หลักคุณธรรม

(1) การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

(2) การปฏิบัติหน้าที่ยึดหลักคุณธรรมความถูกต้องมีความเป็นผู้นำ

3) หลักความโปร่งใส

(1) มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะให้ประชาชนรับทราบ

- (2) เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล
  - (3) การจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม
  - (4) มีการประกาศให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์ สวัสดิการต่าง ๆ
- 4) หลักความมีส่วนร่วม
- (1) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
  - (1) เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลงาน
  - (2) มีการจัดเวทีประชาคมรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชน
- 5) หลักความรับผิดชอบ
- (1) มีการนำโครงการกิจกรรมแผนงานไปดำเนินการให้เห็นชัดเจน
  - (2) มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข
  - (3) การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน
  - (4) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
- 6) หลักความคุ้มค่า
- (1) มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
  - (2) มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด
  - (3) การใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงาน ที่ชุมชนได้รับ

4.3.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

4.3.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลูกอุปสรรค เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

4.4 ขอบเขตระยะเวลา ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2560 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2561 รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 10 เดือน

4.5 ขอบเขตของพื้นที่ ได้แก่ เทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา กับ เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลตำบลจอหอ และเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

5.2 หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ระบุหลักถึงสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาลที่เสนอโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เน้นการกำหนดเป็นกรอบแนวทางให้แก่หน่วยงานราชการเพื่อถือปฏิบัติ ดังนี้

5.2.1 การใช้หลักนิติธรรม หลักการนี้ถือเป็นการใช้รูปแบบของเทศบัญญัติเทศบาลตำบล ซึ่งได้มีการดำเนินการออกเป็น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เทศบัญญัติตำบลที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน เมื่อประกาศใช้แล้วจะมีผลบังคับใช้กับชุมชนในเขตเทศบาลตำบล การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบกฎ ระเบียบ การปฏิบัติต่อประชาชนในการใช้กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง คำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของประชาชน

5.2.2 การใช้หลักคุณธรรม ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม รักษาผลประโยชน์ของส่วนร่วม การบริการประชาชนให้ความเสมอภาค ให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมในการให้บริการประชาชน การจัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ชุมชน

5.2.3 การใช้หลักความโปร่งใส เป็นการใช้กลไกและวิธีการทำงานที่มีการนำรูปแบบของการตรวจสอบ การติดตามประเมินผลงานที่มีการดำเนินการ โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการในการทำงานการตรวจสอบ การติดตามการทำงาน การสังเกตการณ์ เพื่อให้มีความโปร่งใส ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการ อะไร ที่ไหน เมื่อไร มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบข้อมูลตลอดเวลาในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบล

5.2.4 การใช้หลักความมีส่วนร่วม อาจกล่าวได้ว่าเป็นหลักการที่สำคัญที่จะให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจ ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ การประเมินผลงาน การประชาวิจารณ์ การแสดงประชามติ เป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อให้การดำเนินการกิจกรรมต่างให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เช่น การจัดทำแผนชุมชน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

5.2.5 การใช้หลักความรับผิดชอบ เป็นการมุ่งเน้นให้เทศบาล มีการปฏิบัติงานให้มีความรับผิดชอบต่อสนองความต้องการของประชาชน มีการดำเนินงานให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาของประชาชน มีการกำหนดยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ในการปฏิบัติงาน ที่เป็นแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาของประชาชนให้เห็นชัดเจน

5.2.6 การใช้หลักความคุ้มค่า อาจกล่าวได้ว่าเป็นการมุ่งเน้นในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่มากที่สุด การรณรงค์ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่อย่างจำกัดอย่างคุ้มค่า ทั้งนี้งบประมาณที่มีการลงทุนในการดำเนินการโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ประชาชนได้รับประโยชน์คุ้มค่าจากการดำเนินการโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการมุ่งเน้นให้เกิดความประหยัดเมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนที่ได้รับ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบว่าผลของการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา แต่ละแห่งได้ให้ความสำคัญด้านไหนบ้าง สามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์และสามารถแก้ไขปัญหาได้

6.2 ทำให้ทราบว่า ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา แต่ละแห่งมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง สามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์และสามารถแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่าง ๆ ได้

6.3 ผลของการศึกษาวิจัยที่ได้รับในครั้งนี้ ของการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา จะเป็นองค์ความรู้สำคัญของการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา สามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์และสามารถแก้ไขปัญหาได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยศึกษา เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา” ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องนี้โดยแบ่งเป็นหัวข้อ ซึ่งสอดคล้องกับชื่อเรื่อง กรอบแนวคิดการวิจัย และขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลที่ศึกษา

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

1.1 การใช้หลักธรรมาภิบาล (The Practice of Good Governance) อาจกล่าวได้ว่าเป็นการนำเอารูปแบบของการปฏิบัติราชการ ระบบของการทำงาน หรือ กระบวนการในการบริหารจัดการ เช่น การใช้ธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐ คือ การใช้เป็นเครื่องมือในการทำงาน การบริหารจัดการในหน่วยงานของรัฐ กระบวนการในการทำงานในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนในชุมชน

1.2 ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาลในประเทศไทย หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี”

หลักธรรมรัฐหรือ บรรษัทภิบาล ที่เรารู้จักกันในนามของ “Good Governance” หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม นั้นไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้บ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุขสามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมเพื่อให้มีความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2546, น.5)

การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ประกอบด้วย (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม

(3) หลักความโปร่งใส (4) หลักความมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ (6) หลักความคุ้มค่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542⁷

ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546⁸ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เกิดผลประโยชน์สุขของประชาชน เพื่อเป็นการปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมาย เพื่อให้ เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ เพื่อเป็นการปฏิบัติราชการให้ส่วนราชการมีการ กำหนดแผนปฏิบัติราชการ ในการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการในแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์ ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์

3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ เพื่อเป็นการปฏิบัติราชการ ภายในส่วนราชการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น เพื่อเป็นส่วนราชการมีการ กระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ เป็นการลด ขั้นตอนในการปฏิบัติราชการ

5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อเป็นการจัดให้ส่วน ราชการ มีการทบทวนภารกิจใดมีความจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึง นโยบายรัฐบาล

6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ เพื่อเป็นการบริการประชาชน หรือติดต่อประสานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน

7. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการประเมินผลการ ปฏิบัติราชการของภาพรวมของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับ หรือหน่วยงานในส่วนราชการ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)⁹ ได้กำหนด แนวทางในการพัฒนา โดยให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ของชุมชน การจัดทำแผน การแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมสร้างการใช้ หลักนิติธรรมในการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน เสริมสร้างวิสัยทัศน์และสร้างขีดความสามารถใน

⁷ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

⁸ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546

⁹ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)

การจัดการหรือการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง

เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549¹⁰ คณะรัฐมนตรีมีมติ เห็นชอบวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาลและการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธาและไว้วางใจในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐราชการ รวมถึงตัวข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในทุกกระดับ โดยเฉพาะการใช้อำนาจรัฐและการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน คือ 1) การสร้างผู้นำและองค์การต้นแบบ 2) การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม ค่านิยม และการพัฒนาข้าราชการ 3) การให้คำปรึกษา แนะนำ และการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมภิบาล 4) การปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 5) การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาล 6) การวัดผลและตรวจสอบด้านจริยธรรม และ 7) การวางระบบสนับสนุนและปัจจัยพื้นฐานด้านจริยธรรมธรรมภิบาล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551 – 2554)¹¹ เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน มุ่งเน้นให้ธรรมาภิบาลของประเทศดีขึ้น มีคะแนนภาพลักษณ์ของความโปร่งใสอยู่ที่ 5.0 ภายในปี 2554 ระบบราชการมีขนาดความเหมาะสม มีการดำเนินการที่คุ้มค่า ลดกำลังภาคราชการให้ได้ 10 % ภายในปี 2554 การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลในบริบทไทย

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555¹² ได้มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญและ 10 หลักการย่อย ดังนี้

1. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักการตอบสนอง (Responsiveness)
2. ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)
3. ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วย หลักนิติธรรม (Rule of Law) ความเสมอภาค (Equity)

¹⁰ <http://www.eppo.go.th/admin/cab/cab-2549-12-19.html#10>

¹¹ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551 – 2554)

¹² <https://www.gotoknow.org/posts/531654>

4. ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) การกระจายอำนาจ (Decentralization) คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/ Ethic)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)¹³ ข้อตกลงระหว่างประเทศ ด้านสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาลจะเป็นแรงกดดันให้ต้องปรับกระบวนการผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างความเป็นธรรมในการแข่งขันมากขึ้น เป็นเครื่องมือที่ผู้ประกอบการต้องยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานที่กำหนด เพื่อสามารถแข่งขันได้ แม้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการทำงานของหน่วยงาน

สำหรับหลักธรรมาภิบาลได้มีการเข้ามาเผยแพร่สู่สังคมไทยในช่วงปี พ.ศ.2539 - 2540 ซึ่งเป็นช่วงของการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ อันเป็นผลมาจากความบกพร่อง และการหย่อนประสิทธิภาพของกลไกในด้านการบริหารจัดการในระดับชาติและระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการทุจริตและการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากการขาดการบริหารจัดการที่ดี หรืออาจเรียกว่า “ธรรมาภิบาล” นั่นเอง และจากวิกฤตการณ์ในครั้งนั้นซึ่งทำให้ไทยต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อนำมาฟื้นฟูและพัฒนาประเทศประกอบกับสถานการณ์ในขณะนั้น ได้เกิดกระแสการตื่นตัวในเรื่องของการบริหารจัดการที่ดีจากองค์กรพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งนักวิชาการที่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการที่ดีในการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงทำให้องค์กรต่างประเทศที่ให้เงินกู้และเงินช่วยเหลือ เช่น ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และองค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ควบคู่ไปกับการช่วยเหลือสนับสนุน เพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ และในการนำเงินไปใช้นั้นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) นั้น

ประเทศไทยจึงต้องนำหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาใช้ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีการนำหลักการเพื่อการบริหารภาครัฐกิจแนวใหม่¹⁴ มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

¹³ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)

¹⁴ http://kmcenter.rid.go.th/kmc11/file/file_abstract/abstac-54/abs_010954-1.pdf

แนวคิดเรื่อง “ธรรมาภิบาล” มีบทบาทอย่างมากต่อหน่วยงานภายในประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชน มีการนำแนวคิดไปปรับใช้กับหน่วยงานอย่างเห็นได้ชัด มีการปรับลดขนาดของหน่วยงาน ปรับปรุงการบริหารให้มีคุณภาพมีการบริการสาธารณะต่าง ๆ เป็นที่พึงพอใจของประชาชน หลักธรรมาภิบาลมีกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนโครงการ เพื่อปรับปรุงในความรับผิดชอบต่อสังคมให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (บุษบง ชัยเจริญวัฒน์, ดร. และบุญมี ลี, 2546, น.7)

จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้นนั้น สามารถสรุปสาเหตุที่นักวิชาการ และองค์กรทั้งภายในและต่างประเทศนั้นให้ความสนใจในหลักธรรมาภิบาลได้ว่าเป็นเพราะในขณะนั้นสถานการณ์บ้านเมืองของประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา ส่วนใหญ่ประสบปัญหาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ไม่เป็นระบบและไม่มีความโปร่งใส เกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้น อีกทั้งผู้บริหาร ทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน เกิดการเห็นแก่ตัว ตักตวงผลประโยชน์เข้าตัวเองจนทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้น จึงนำมาสู่การหันมาให้ความสนใจในหลักธรรมาภิบาล ซึ่งหลักธรรมาภิบาลนี้เป็นวิถีทางที่นำไปสู่ผลเชิงปฏิบัติในการช่วยเสริมให้แนวทางของประชาธิปไตยสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปสู่การปฏิรูประบบต่าง ๆ ของสังคม เพื่อผลักดันให้เกิดกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ ขึ้น อันเนื่องมาจากธรรมาภิบาลนี้จะครอบคลุมถึงทุก ๆ ด้านของกระบวนการปฏิบัติทางสังคมทั้งในด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน การดำเนินการทางธุรกิจ ระบบการศึกษา รวมทั้งภาคประชาชนและสังคมด้วยนั่นเอง

1.3 ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

คำว่า Good Governance เริ่มมีการนำมาใช้ในต่างประเทศ เมื่อ ช่วงต้น พ.ศ. 2523 ในช่วงนั้นได้มีนักวิชาการส่วนใหญ่ต่างก็มองเห็นพ้องกันว่า แนวทางการบริหารภาครัฐที่เป็นอยู่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมโลกที่ปรับเปลี่ยนไปตลอดเวลา และมีความจำเป็นต้องมีการปฏิรูปและปรับปรุงรูปแบบการปกครองใหม่ ในช่วงเวลาดังกล่าวมีองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ เช่น ธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนนานาชาติได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและพัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองที่ดีที่เรียกกันทั่วไปว่า Good Governance หรือ ธรรมาภิบาล ธรรมาภิบาล เป็นคำที่มาจากภาษาสันสกฤต คือ ธรรม กับ อภิบาล และมีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ซึ่งได้ให้คำนิยามไว้ดังนี้ ธรรม : คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา ความจริงความถูกต้อง ความยุติธรรม กฎ กฏเกณฑ์ กฎหมาย สิ่งทั้งหลาย

ดังนั้น ธรรมนูญจึงมีความหมายตามนัยนี้ว่า “วิธีการปกครองที่ไปสู่ความดีงามที่ยั่งยืน อันได้แก่ ความรุ่งเรืองและความผาสุกของปวงชนทั้งปวง” เนื่องจากได้มีผู้ให้คำนิยามและความหมายของคำว่า ธรรมนูญไว้มากรวมทั้งองค์กรต่างๆ ทั้งในประเทศ และระดับโลกได้นำไปใช้มากมาย ดังนี้

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nation Development Program:UNDP) ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในองค์การสหประชาชาติเกือบ 20 แห่ง ซึ่งมีโครงการในประเทศไทย รวมเป็นทีมงานองค์การสหประชาชาติในประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาประเทศไทย โดยเสริมสร้างแนวคิดเชิงนโยบายสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายของการพัฒนา ได้ให้นิยามความหมายของ Good Governance หรือ ธรรมนูญ ว่า คือการใช้อำนาจทางการเมือง การบริหารและเศรษฐกิจในการดำเนินการกิจ กิจกรรมต่าง ๆ อกิบาล : บำรุงรักษา ปกครอง ปกป้อง หรือคุ้มครองของประเทศในทุกระดับโดยมีกลไกกระบวนการสถาบันซึ่งประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ สามารถแสดงออกถึงความต้องการผลประโยชน์ การใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย การประสานประนีประนอมความแตกต่างโดยผ่านกลไก กระบวนการและสถาบันเหล่านั้น

ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า Good Governance คือการมุ่งความสนใจไปที่องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายที่กำหนดไว้ได้ผล หมายถึง การมีบรรทัดฐานเพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลสามารถ (อมรา พงศาพิชญ์ และนิตยา ภัทรลือระพันธ์, 2541,น.27)

ธนาคารโลก (World Bank) ได้ให้ความหมายของ Good Governance ว่า การกำหนดกลไกอำนาจของภาครัฐ ในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนา การดำเนินการกำหนดนโยบาย ที่ประชาชนสามารถรับทราบและเข้าใจ ได้ มีลักษณะที่เปิดเผยและเป็นนโยบายที่มีประโยชน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจริยธรรมปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แห่งสาธารณชน (บุษบง ชัยเจริญ และบุญมี ลี,2544,น.7)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ได้ระบุหลักการของคำนิยามการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการและธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (สุจิตต์ นิमितกุล,2543,น.9)

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ อดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. ได้ให้ความเห็นว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance นี้เป็นเรื่องที่ทุกสังคมทุกประเทศไม่ว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาหรือพัฒนาแล้วต้องการให้เกิดขึ้น คำว่า Governance เป็นคำเก่าที่มีมานานแล้ว หมายถึง กรอบในการบริหารจัดการขององค์กรต่าง ๆ ในการบริหารระบบบริษัทก็จะเรียกว่า Corporate Good Governance ในราชการก็เรียกว่า Public Governance ซึ่งกรอบการบริหารจัดการนี้มีทั้งดีและไม่ดี ที่ดีเรียกว่า Good Governance ที่ไม่ดีเรียกว่า BadGovernance (ทิพาวดี เมฆสวรรค์,2543,น.63)

ธีรยุทธ บุญมี ซึ่งเป็นนักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ เรียก GoodGovernance ว่า ธรรมรัฐ และได้ให้ความหมายว่า คือกระบวนการความสัมพันธ์ (interactionrelation) ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปในการที่จะทำให้การบริหารราชการและประชาชนโดยทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ การบริหารประเทศที่ดีควรเป็นความร่วมมือแบบสื่อสาร 2 ทาง ระหว่างรัฐบาลประชาธิปไตยและฝ่ายสังคมเอกชน องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ (NGO) โดยเน้นการมีส่วนร่วม (Participation) ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ การร่วมกันกำหนดนโยบาย (Shared policy making) และการจัดการตนเอง (Self management) ของภาคสังคมเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นธรรมมากขึ้น (ธีรยุทธ บุญมี,2541,น.17)

อานันท์ ปันยารชุน ผู้มีความรู้ ความสามารถทั้งทางด้านวิชาการ เศรษฐกิจและการเมือง และอดีตนายกรัฐมนตรีของไทยถึง 2 สมัย ได้กล่าวถึง ธรรมาภิบาลว่า เป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคล และสถาบันทั่วไป ภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงไปหลายทาง มีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลาย และขัดแย้งกันได้ (อานันท์ ปันยารชุน,2542,น.25)

ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้กล่าวถึง ธรรมาภิบาลว่า เป็นกลไกของรัฐทั้งทางการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใส และรับผิดชอบ เป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก (ชัยอนันต์ สมุทวณิช,2541,น.5)

นฤมล ทับจุมพล ได้ให้ความหมายของ Good Governance ว่าเป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจทางการเมือง เพื่อจัดการงานของบ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อพัฒนาการมีธรรมาภิบาลจะช่วยให้มีการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เพราะรัฐบาลสามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรม

มีกระบวนการทางกฎหมายที่มีอิสระ ที่ทำให้การดำเนินการเป็นไปตามสัญญา มีระบบราชการ ระบบนิติบัญญัติ และสื่อมวลชนที่มีความโปร่งใส รับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้ (นฤมล ทับจุมพล,2541,น.57)

เกษม วัฒนชัย ได้กล่าวว่า “ธรรมาภิบาล” เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Good Governance คำว่า “Good” แปลว่า “ดี” Governance แปลว่า “การกำกับที่ดี การดูแลอย่างดี” ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance จึงเป็นหลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดี เพื่อประกันว่าในองค์กรจะไม่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ด้อยประสิทธิภาพ ธรรมาภิบาลของสถานศึกษาจะช่วยประกันเรื่องนี้ได้ เพราะที่ผ่านมามหาวิทยาลัยของเรามีการโกงกินกันในทุกระดับ และบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ (เกษม วัฒนชัย,2546,น.23)

คณิน บุญสุวรรณ ได้เลือกใช้คำว่า ธรรมาภิบาล ในการอภิปรายในเรื่องที่ไม่ใช่การปกครองประเทศโดยตรง หรือมุ่งชี้ให้เห็นการอธิบายเรื่อง การบริหารจัดการของภาคธุรกิจเอกชน โดยเฉพาะ แต่จะเน้นเรื่องภาพรวมของสังคมที่ทุกฝ่ายต้องมีความสัมพันธ์หรือมีผลประโยชน์หรือผลกระทบได้เสียต่อกันอย่างใกล้ชิด เพราะคำว่า ธรรมาภิบาล หมายถึงการปกครองที่ไว้ซึ่งความถูกต้องดีงาม อันมิใช่เป็นความปรารถนา ความต้องการ หรือเป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะ หากแต่เป็นความปรารถนา ความต้องการ หรือเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่มีอยู่ในสังคม (คณิน บุญสุวรรณ,2540)

ฉดา จันทร์สม ให้แนวคิดไว้ว่า “การบริหารจัดการที่ดี” หรือ “ธรรมาภิบาล” หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ และการนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะและสิทธิมนุษยชน โดยหลักการบริหารจัดการที่ดี ต้องปราศจากการบิดเบือนใช้ประโยชน์ในทางที่ผิดและคอร์รัปชัน และเป็นไปตามกฎแห่งกฎหมาย (ฉดา จันทร์สม,2548,น.2)

ธีรยุทธ บุญมี ให้ความเห็นว่า ความคิดรัฐธรรมนูญเป็นการมอบอำนาจการเมือง การปกครองแบบใหม่ที่แข็งทื่อตายตัว แต่ให้ปฏิสัมพันธ์กับภาคประชาชนและให้มีลักษณะแยกย่อยมากขึ้นแนวคิดรัฐธรรมนูญ คือ การเป็นหุ้นส่วนกันในการบริหารและปกครองประเทศโดยรัฐ ประชาชนและเอกชน ซึ่งกระบวนการอันนี้จะก่อให้เกิดความเป็นธรรม ความโปร่งใส ความยุติธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนดี ซึ่งแนวคิดนี้เกิดจากการที่ประชาชนเห็นว่า ระบบราชการ ล้าหลังทุกส่วนต้องการการปฏิรูป ต้องมีการปรับโครงสร้างราชการให้ดีขึ้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น และประชาชนต้องการให้มีการตรวจสอบโดยสื่อมวลชน และนักวิชาการ (ธีรยุทธ บุญมี,2541,น.10)

ปฐมพงศ์ พฤติพงษ์ ได้แสดงให้เห็นว่าแนวคิดเรื่องรัฐธรรมนูญมีมานานแล้ว และความหมายก็แตกต่างกันไป เช่น ในความหมายของไทยและปราชญ์ชาวกรีก แต่อย่างไรก็ตามความหมายของ

รัฐธรรมนูญของไทยและกรีกนั้น ตรงกันที่พอสรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญ คือ ความถูกต้องชอบธรรมจากผู้นำในระดับต่าง ๆ และประชาชนทุกหมู่เหล่าในสังคม กล่าวคือ เป็นผู้มีสิทธิเสรีภาพ มีหน้าที่ถูกต้องเหมาะสมในสังคม ซึ่งหมายถึง ในฐานะพลเมืองดี มีศีลธรรม มีจรรยาดีมีความรู้ดี มีความเฉลียวฉลาด กล่าวหาญ เป็นต้น แต่บทบาทหน้าที่ของแต่ละคนก็จะแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้เนื่องจากพื้นฐานอาชีพ ความรู้ความสามารถ ตลอดจนระบบงาน ระบบราชการและระบบสังคมที่ต่างกัน (ปฐมพงศ์ พฤฒิพงศ์, 2541, น.35)

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ได้ให้ความหมายของ ธรรมาภิบาลว่า เป็นระบบโครงสร้างกระบวนการและความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ , 2544, น.10)

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล ได้เขียนหนังสือเรื่องธรรมาภิบาลกับสังคมไทย มีใจความตอนหนึ่งว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาของประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคมการเมืองอย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืน และมีเสถียรภาพ (ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล, 2549, น.3)

เปรม ติณสูลานนท์, พล.อ. ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ กล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่องจริยธรรมของการบริหารภาครัฐ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2548 ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในการจัดงานครบรอบ 50 ปี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวว่า การบริหารต้องพูดถึงผู้บริหาร เพราะเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน บางกรณีเป็นเรื่องเดียวกันจริยธรรมของการบริหารภาครัฐจะไม่มีทางเกิดผลสำเร็จได้ ถ้าผู้บริหารไม่มีจริยธรรม การใช้จริยธรรมและคุณธรรมในการบริหารงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้บริหารจะต้องมีจิตสำนึกที่จะนำสิ่งที่ดีไปใช้ และขจัดสิ่งที่ไม่ดีให้หมดไป สิ่งเหล่านี้คือ

1. ความซื่อสัตย์ เป็นจริยธรรมทั้งของการบริหารภาครัฐและของผู้บริหารความซื่อสัตย์ไม่ได้หมายถึง การประพฤติปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นแต่ต้องตามจริยธรรมและศีลธรรมด้วย

2. กฎหมาย เป็นที่ยอมรับกันว่า กฎหมายไม่สามารถอุดช่องโหว่การบริหารผู้บริหารที่จะแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายวางมาตรฐานขั้นต่ำของการ

ประพุดิมิชอบไว้เท่านั้น แต่มาตรฐานทางจริยธรรมในเรื่องของการประพุดิมิชอบ และความซื่อสัตย์นั้นสูงกว่ากฎหมาย (เปรม ติณสูลานนท์, 2548, น.2)

3. ความเป็นธรรม บอกยากกว่าความเป็นธรรมคืออะไร บ้างว่าความเป็นธรรมอยู่ที่จิตสำนึกของผู้บริหาร ก็ไม่น่าจะถูกนัก เพราะผู้บริหารลำเอียงได้ ถ้าคนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์สูงสุดถือว่าเป็นธรรม

4. ประสิทธิภาพ เป็นเรื่องเข้าใจง่ายและจริยธรรมของการบริหารที่ถกเถียงกันเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ ในตัวประสิทธิภาพเองอาจไม่สอดคล้องกับจริยธรรม กรณีนี้จริยธรรมมีความสำคัญมาก เราสามารถหาหนทางที่จะให้ประสิทธิภาพไปด้วยกันได้กับจริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส หรือความเป็นธรรม

5. ความโปร่งใส เป็นเรื่องเข้าใจง่ายและเป็นจริยธรรมของการบริหารเช่นเดียวกัน ปัจจุบันมีการเรียกร้องหาความโปร่งใสมาก เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารภาครัฐได้เรามีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารบัญญัติให้รัฐเปิดเผยข้อมูลอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชน การหลีกเลี่ยงไม่เปิดเผยข้อมูลถือได้ว่าขัดจริยธรรม

6. ความมั่นคงของรัฐ เราใช้จริยธรรมในการบริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของรัฐ ความมั่นคงของรัฐคือ ผลประโยชน์ของรัฐ ความมั่นคงของรัฐ คือประโยชน์ของรัฐอย่างหนึ่งการใช้จริยธรรมการบริหารความมั่นคงอาจกระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงหาความสมดุลให้ได้

7. คำนิยมของคนไทยส่วนใหญ่ยังเชื่อว่า ความร่ำรวยสร้างชื่อเสียงเกียรติยศและฐานะได้ จึงมีคนจำนวนไม่น้อยรีบสร้างความสำเร็จโดยไม่แยแสต่อจริยธรรมสิ่งหนึ่งที่คิดว่าไม่มีในตำราคือ ความรัก มีคำกล่าวกันว่า ความรักเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นความปรารถนา เป็นความห่วงหาอาทรใครก็ตามที่มีความรัก ย่อมมุ่งพยายามที่จะให้สิ่งที่เรารักมีความสุข มีความเจริญ มีความมั่นคงองค์การก็ทำนองเดียวกัน ถ้าเรารักองค์การ เราจะปรารถนา เราจะมุ่งมั่นเพื่อองค์การ เราจะมุ่งมั่นนำจริยธรรมและคุณธรรมไปใช้ในการบริหารองค์การ มีคำกล่าวภาษาอังกฤษว่า “To love is not to give to love, is to care” น่าจะให้ความกระจ่างชัด จะกระทำการสิ่งใด ถ้าเราไม่มีความรักในสิ่งนั้นก็ป่วยการเปล่าไม่มีทางสำเร็จ ผู้บริหารใด มีความรักองค์การของตน จะใช้จริยธรรมในการบริหารและจะได้ผลสัมฤทธิ์เป็นเลิศ

วราภรณ์ โทษณะเกษม อธิบายคำว่า Good Governance หมายถึง “การกำกับดูแลที่ดี” หรือหมายถึง “การใช้สิทธิ์ของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร” โดยหัวใจสำคัญของธรรมาภิบาล คือ ความโปร่งใส (Transparency) ความยุติธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ

(Accountability) การกำกับดูแลที่ดีมีความจำเป็นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ในกรณีภาครัฐจะเรียกว่า Good Political Governance ผู้เป็นเจ้าของคือ “ประชาชน” ซึ่งใช้สิทธิของตนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภา เพื่อกำกับดูแลผู้บริหาร คือ รัฐบาลให้บริหารประเทศในทางที่ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่วนในภาคเอกชนเรียกว่า Good Corporate Governance ผู้เป็นเจ้าของคือ “ผู้ถือหุ้น” ใช้สิทธิในการเลือกคณะกรรมการบริษัทเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบาย คัดเลือกและกำกับดูแลผู้บริหารให้บริหารงาน เพื่อความเจริญก้าวหน้าของบริษัทตามเจตนารมณ์ของผู้ถือหุ้น (วรภัทร โทษณะเกษม,2542,น.11)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ ได้กล่าวว่า Good Governance สามารถเรียกเป็นภาษาไทยได้หลายอย่าง เช่น ธรรมาภิบาล ธรรมรัฐ การบริหารจัดการที่ดี การกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นต้น ต่อมาราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติ Good Governance อย่างเป็นทางการว่าธรรมาภิบาล หมายถึงวิธีการดำเนินการปกครองที่ทำให้เกิดผลดีและความเหมาะสม (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ,2545, น.387)

1.4 องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 โดยให้ทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ตามระเบียบนี้ได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ (ธีระพล อรุณะกสิกร,2542,น.8-10)

1. หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่อำนาจอใจหรืออำนาจของบุคคล

2. หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยบรรดาคำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทนมีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความชัดเจน

4. หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็นการได้สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติ

5. หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดในการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองและบริหารกันเองนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ซึ่งหลักในการกระจายอำนาจการปกครองนี้ มีเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีอิสระ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่ง ในการที่จะดำเนินกิจกรรมบริหารตนเองได้ แต่อีกส่วนหนึ่งนั้น รัฐบาลกลางยังคงเอกสิทธิ์ในการควบคุมไว้ ทั้งนี้ เพื่อรักษาสภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความมั่นคงของชาติ

แนวคิดการปกครองท้องถิ่น¹⁵ เป็นการปกครองโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความผาสุกของประชาชนในชุมชน และเป็นการกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่น รัฐบาลมอบอำนาจการปกครองเพื่อให้ท้องถิ่นปกครองตนเองสอดคล้องกับการปกครองตามการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยให้ความสำคัญดังต่อไปนี้

1) การปกครองท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า เป็นรากฐานในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่น เกิดการเรียนรู้ กระบวนการในการปกครอง

¹⁵ <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การปกครองส่วนท้องถิ่น>

ตนเอง ทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเกี่ยวพันในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อชุมชน ทำให้เกิดความหวงแหนในสิ่งที่ชุมชนจะได้รับการปกครองตนเอง อันจะทำให้เกิดความศรัทธาเลื่อมใส ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2) การปกครองท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเองไปตามแนวทางที่ชุมชนต้องการ และอยู่ภายใต้กรอบแนวทางของรัฐบาลที่ได้มีการวางแนวทางกำหนดไว้

3) การปกครองท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนในชุมชนจะเป็นกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพราะปัญหาของแต่ละชุมชนจะไม่เหมือนกัน ซึ่งในแต่ละชุมชนจะร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและมีความคล่องตัวในการดำเนินการ

4) การปกครองท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า เป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชน ให้เป็นไปตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสภาพทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ปัญหาของแต่ละชุมชนย่อมมีความแตกต่างกันไป ชุมชนจะได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน

5) การปกครองท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า ผู้ปกครองท้องถิ่นย่อมเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ ทางการเมือง ในการปกครองท้องถิ่น ที่ได้รับการสนับสนุนของประชาชนในท้องถิ่น ในการที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อเข้ามาบริหารงานในการปกครองท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน

6) การปกครองท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า เป็นการกระจายอำนาจการปกครองของส่วนกลาง ให้ท้องถิ่นปกครองตนเองร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และวางแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เกิดประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น

ประธาน คงฤทธิศึกษากร ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้ (ประธาน คงฤทธิศึกษากร, 2526, น.8)

อุทัย หิรัญโต ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่าง เพื่อประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ท้องถิ่นโดยตรง การบริหารงานท้องถิ่นจะมีองค์การปกครองที่ประกอบด้วย

เจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม (อุทัย หิรัญโต, 2523, น.4)

ฮอลโลเวย์ (Holloway) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีจำนวนประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดมีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาพท้องถิ่นที่สมาชิกสภาจากการเลือกตั้งของประชาชน (สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547, น.3-9)

2.2 ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานการปกครองที่รัฐบาลได้จัดตั้งขึ้น เพื่อให้มีอำนาจอิสระในรูปของการปกครองตนเอง เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง ภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้น ๆ ดังนั้น ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้¹⁶

1. มีสถานะตามกฎหมายหน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
2. มีพื้นที่และระดับ หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีการปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหารงาน รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์จัดตั้งยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุน จำนวนประชากรและขนาดพื้นที่
3. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองที่สำคัญ
4. มีความเป็นนิติบุคคล หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องเป็นองค์การนิติบุคคล โดยแยกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อกำหนดงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

¹⁶ http://learningofpublic.blogspot.com/2015/09/blog-post_76.html

5. การปกครองท้องถิ่น จะต้องมีการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

6. มีอำนาจอิสระ หน่วยงานปกครองท้องถิ่น จะต้องไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย สามารถกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้จ่ายเงินของตนในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

7. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

8. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

2.3 ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองท้องถิ่น แบบทั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยงานปกครองท้องถิ่น มีคุณลักษณะเฉพาะหรือองค์ประกอบที่สำคัญ¹⁷ ดังนี้

1. หน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

2. หน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องมิใช่สภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่น จะต้องมาจากการเลือกตั้งตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

3. หน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องมิใช่สภาในการปกครองตนเอง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นผู้คัดเลือกแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

¹⁷ <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การปกครองส่วนท้องถิ่น>

4. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีโอกาสเขตในการปกครองตนเอง เพื่อให้ทราบพื้นที่ในการปกครองตนเอง

5. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมียงบประมาณ ที่ได้รับจากการจัดสรรของรัฐบาล จากการจัดเก็บเอง เพื่อใช้ในการบริหารงานของชุมชนในเขตการปกครองของตนเอง

6. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในเขตชุมชน ตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายใต้ กฎ ข้อบังคับทั้งปวง หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ ที่ได้กำหนดไว้

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องใช้อำนาจที่เหมาะสมในการให้บริการแก่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม

8. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องใช้อำนาจในการออก กฎ ข้อบังคับ ที่เป็นกฎหมายที่จะบังคับใช้กับท้องถิ่นนั้น ๆ แต่จะต้องอยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายแม่บทเป็นหลัก

9. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

2.5 วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น¹⁸ไว้ ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้ชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเอง เพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวยังไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็แตกต่างกันด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นโดยให้

¹⁸ http://govt101.blogspot.com/2008/08/blog-post_2237.html

อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถานที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้ มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 **บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ธี** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล” โดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการปกครองที่ดีที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสังคมประชาธิปไตยในประเทศไทย จึงมีการเสนอแนะกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวางอีกทั้งมีความพยายามที่จะให้มีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติ มีการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ถ้าระบบบริหารราชการมีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ นอกจากจะมีส่วนทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพแล้วยังสร้างความเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศและสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศได้ ในประเทศไทยได้มีองค์กรของทางราชการ เช่น สำนักงาน ก.พ. กระทรวงมหาดไทย และสถาบันการศึกษาได้เริ่มนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงาน ซึ่งเรียกว่า ยังอยู่ในช่วงของการใช้ได้ไม่นานนัก ซึ่งจะต้องติดตามเพื่อประเมินระดับความสำเร็จของการมีธรรมาภิบาลต่อไปในอนาคตแม้แต่กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงรัฐบาลกับธรรมาภิบาลในประเด็นสำคัญ เช่น ความโปร่งใส มีการตรวจสอบความมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในทำนองเดียวกันกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กำลังจะถูกประเมินข้อดีและข้อเสีย เพื่อจะมีการแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนต่อไป จึงเป็นเรื่องที่ต้องติดตามว่าหลักธรรมาภิบาลที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดในอนาคต (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ธี 2544, น.47)

3.2 **บุญฤทธิ์ เกตุจันทน์** ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณี เทศบาลนครนนทบุรี จากผลการศึกษาพบว่าคณะผู้บริหารและ

พนักงานเทศบาลนครนนทบุรีได้นำหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ใช้ในการบริหารงานและการปฏิบัติงานของเทศบาลนครนนทบุรี โดยจะมุ่งเน้นไปในเรื่องการให้บริการประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงาน การแสดงความคิดเห็น เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการทำงานให้บริการประชาชนมากยิ่งขึ้น เช่น งานบริการประชาชน ด้านทะเบียนราษฎร ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา เป็นต้น ด้านนิติธรรม พบว่า ได้มีการนำเรื่อง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน เช่น การออกเทศบัญญัติ ข้อบังคับเทศบาล เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการให้บริการประชาชน ด้านหลักคุณธรรม พบว่า การปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่ พนักงานเทศบาล ในงานบริการประชาชน มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน ทั้งได้มีการพิจารณาความดี ที่เป็นธรรมให้แก่พนักงานเทศบาล และส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความโปร่งใส พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการต่าง ๆ ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาล การเสนอข้อมูลต่าง ๆ ผ่านเวทีประชาคม ด้านความรับผิดชอบ พบว่า การดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ มุ่งเน้นในการให้บริการประชาชน ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาและอุปสรรค พบว่า การบริหารงานและการปฏิบัติงานของเทศบาล ยังเกิดความล่าช้าในการทำงาน เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีบังคับใช้กับชุมชน ประชาชนและผู้เสียผลประโยชน์บ้างกลุ่ม ออกมาเรียกร้อง ทำให้มองว่าเทศบาลไม่ได้ให้ความสำคัญเป็นธรรมแก่ประชาชน (บุญฤทธิ์ เกตุจันทร์ 2550, น.49-50)

3.3 สุเทพ คุณกิตติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลสามารถชนะการประกวดและได้รับรางวัลจากสถาบันหรือองค์กรต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่นประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคและความยุติธรรม หลักความรับผิดชอบ ได้จัดตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์โดยประชาชน มีระบบการติดตามตรวจสอบผลการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและแจ้งผลไปยังผู้ร้องเรียนโดยตรง หลักการมีส่วนร่วม นำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานของเทศบาล ภายใต้แนวคิดร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ในด้านของหลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลได้ด้วยกันหลายช่องทาง ได้แก่ มีการเปิดเผยข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารผ่านสื่อ

ต่าง ๆ หลักความคุ้มค่า หรือหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้สร้างจิตสำนึกแก่เจ้าหน้าที่เทศบาลเพื่อการประหยัด ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและให้บริการอย่างรวดเร็ว เสมอภาคและเป็นธรรม ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลสามารถชนะการประกวดและได้รับรางวัลจากสถาบันหรือองค์กรต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนร่วมสำคัญที่สุด รองลงมาคือด้านความโปร่งใส และตรวจสอบได้ในการบริหารงานของเทศบาล ด้านความเป็นธรรม การทำงานที่มุ่งประชาชน การมุ่งเน้นประโยชน์ของส่วนรวม (สุเทพ คุณกิตติ 2548,น.174)

3.4 ญัฐฉิณี เทียงผดุง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่นเทศบาลเมืองบึงยี่โถกับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี เพื่อศึกษาเปรียบเทียบในหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ หลักการยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าประสงค์สูงสุด หลักการเข้าสู่ตำแหน่งอย่างชอบธรรม สุจริต เทียงธรรม หลักการโปร่งใส ตรวจสอบได้ และหลักการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เทศบาลทั้งสองแห่งมีรูปแบบวิธีการที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยมุ่งเน้นเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลักในการทำงานของเทศบาลทั้งสองแห่ง เทศบาลเมืองบึงยี่โถ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ ในขณะที่เทศบาลเมืองลาดสวาย ประชาชนในพื้นที่ยังไม่ความรู้และความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ ไม่ทราบถึงขั้นตอนและการดำเนินการของเทศบาลเมืองลาดสวาย ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารน้อยมาก ทำให้ไม่สามารถรับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองลาดสวาย (ญัฐฉิณี เทียงผดุง 2559,น.4)

3.5 ไพฑูรย์ สรรเสริญ ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลนครสงขลาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในสภาเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาซึ่งอาจกล่าวได้ว่าซึ่งบทบาทในส่วนนี้หมายถึง การกระทำตามหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดไว้ของสมาชิกสภาเทศบาลนครสงขลา และอาจเป็นการกระทำที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ แต่ได้กระทำการเพื่อความถูกต้อง และผลการศึกษาทั้ง 6 หลัก กล่าวคือ ด้านหลักนิติธรรม ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ของข้อกฎหมายในการออกเทศบัญญัติการใช้จ่ายงบประมาณ และไม่ได้ให้ความสนใจในการเสนอร่างเทศบัญญัติด้วยตนเอง ด้านหลักคุณธรรม การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับบางกรณี การจัดสรรงบประมาณบางอย่างไม่ตรงตามความต้องการของประชาชน ด้านหลักความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลไม่ชัดเจน โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านหลักการมีส่วนร่วม การคัดเลือกบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่ได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้าง จึงทำให้กระบวนการตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่มีผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่

ครอบคลุมทุกกลุ่ม ด้านหลักความรับผิดชอบ ไม่ค่อยมีการแสดงความคิดเห็นและในการอภิปรายในสภามีน้อยมาก การลงพื้นที่ก็น้อยมาก ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง (ไพฑูรย์ สรรเสริญ, 2552, น.41-42)

4. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลที่ใช้ศึกษา

4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เทศบาลตำบลจอหอ มีสำนักงานตั้งอยู่ที่ เลขที่ 878 ถนนเจนจบทิศ ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

4.1.1 ประวัติความเป็นมา เทศบาลตำบลจอหอ จัดตั้งเป็นสุขาภิบาลจอหอ ตั้งแต่วันที่ 12 ธันวาคม 2510 และเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลจอหอ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ครอบคลุม 2 ตำบล คือ ตำบลจอหอ (บางส่วน) และตำบลบ้านเกาะ (บางส่วน)

4.1.2 ลักษณะภูมิประเทศปัจจุบันเทศบาลตำบลจอหอ มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 878 ถนนเจนจบทิศ ตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีสภาพทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ระยะห่างจากจังหวัดนครราชสีมา 7 กิโลเมตร เนื่องจากมีพื้นที่ใกล้เคียงกับเทศบาลนครนครราชสีมา จึงมีประชาชนมาตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเทศบาลตำบลจอหอเป็นทางผ่านไปสู่อำเภอต่าง ๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีถนนมิตรภาพตัดผ่านกับถนนสุรนารายณ์ ทำให้การคมนาคมสะดวก ดังนั้น ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพค้าขาย และโรงงานอุตสาหกรรมเทศบาลตำบลจอหอมีลำบริบูรณ์เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติสายหลักซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมชลประทาน และใช้เป็นแหล่งผลิตน้ำประปาสำหรับประชาชนในเขตเทศบาล และเนื่องจากอยู่ใกล้ตัวจังหวัดนครราชสีมา การคมนาคม สะดวก จึงมีส่วนราชการและโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งอยู่ในเขตเทศบาล เป็นผลให้เทศบาลมีความเจริญรุดหน้าเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

4.1.3 อาณาเขต/เขตการปกครองเทศบาลตำบลจอหอ

ทิศเหนือ	จด อบต.จอหอ และเทศบาลตำบลโคกสูง
ทิศใต้	จด อบต. บ้านเกาะ
ทิศตะวันตก	จด อบต. จอหอ
ทิศตะวันออก	จด อบต. ตลาด

ปัจจุบันเทศบาลตำบลจ้อหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ได้เปลี่ยนแปลงแนวเขตเทศบาลตำบลจ้อหอโดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้โปรดลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลจ้อหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2558 เป็นต้นไป ให้กำหนดเขตเทศบาลตำบลจ้อหอไว้ ดังนี้ หลักเขตที่ 1 ตั้งอยู่บนกึ่งกลางทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 204 ที่ กม 14+660 ที่จุดตัดระหว่างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 204 กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 205 บริเวณพิกัด SB 91665 ด้านเหนือจากหลักเขตที่ 1 เป็นเส้นเลียบไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 204 (ตอนเลี้ยวเมือง) ถึงหลักเขตที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่บนกึ่งกลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 204 (ตอนเลี้ยวเมือง) ที่บริเวณถนนทางเข้าบ้านปูน (ถนนเลียบแนวเขตทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) ที่ กม 16 + 993 บริเวณพิกัด SB 935660 ระยะทางประมาณ 1,985 เมตร ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือจากหลักเขตที่ 2 เป็นเส้นเลียบไปทางทิศใต้ ตามแนวถนนทางเข้าบ้านปูน (ถนนเลียบแนวเขตฟากตะวันออกเฉียงเหนือ) ถึงหลักเขตที่ 3 ซึ่งตั้งอยู่บนถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ฟากทิศใต้ กม 157 + 357 บริเวณพิกัด SB 937644 ระยะทางประมาณ 1,700 เมตร จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นเลียบไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2 ถึงทางแยกถนนองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา รหัสสายทาง 01401 (สายบ้านบุ – ลองตอง) ฟากตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเส้นเลียบตามถนน (สายบ้านบุ – ลองตอง) ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือถึงหลักเขตที่ 4 ซึ่งตั้งอยู่ที่จุดตัดระหว่างถนนองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา รหัสสายทาง 01401 (สายบ้านบุ – ลองตอง) ตัดกับทางรถไฟ สายตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณพิกัด SB 944642 ระยะทางประมาณ 1,020 เมตรจากหลักเขตที่ 4 เส้นตรงทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ตามแนวทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ที่กึ่งกลางทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือตัดกับคลองส่งน้ำชลประทานด้านทิศใต้บริเวณพิกัด SB 936625 ระยะทางประมาณ 1,930 เมตร ด้านใต้ จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นเลียบไปทางทิศตะวันตกแนวคลองส่งน้ำชลประทานฟากใต้ ถึงหลักเขตที่ 6 ซึ่งอยู่ห่างจากลำบริบูรณ์ด้านทิศใต้ตามแนวคลองส่งน้ำชลประทานระยะทาง 215 เมตร ที่บริเวณพิกัด SB 929626 ระยะทาง ประมาณ 800 เมตร จากหลักเขตที่ 6 เส้นเลียบไปลำเหมืองสาธารณประโยชน์ (เหมืองเกสร) ฟากทางทิศใต้ไปทางทิศตะวันตกถึงหลักเขตที่ 7 ซึ่งตั้งอยู่บนกึ่งกลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 205 ที่ กม 227 + 303 ที่บริเวณพิกัด B 926626 ระยะทางประมาณ 270 เมตร จากหลักเขตที่ 7 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ถึงหลักเขตที่ 8 ซึ่งตั้งอยู่ริมรั้วศูนย์สอนคำจ้อหอ ฟากทิศใต้ ที่บริเวณพิกัด SB 917616 ระยะทาง ประมาณ 1,320 เมตร จากหลักเขตที่ 8 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึงหลักเขตที่ 9 ซึ่งตั้งอยู่บนกึ่งกลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ที่ กม 153 + 986 บริเวณพิกัด SB 916617 ระยะทาง ประมาณ

100 เมตร จากหลักเขตที่ 9 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ 10 ซึ่งตั้งอยู่บนกึ่งกลาง ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ที่ กม 153 + 725 บริเวณพิกัด SB 915615 ระยะทาง ประมาณ 261 เมตร จากหลักเขตที่ 10 เป็นเส้นเลียบไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามแนวรั้วโครงการหมู่บ้านศรีปลาทองฝั่งทิศใต้ถึงหลักเขตที่ 11 ซึ่งตั้งอยู่ที่รั้วโครงการหมู่บ้านศรีปลาทองฝั่งทิศเหนือ บริเวณพิกัด SB 913620 ระยะทาง ประมาณ 735 เมตร จากหลักเขตที่ 11 เป็นเส้นเลียบไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวรั้วโครงการหมู่บ้านศรีปลาทองฝั่งทิศเหนือ ถึงหลักเขตที่ 12 ซึ่งตั้งอยู่บริเวณพิกัด SB 914620 ระยะทาง ประมาณ 120 เมตร ด้านตะวันตก จากหลักเขตที่ 12 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ถึงหลักเขตที่ 13 ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองส่งน้ำถนนแจ็กฟากใต้ บริเวณพิกัด SB 913622 ระยะทาง ประมาณ 240 เมตร จากหลักเขตที่ 13 เป็นเส้นเลียบไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ตามแนวคลองส่งน้ำฟากทิศใต้ ถึงหลักเขตที่ 14 ซึ่งตั้งอยู่ บริเวณพิกัด SB 911622 ระยะทาง ประมาณ 225 เมตร จากหลักเขตที่ 14 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงหลักเขตที่ 15 ตั้งอยู่ริมลำบริบูรณ์ด้านทิศเหนือ บริเวณพิกัด SB 911628 ระยะทาง ประมาณ 620 เมตร จากหลักเขตที่ 15 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงหลักเขตที่ 16 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนเลียบคลองชลประทานฟากเหนือ บริเวณพิกัด SB 915634 ระยะทาง ประมาณ 710 เมตร จากหลักเขตที่ 16 เป็นเส้นเลียบไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวถนนรัตนภิธาน ซ.12 ฟากตะวันตก จนถึงหลักเขตที่ 17 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนรัตนภิธานฟากใต้ บริเวณพิกัด SB 916638 ระยะทาง ประมาณ 565 เมตร จากหลักเขตที่ 17 เป็นเส้นเลียบไปทางทิศเหนือตามทางสาธารณะถนนเลียบแนวเขตฟากตะวันตกซึ่งไปบรรจบกับหลักเขตที่ 1 บริเวณพิกัด SB 916656 ระยะทาง ประมาณ 2,020 เมตร

4.1.4 จำนวนหมู่บ้าน ตำบลจ้อหอ (บางส่วน) และตำบลบ้านเกาะ (บางส่วน)

- หมู่ที่ 1 บ้านพะเนา ตำบลจ้อหอ
- หมู่ที่ 3 บ้านจ้อหอ ตำบลจ้อหอ
- หมู่ที่ 4 บ้านจ้อหอ ตำบลจ้อหอ
- หมู่ที่ 5 บ้านช่องอู ตำบลจ้อหอ
- หมู่ที่ 6 บ้านระกาย ตำบลจ้อหอ (บางส่วน)
- หมู่ที่ 13 บ้านหนองพิมาน ตำบลจ้อหอ
- หมู่ที่ 14 บ้านปูน ตำบลจ้อหอ
- หมู่ที่ 3 บ้านนาย ตำบลบ้านเกาะ (บางส่วน)

4.1.5 จำนวนประชากร ในเขตเทศบาลตำบลจ้อหอ

จำนวนครัวเรือน

8,702 ครัวเรือน

จำนวนประชากรในเขตเทศบาล	รวม	16,572 คน
ชาย	จำนวน	8,309 คน
หญิง	จำนวน	8,263 คน

หมู่ที่	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
1	450	552	1,002
3	1,319	1,403	2,722
4	457	536	993
5	1,042	1,207	2,249
6	783	944	1,727
13	3,702	2,984	6,686
14	556	637	1,193
รวม	8,309	8,263	16,572

(ข้อมูลสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลจอหอ เดือนกันยายน พ.ศ. 2559)

4.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

จากลักษณะของพื้นที่ของเทศบาลตำบลจอหอ เป็นเขตติดต่อกับตัวเมือง นครราชสีมา มีลักษณะของเส้นทางคมนาคมที่เสมือนเป็นประตูเข้า-ออก ของตัวจังหวัด นครราชสีมา เป็นเมืองที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางความเจริญของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนทางการค้า การก่อสร้าง การบริการ การประกอบพาณิชยกรรมส่วนใหญ่เป็นบริการด้านอุปโภค – บริโภค เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของชำ ร้านขายเฟอร์นิเจอร์ซึ่งจะกระจุกอยู่บริเวณใจกลางเมือง ส่วนบริษัทห้างร้านใหญ่ ๆ ประเภทค้าวัสดุ ก่อสร้าง โขว์รูมสินค้าขนาดใหญ่ อาคารจะมีขนาดใหญ่และอยู่ริมถนนมิตรภาพตลอดเส้นทางเข้าเมืองจอหอ การค้าย่อยรายอื่น ๆ ได้แก่ การค้าบริการตามกลุ่มที่พักอาศัยเป็นการค้าเพื่อบริการชุมชนเล็ก ๆ เท่านั้น ซึ่งมักเป็นอาคารพาณิชย์ที่ใช้เป็นที่พักอาศัยร่วมอยู่ด้วย โดยมีประเภท และจำนวนสถานประกอบการ พาณิชยกรรม และบริการ เช่น

- 1) สถานประกอบการด้านพาณิชยกรรม
  - ก. สถานบริการน้ำมัน จำนวน 3 แห่ง
  - ข. ตลาดสด จำนวน 2 แห่ง
  - ค. ปั๊มแก๊สรถยนต์ จำนวน 1 แห่ง
- 2) สถานประกอบการเทศพาณิชย์

ก. โรงฆ่าสัตว์ จำนวน 1 แห่ง

3) สถานประกอบการด้านบริการ

ก. ธนาคาร จำนวน 5 แห่ง

ข. สถานที่จำหน่ายอาหารตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข จำนวน 89 แห่ง

ค. สถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จำนวน 164 แห่ง

ที่มา : กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล ณ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2559)

4.3 สภาพทางสังคม

4.3.1 การศาสนา ประเพณีและศิลปวัฒนธรรม ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและมีวัดในเขตเทศบาล จำนวน 4 วัด คือ

- วัดท่ามะยม
- วัดสูง
- วัดช่องอู่
- วัดบ้านปูน

4.3.2 ประเพณีและศิลปวัฒนธรรม เทศบาลตำบลจอหอ จัดให้มีกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญ และประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ มีดังนี้

- ประเพณีสงกรานต์ ประมาณเดือนเมษายน ของทุกปี กิจกรรมสังเขป คือ การทำบุญตักบาตร การรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ และเล่นสาดน้ำสงกรานต์
- ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประมาณเดือนกรกฎาคม ของทุกปี กิจกรรมสังเขป คือ การถวายภัตตาหารเช้าและนำเทียนพรรษาไปถวายวัดทุกวัดในเขตเทศบาล
- ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี กิจกรรมสังเขป คือ การจัดขบวนแห่กระทงระหว่างชุมชนในเขตเทศบาล ประกวดนางนพมาศ และลอยกระทง

4.3.3 ข้อมูลด้านการศึกษา เทศบาลตำบลจอหอมีโรงเรียนที่อยู่ในเขต จำนวน 3 แห่ง ดังนี้

- 1) โรงเรียนเอกชน จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลสายมิตรจอหอ
- 2) โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสุนทรารายณ์วิทยา
- 3) โรงเรียนระดับประถมศึกษา - มัธยม สังกัด สพฐ. จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านจอหอ

นอกจากนี้ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล จำนวน 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (3 ขวบ) เทศบาลตำบลจ้อหอจัดตั้งเอง จำนวนนักเรียน ชาย 33 คน หญิง 27 คน รวม 60 คน (ที่มา กองการศึกษา เทศบาลตำบลจ้อหอ ณ เดือน พฤศจิกายน 2559)

4.4 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

4.4.1 ด้านการคมนาคม เทศบาลตำบลจ้อหอเป็นชุมทางเส้นทางการคมนาคมที่สามารถเดินทางติดต่อไปยังตำบล อำเภอ และจังหวัดต่าง ๆ เนื่องจากตั้งอยู่บริเวณประตูเข้า - ออกของจังหวัดนครราชสีมา ทิศเหนือไม่ว่าจะเป็น ชัยภูมิ อุดรธานี ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม เป็นต้น ถนนในเขตเทศบาลตำบลจ้อหอ จำแนกออกเป็นถนนสายหลัก และสายย่อย ถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนมิตรภาพ และถนนสุรนารายณ์ ซึ่งเป็นถนนสายหลัก ถนนสายย่อย เป็นถนนที่มีอยู่เดิม ได้แก่ ถนนเจนจบทิศ และถนนตามตรอก ซอย เป็นต้น

4.4.2 บริการขนส่งสาธารณะ ทางรถยนต์ เทศบาลตำบลจ้อหอ มีรถยนต์โดยสารวิ่งระหว่างอำเภอและจังหวัดต่าง ๆ มีทั้งรถตู้ รถสองแถว รถโดยสารธรรมดา และรถโดยสารปรับอากาศ ให้บริการรับ - ส่ง ผู้โดยสารตลอดวัน โดยมีสถานีขนส่งแห่งที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่ที่ ถ. มิตรภาพ ต.ในเมือง ห่างจากสำนักงานเทศบาลประมาณ 5 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีบริการขนส่งรถโดยสารประจำทางในเขตเทศบาลโดยรถโดยสารประจำทาง และ รถสองแถวขนาดเล็ก เช่น รถโดยสารธรรมดาสาย 4 วิ่งระหว่างโคกสูง - สถานีรถไฟชุมทางถนนจิระ สาย 6 วิ่งระหว่าง สีแยกจ้อหอ - เดอะมอลล์ เป็นต้น ทางรถไฟ ในเขตเทศบาลตำบลจ้อหอ ไม่มีสถานีรถไฟ แต่สามารถเดินทางไปยังสถานีรถไฟในตัวเมืองนครราชสีมาได้ 3 แห่ง คือ

1) สถานีนครราชสีมา เป็นสถานีใหญ่ของจังหวัด ตั้งอยู่บริเวณถนนมุนตรี

2) สถานีบ้านเกาะ เป็นสถานีรถไฟที่มีขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่ ซ้ำงวัดบ้านเกาะ

3) สถานีชุมทางถนนจิระ เป็นสถานีรถไฟที่มีขนาดเล็ก และมีความสำคัญรองลงมาจากสถานีนครราชสีมา โดยมีเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่าน 2 สาย คือ

- สายกรุงเทพ - อุดรราชธานี ผ่านอำเภอปากช่อง สีคิ้ว สูงเนิน เมือง จักราช ห้วยแถลง ฯลฯ ระยะทางประมาณ 575 กิโลเมตร

- สายกรุงเทพ - หนองคาย ผ่านอำเภอปากช่อง สีคิ้ว สูงเนิน เมือง โนนสูง คง บัวใหญ่ ฯลฯ ระยะทางประมาณ 624 กิโลเมตร

4.4.3 การไฟฟ้า ภายในเขตเทศบาลตำบลจ้อหอ ใช้กระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครราชสีมา เพื่อติดตั้ง ซ่อมแซม ให้แสงสว่างตามถนน ตรอก ซอย ในเขตเทศบาล และพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ ให้มีไฟฟ้าสาธารณะไว้บริการประชาชนที่สัญจรไปมา เพื่อ

อำนวยความสะดวกแก่ ครอบคลุมถนน 180 สาย มีจำนวนครัวเรือน (ในเขตเทศบาล) ที่ใช้บริการไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 8,382 ครัวเรือน

4.4.4 การประปา ปัจจุบันระบบประปาภายในเขตเทศบาล มีการประปาส่วนภูมิภาค นครราชสีมา เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลในการจำหน่ายน้ำให้บริการแก่ประชาชนในเขตเทศบาล และใกล้เคียง มีจำนวนครัวเรือนที่ใช้บริการน้ำประปาในเขต 6,460 ครัวเรือน ปริมาณน้ำผลิตที่ใช้ทำประปา 114,733 ลูกบาศก์เมตร/เดือน น้ำจ่าย 117,733 ลูกบาศก์เมตร/เดือน (ที่มาสำนักงานประปานครราชสีมา ณ พฤศจิกายน 2559)

4.4.5 การสื่อสารและโทรคมนาคม การให้บริการด้านการสื่อสารในเขตเทศบาล ตำบลจอหอ อยู่ในความรับผิดชอบของที่ทำกรไปรษณีย์จอหอ จำนวน 1 แห่ง มีการให้บริการหลายประเภท เช่น บริการรับ – ส่งจดหมาย ษนาณัติ บริการไปรษณีย์ด่วน (EMS) โทรเลข รับชำระค่าโทรศัพท์ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ต่อทะเบียนรถ ต่อประกันภัยตาม พ.ร.บ. ค่าเบี้ยประกัน ฯลฯ นอกจากนี้งานประชาสัมพันธ์ กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลตำบลจอหอ ได้จัดทำวารสารเทศบาลตำบลจอหอ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมของเทศบาลพร้อมติดตั้งเครื่องส่งกระจายเสียงระบบไร้สายไว้บริการเสนอข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชน และสามารถรับฟังข้อมูลข่าวสารได้จากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ผ่านทางสถานีเสียงไร้สายของเทศบาลได้อีกด้วย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เทศบาลตำบลจอหอ ได้จัดทำเว็บไซต์ของเทศบาล ชื่อ www.johocity.go.th ไว้เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ของเทศบาล พร้อมเปิดให้บริการอินเทอร์เน็ตฟรีตามโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล เพื่อให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการได้ทุกวันในเวลาราชการ

4.2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

4.2.1 ประวัติความเป็นมา เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล ประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน ของตำบลโนนไทย คือ หมู่ที่ 1 บ้านสันเทียะ หมู่ที่ 2 บ้านโนนไทย และหมู่ที่ 10 บ้านโนนพริก ต่อมาได้รับการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม 166 ตอนที่ 9 ก เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542

1) สภาพทั่วไป ที่ตั้งเทศบาลตำบลโนนไทยอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดนครราชสีมา มีระยะทางห่างจากจังหวัดประมาณ 30 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร 280 กิโลเมตร ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 205 สายนครราชสีมา-ชัยภูมิ

เทศบาลตำบลโนนไทย มีพื้นที่ประมาณ 1.75 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,094 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.20 ของพื้นที่อำเภอโนนไทย

2) อาณาเขต เทศบาลตำบลโนนไทย มีอาณาเขตติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลโนนไทยทุกทิศ ซึ่งมีอาณาเขต ดังนี้ ทิศเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ในแนวเส้นตั้งฉากจากหลักกิโลเมตรที่ 374.100 ของถนนสุรนารายณ์ ไปทางทิศตะวันตกเป็นระยะ 100 เมตร จากหลักเขตที่ 1 เป็นเส้นตั้งฉากกับถนนสุรนารายณ์ ไปทางทิศตะวันออก ถึงจุดซึ่งอยู่ห่างจากปากตะวันออกของถนนสุรนารายณ์ไปทางทิศตะวันออก 100 เมตร ซึ่งเป็นหลักเขตที่ 2 ทิศตะวันออก จากหลักเขตที่ 2 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงมุมเขตวัดโนนไทย ด้านตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นหลักเขตที่ 3 จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นขนานกับปากตะวันออกของถนนสุรนารายณ์ไปทางทิศใต้ ถึงฝั่งเหนือของห้วยระกำ ซึ่งเป็นหลักเขตที่ 4 ทิศใต้ จากหลักเขตที่ 4 เลียบตามฝั่งเหนือของห้วยระกำ ไปทางทิศใต้และทิศตะวันตก ถึงจุดซึ่งอยู่ห่างจากปากตะวันตกของถนนสุรนารายณ์ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นระยะ 100 เมตร เป็นเขตที่ 5 ทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นขนานกับปากตะวันตกของถนนสุรนารายณ์ ไปทางทิศเหนือ จนบรรจบกับหลักเขตที่ 1

4.2.2 สภาพทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/รายได้

เทศบาลตำบลโนนไทย ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้จากการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมเป็นรายได้หลัก เช่น ทำนา , ทำไร่,ทำสวน,เลี้ยงสัตว์ แต่มักจะประสบปัญหาภัยแล้งฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลทำให้ผลผลิตตกต่ำได้รับความเสียหาย

1) การเกษตรกรรมในเขตเทศบาลตำบลโนนไทย พื้นที่ทำการเกษตรกรรมมีเพียงส่วนน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อาคารร้านค้าและที่อยู่อาศัยของประชาชน สำหรับพื้นที่ในการทำสวน ส่วนการทำนา ทำไร่ จะใช้พื้นที่รอบนอกเขตเทศบาล การพาณิชย์กรรมและบริการ สภาพการค้าส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลโนนไทย มีลักษณะการค้าปลีก ผู้ประกอบการค้ามีทั้งรายใหญ่และรายย่อย ซึ่งประกอบด้วย

1. สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม

1.1	สถานีบริการน้ำมัน	1	แห่ง
1.2	ตลาดสด	2	แห่ง
1.3	ตลาดนัดทุกวันพุธ และ เสาร์	1	แห่ง
1.4	ตลาดไนท์	1	แห่ง
1.5	ร้านค้าทั่วไป จำนวน 577 ร้าน ร้านเสริมสวย จำนวน 17 ร้าน		
	ร้านอาหาร จำนวน 14 ร้าน ร้านขายของชำ จำนวน 2 ร้าน ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ รถยนต์ จำนวน		

7 ร้าน ร้านถ่ายรูป ถ่ายเอกสาร โรงพิมพ์ จำนวน 7 ร้าน ร้านขายรถจักรยานยนต์ จำนวน 1 ร้าน ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 3 ร้าน โรงสี จำนวน 3 ร้าน ร้านเกมส์ จำนวน 4 ร้าน ห้างสรรพสินค้า จำนวน 5 แห่ง ไฟแนนท์ จำนวน 5 แห่ง ร้านตรวจสภาพรถ จำนวน 1 แห่ง

2. สถานประกอบการเทศพาณิชย์

- โรงฆ่าสัตว์เทศบาล(อยู่ระหว่างการพิจารณา) จำนวน 1 แห่ง

3. สถานประกอบการด้านบริการ

4. ธนาคาร 3 แห่ง โดยเป็นธนาคารพาณิชย์ (เอกชน) จำนวน 1 แห่ง

และรัฐบาล จำนวน 2 แห่ง ดังนี้

(ที่มา: กองคลัง ณ วันที่ 11 เมษายน 2559)

5. การอุตสาหกรรม ในเขตเทศบาลตำบลโนนไทย ส่วนใหญ่ยังเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กหรืออุตสาหกรรมภายในครัวเรือน เช่น โรงสีข้าว โรงซ่อมรถ ฯลฯ

6. การปศุสัตว์ในเขตเทศบาลตำบลโนนไทย พื้นที่ทำการปศุสัตว์มีเพียงส่วนน้อย ส่วนใหญ่จะมีการเลี้ยงไก่, เป็ด, ปลา, หมู, กระบือ, โค

4.2.3 สภาพทางสังคม

ชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลโนนไทย ได้จัดตั้งชุมชนขึ้น จำนวน 8 ชุมชน มีจำนวนประชากรและครัวเรือนแยกตามชุมชน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร			หมายเหตุ
			ชาย	หญิง	รวม	
1	ชุมชนที่ 1 ปรุพัฒนา	133	220	269	489	
2	ชุมชนที่ 2 ท่าเสาพัฒนา	113	194	235	429	
3	ชุมชนที่ 3 กลางบ้านพัฒนา	101	211	250	461	
4	ชุมชนที่ 4 ศาลดาปู้ร่วมใจพัฒนา	131	223	275	498	
5	ชุมชนที่ 5 ตลาดโนนไทยพัฒนา	97	172	156	328	
6	ชุมชนที่ 6 บ้านโนนพริกพัฒนา	118	188	206	394	
7	ชุมชนที่ 7 บ้านโนนไทยพัฒนา	96	145	192	337	
8	ชุมชนที่ 8 ตลาดโดนคพัฒนา	101	206	214	420	
รวมทั้งสิ้น		890	1,559	1,797	3,356	

(ที่มา : กองสวัสดิการสังคม ณ วันที่ 8 เมษายน 2558)

1) ข้อมูลด้านศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาล มีวัด จำนวน 1 วัด มีศาลเจ้า จำนวน 1 แห่ง มีผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 1 วัฒนธรรม คำขวัญอำเภอโนนไทย ได้แก่ สันติเยะคือโนนไทย ลือไกลหลวงพ่อบอย วัดหลักร้อยแหล่งศึกษา มากคุณค่าตลาดโดนค ได้ประโยชน์เกลือสินเธาว์ ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ

- งานทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่
- งานประเพณีวันสงกรานต์และวันผู้สูงอายุ
- งานประเพณีแห่เทียนพรรษา
- งานประเพณีลอยกระทง
- งานประเพณีกินตาลและของดีอำเภอโนนไทย
- งานวันสำคัญทางศาสนาอื่น ๆ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา

อาสาฬหบูชา

- งานทำบุญกลางบ้าน (บ้านสันเทียะ,บ้านโนนพริก,บ้านโนนไทย)
- งานฉลองศาลเจ้าพ่อโนนไทย
- งานประเพณีวันชวานา

2) ข้อมูลด้านการศึกษา ในเขตเทศบาลตำบลโนนไทย มีโรงเรียนในสังกัดเอกชน 1 แห่ง (โรงเรียนสายมิตรโนนไทย 6) ไม่มีโรงเรียนในสังกัดรัฐบาลอยู่ในเขตเทศบาล ปัจจุบันเทศบาลมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนไทย 1 แห่ง ปีการศึกษา 2558 มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 25 คน รับเด็กอายุ 3 ขวบ และเปิดเรียนครั้งแรกในปีการศึกษา 2547 สำเร็จการศึกษาไปแล้ว จำนวน 12 รุ่น

3) ข้อมูลด้านการกีฬา นันทนาการ /พักผ่อน 1) ห้องสมุดประชาชน จำนวน 1 แห่ง อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโนนไทย 2) สนามเด็กเล่น จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ หน้า สบอ.โนนไทย และ ศาลาเอนกประสงค์บ้านโนนพริก 3) ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำชุมชนทุกชุมชน 4) บริการอินเทอร์เน็ต ณ สำนักงานเทศบาลตำบลโนนไทย 5) สนามกีฬา หน้า สนง.สปอ./ สนามกีฬاب้านโนนพริก / สนามกีฬاب้านโนนไทย 6) สวนสาธารณะ (สระน้ำหว่า) เทศบาลตำบลโนนไทย 7) คิดตั้งเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้ง ณ บริเวณสระน้ำหว่า , สนามกีฬاب้านโนนพริก , สนามกีฬاب้านโนนไทย และสนามกีฬาต้านภัยยาเสพติดพร้อมตั้งติดของเด็กเล่น (ข้าง สปอ.เก่า)

4) ข้อมูลด้านการสาธารณสุข มีการให้บริการด้านสาธารณสุขโดยมีสถานบริการ ดังนี้

- โรงพยาบาลในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลโนนไทยไม่มี ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับบริการจากโรงพยาบาลโนนไทย ซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาล ขนาดเตียง 92 เตียง
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง
- คลินิกเอกชน จำนวน 6 แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำของประชาชนในเขตเทศบาล 100%
- มี อสม. ทั้งหมด 72 ท่าน

ในส่วนการออกบริการของเทศบาลหลายเรื่อง เช่น ออกฉีดพ่นหมอกควันและแจกทรายอะเบทในการกำจัดยุงและแมลงวัน โดยมีเครื่องฉีดพ่นหมอกควันจำนวน 3 เครื่อง ดำเนินการโครงการต่างที่จะป้องกันภัยจากโรคที่จะเกิดขึ้นในช่วงฤดูกาลต่าง ๆ (ที่มา : กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ณ วันที่ 11 เมษายน 2559)

5) ข้อมูลการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในด้านสาธารณภัยเทศบาลมีความพร้อมในการออกปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือ เมื่อมีเหตุอัคคีภัย วาตภัย ซึ่งยังขาดวัสดุ – อุปกรณ์ในการระงับเหตุ และประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

- สถิติเพลิงไหม้ในรอบปี 2551 ส่วนใหญ่เกิดนอกเขตเทศบาล จำนวน 29 ครั้ง ในเขตเทศบาล จำนวน 2 ครั้ง

- รถยนต์ดับเพลิง จำนวน 1 คัน ขนาดจุน้ำได้ 5 ลบ.ม.(5,000 ลิตร)

- รถบรรทุกน้ำ จำนวน 2 คัน คันที่ 1 รถบรรทุกน้ำ 6 ล้อ ขนาดจุน้ำได้ 5 ลบ.ม.(5,000 ลิตร) คันที่ 2 รถบรรทุกน้ำ 10 ล้อ ขนาดจุน้ำได้ 5 ลบ.ม.(12,000 ลิตร)

- เครื่องดับเพลิงชนิดหาลาม จำนวน 1 เครื่อง

มีถังดับเพลิงพร้อมใช้งานที่ติดตั้งตามสถานที่ราชการและบ้านเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลทั้งหมดจำนวน 33 จุด รวม 52 ถัง ได้แก่

- หน่วยงานส่วนราชการ/วัด จำนวน 10 จุด 17 ถัง

- ชุมชนที่ 1 จำนวน 3 จุด 4 ถัง

- ชุมชนที่ 2 จำนวน 2 จุด 4 ถัง

- ชุมชนที่ 3 จำนวน 1 จุด 2 ถัง

- ชุมชนที่ 4 จำนวน 1 จุด 1 ถัง

- ชุมชนที่ 5 จำนวน 6 จุด 6 ถัง

- ชุมชนที่ 6 จำนวน 5 จุด 6 ถัง

- ชุมชนที่ 7 จำนวน 5 จุด 5 ถัง

- ชุมชนที่ 8 จำนวน 2 จุด 2 ถัง

4.2.4 สภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

1) แหล่งน้ำ

- สระน้ำ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สระนาหว่า คิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ 35,000 ลบ.ม. สระหนองแหน คิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำได้ ประมาณ 12,000 ลบ.ม. และสระน้ำแห่งใหม่ของเทศบาล คิดเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำได้ประมาณ 130,000 ลบ.ม. ประมาณ 30 ไร่ (นอกเขตเทศบาลตำบลโนนไทย)

- ห้วย จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ห้วยระกำ (เป็นเขตติดต่อกับ อบต.โนนไทย)

- เทศบาลดำเนินการจัดซื้อตามโครงการจัดซื้อที่ดินขุดสระเก็บกักน้ำ
ต้นทุนเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งบริเวณหลังตลาดโนนไทย (ชุมชนที่ 5) มีเนื้อที่ทั้งหมด ณ วันนี้
จำนวน 53 ไร่ 1 งาน 53 ตารางวา

(ที่มา : กองช่าง ณ วันที่ 11 เมษายน 2559)

- การระบายน้ำ สภาพโดยทั่วไปของการระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบล
โนนไทยส่วนใหญ่จะไหลลงสู่ลำห้วยระกำ, ท่าเสว เทศบาลดำเนินการจัดซื้อที่ดินเพื่อบำบัดน้ำเสีย
จากชุมชนจำนวน 2 แปลง

- บริเวณหลังตลาดโนนไทย (ชุมชนที่ 5) จำนวน 9 ไร่ 2 งาน 75 ตาราง
วา

- บริเวณบ้านโนนพริก (ชุมชนที่ 8) จำนวน 4 ไร่ 1 งาน 91 ตารางวา

รวมทั้งสิ้น จำนวน 14 ไร่ - งาน 66 ตารางวา

2) น้ำเสีย

- ปริมาณน้ำเสียของเทศบาล มีจำนวนประมาณ 162.52 ลบ.ม./วัน
(คาดการณ์จากปริมาณน้ำเสียเฉลี่ยต่อคน/ต่อวัน x จำนวนประชากร)

- ระบบบำบัดน้ำเสียยังไม่มี

3) ขยะ

- ปริมาณขยะ 1.50 – 1.70 ตัน /วัน รถยนต์ที่ใช้จัดเก็บขยะ และรถดูดสิ่ง
ปฏิกูล รวม 3 คัน แยกเป็น รถยนต์คันที่ 1 รถเก็บขนขยะ ขนาดความจุ 15 ลบ.หลา รถยนต์คันที่ 2
รถดูดสิ่งปฏิกูล ขนาดความจุ 500 ลิตร รถยนต์คันที่ 3 รถเก็บขนขยะ ขนาดความจุ 10 ลบ.หลา
และขยะที่เก็บขนได้ จำนวน 2.00 – 2.50 ตัน/วัน ขยะที่กำจัดได้ จำนวน 2.00 – 2.50 ตัน/วัน กำจัด
ขยะโดยวิธี กองบนพื้น, ฝังกลบหรือเผาเป็นครั้งคราว

4) ที่ดินสำหรับกำจัดขยะที่กำลังใช้ จำนวนประมาณ 45 ไร่ 1 งาน 08 ตาราง
วา ตั้งอยู่ที่บ้านสระจรเข้ หมู่ที่ 13 ตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา (นอกเขต
เทศบาล) ห่างจากเขตท้องถิ่นเป็นระยะทาง 6 กม. ใช้เนื้อที่สำหรับกำจัดขยะไปแล้ว จำนวน
ประมาณ 10 ไร่ ปัจจุบันเหลือที่ดินกำจัดขยะได้อีก จำนวนประมาณ 35 ไร่ คาดว่าจะสามารถกำจัด
ขยะได้อีก 10 ปี สภาพการเป็นเจ้าของที่ดินสำหรับกำจัดขยะ เป็นของเทศบาลตำบลโนนไทย (ที่มา
: กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ณ วันที่ 11 เมษายน 2559)

จังหวัดนครราชสีมา แบ่งการปกครองออกเป็น 32 อำเภอ 287 ตำบล 3,743 หมู่บ้าน
ประกอบด้วย อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอขามทะเลสอ อำเภอขาม
สะแกแสง อำเภอกง อำเภอครบุรี อำเภอจักราช อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอชุมพวง อำเภอโชคชัย

อำเภอด่านขุนทด อำเภอเทพารักษ์ อำเภอโนนแดง อำเภอโนนไทย อำเภอโนนสูง อำเภอบัวลาย
อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอประทาย อำเภอปักธงชัย อำเภอปากช่อง อำเภอพระ
ทองคำ อำเภอพิมาย อำเภอเมืองยาง อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอสีคิ้ว อำเภอสีดา
อำเภอสูงเนิน อำเภอเสิงสาง อำเภอหนองบุญมาก อำเภอห้วยแถลง การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 4 แห่ง เทศบาลตำบล 70 แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 258 แห่ง

ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหลายแห่ง
ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ของเทศบาลตำบลจอหอ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา และเทศบาล
ตำบล โนนไทย ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอโนนไทย ซึ่งเทศบาลทั้งสองแห่งมีความแตกต่างกัน ด้าน
ขนาดของพื้นที่ และจำนวนประชากร เทศบาลตำบลจอหอ มีพื้นที่ 9.50 ตารางกิโลเมตร และ
ครอบคลุมพื้นที่จำนวน 2 ตำบล คือ ตำบลจอหอ (บางส่วน) และตำบลบ้านเกาะ (บางส่วน)
ประกอบด้วย บ้านพะเนา หมู่ที่ 1 บ้านจอหอ หมู่ที่ 3 บ้านจอหอ หมู่ที่ 4 บ้านช่องอู่ หมู่ที่ 5 บ้าน
ระกาย หมู่ที่ 5 (บางส่วน) บ้านหนองพิมาน หมู่ที่ 13 บ้านปุน หมู่ที่ 14 ตำบลจอหอ และบ้านขนาย
หมู่ที่ 3 (บางส่วน) ตำบลบ้านเกาะ ประชากร จำนวน 16,572 คน (ที่มา : สำนักทะเบียนท้องถิ่น
เทศบาลตำบลจอหอ ข้อมูล ณ เดือน กันยายน พ.ศ. 2559) และเทศบาลตำบล โนนไทย มีพื้นที่ 1.75
ตารางกิโลเมตร และครอบคลุมพื้นที่ จำนวน 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านสันเทียะ หมู่ที่ 1 บ้าน
โนนไทย หมู่ที่ 2 และบ้านโนนพริก หมู่ที่ 10 ประชากร จำนวน 3,356 คน (ที่มา : กองสวัสดิการ
สังคม ข้อมูล ณ วันที่ 8 เมษายน 2558)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล ตำบล จอหอ กับ เทศบาลตำบล โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ ที่ผู้วิจัยดำเนินการโดยการเข้าไป สัมภาษณ์เชิงลึก แบบเผชิญหน้า

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ใหญ่บ้าน และประธานชุมชน

ผู้ปฏิบัติงานเทศบาล คือ นายกเทศมนตรีตำบลประธานสภาเทศบาลตำบล รองประธานสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล รองปลัดเทศบาลตำบล หัวหน้าสำนักปลัด ผู้อำนวยการกองคลัง ผู้อำนวยการกองช่าง ผู้อำนวยการกองการศึกษา และผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม

กลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวนทั้งหมด 24 คน ได้แก่

2.1 เทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้ปฏิบัติงานเทศบาล จำนวน 8 คน ประกอบด้วย

1) นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
2) รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
3) ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
4) ผู้อำนวยการกองช่างเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
5) ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
6) ผู้อำนวยการกองการสวัสดิการสังคมเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน

7) รองประธานสภาเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
8) สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน

2.1.2 ประชากร จำนวน 4 คน ประกอบด้วย

1) ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน 2 คน
2) ประธานชุมชน	จำนวน 2 คน

2.2 เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย

2.2.1 ผู้ปฏิบัติงานเทศบาล จำนวน 8 คน ประกอบด้วย

1) นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
2) รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย	
หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการแทน	จำนวน 1 คน
3) หัวหน้าสำนักปลัด เทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
4) ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
5) ผู้อำนวยการกองช่างเทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
6) ผู้อำนวยการกองการสวัสดิการสังคม	
เทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
7) ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
8) สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน

2.2.2 ประชากร จำนวน 4 คน ประกอบด้วย

1) ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน 2 คน
2) ประธานชุมชน	จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดมากกว่าปลายปิด ที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในแต่ละพื้นที่ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มี 7 ข้อ คือ

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
2. อาชีพและตำแหน่ง
3. เพศ

4. อายุ
5. ระดับการศึกษา
6. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในเทศบาล

ส่วนที่ 2 การใช้หลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นในการดำเนินงานในเทศบาล

1. ด้านหลักนิติธรรม

- 1) เทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติต่อประชาชนโดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับ หรือไม่
- 2) เทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับทราบที่เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับต่างๆที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน บ้างหรือไม่ อย่างไร
- 3) ในการบริหารงานเทศบาลของท่าน มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการที่กำหนดไว้หรือไม่
- 4) ในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านในเทศบาล มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ หรือไม่

2. ด้านหลักคุณธรรม

- 1) เทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตมีมนุษยสัมพันธ์ ในการให้บริการกับประชาชน หรือไม่ อย่างไรบ้าง
- 2) เทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรม ความถูกต้องมีความเป็นผู้นำ ในการบริการประชาชน หรือไม่

3. ด้านหลักความโปร่งใส

- 1) เทศบาลของท่าน มีการบริหารงาน โดยมีการเปิดเผยต่อสาธารณะ เช่น ประชาสัมพันธ์/ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง
- 2) เทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล ตลอดถึงแผนงานและ โครงการต่างๆ บ้างหรือไม่ อย่างไรบ้าง
- 3) เทศบาลของท่าน มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม บ้างหรือไม่
- 4) เทศบาลของท่าน การประกาศให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่างๆ บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม

1) เทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน บ้างหรือไม่ เช่น เรื่องอะไรบ้าง

2) เทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลงาน บ้างหรือไม่ อย่างไรบ้าง

3) เทศบาลของท่าน มีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา และความต้องการของประชาชนบ้าง หรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ

1) เทศบาลของท่าน มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นอย่างชัดเจนตามที่ได้กำหนดไว้ หรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

2) เทศบาลของท่าน มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน หรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

3) เทศบาลของท่าน การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

4) เทศบาลของท่าน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างชัดเจน หรือไม่

6. ด้านหลักความคุ้มค่า

1) เทศบาลของท่าน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดบ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

2) เทศบาลของท่าน มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด บ้างหรือไม่ อย่างไรบ้าง

3) เทศบาลของท่าน มีการใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ บ้างหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรค ของการใช้หลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นในการบริหารงานของเทศบาล

- ท่าน มีปัญหาและอุปสรรค ในการนำหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นมาใช้บริหารงานหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในการนำหลักธรรมาภิบาล
ท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาล อย่างไรบ้าง

- ท่านมีข้อเสนอแนะและแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการนำ
หลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาล หรือไม่ อย่างไรบ้าง

3.2 รูปแบบของการใช้เครื่องมือ ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และ
เป็นการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า พร้อมกับการสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่าง แบบไม่มีส่วนร่วม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง
และตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วจึงนำไป
วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ โดยมิ
การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล
โดยตรง เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งแรกด้วยตนเอง หรือจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
แล้วนำเอาข้อมูลเหล่านั้นใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง โดยข้อมูลเหล่านี้ผู้วิจัยได้มาจากการสัมภาษณ์ ของ
กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 24 คน การสัมภาษณ์เป็นแบบเจาะลึกพร้อม
สังเกตการณ์ ผู้วิจัยได้ออกเก็บข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไป
วิเคราะห์

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่มีการ
รวบรวมข้อมูลไว้แล้ว ที่มีผู้หนึ่งผู้ใด หรือหน่วยงานได้ทำการเก็บรวบรวมหรือเรียบเรียงไว้
เรียบร้อยแล้ว เช่น พระราชบัญญัติที่มีการบันทึกไว้แล้ว ข้อมูลจากรายงานการวิจัย วารสารบทความ
 เป็นต้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้อ้างอิงได้เลย ข้อมูลที่ได้ อาจมีการเปลี่ยนแปลง หรือมี
ข้อเท็จจริงที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงได้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและ
ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จัดทำเป็นกลุ่ม หมวดหมู่ และเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกัน
เพื่อเปรียบเทียบเนื้อหาของข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้เป็นกลุ่ม โดยทำการคัดเลือกเนื้อหาที่ไม่ได้เกี่ยวข้อง

กันออกมา เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ให้ขึ้นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ และเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงพรรณนา และสามารถนำไปเป็นผลของการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการศึกษา เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล ตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หัวข้อในการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ท้องถิ่น ทั้ง 6 หลัก ดังนี้

- 1) หลักนิติธรรม
- 2) หลักคุณธรรม
- 3) หลักความโปร่งใส
- 4) หลักความมีส่วนร่วม
- 5) หลักความรับผิดชอบ
- 6) หลักความคุ้มค่า

ตอนที่ 1 การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็นที่ 1 หลักนิติธรรม

การปฏิบัติงานการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญ คือ การใช้หลักนิติธรรม อันเป็นสิ่งสำคัญที่หน่วยงาน

จะต้องมีกฎ ระเบียบของหน่วยงานที่มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลและประชาชน โดยในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่มีความผูกพันกับกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ มีรูปแบบของการใช้อำนาจในการทำงานของหน่วยงานให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่มีการบังคับใช้ไม่ว่าจะเป็นก่อนหรือหลังการใช้กฎระเบียบของหน่วยงาน โดยเทศบาลมีแนวทางให้ประชาชนในพื้นที่มีช่องทางในการรับรู้ กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของชุมชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการกำหนดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีวิธีพิจารณาหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. การปฏิบัติต่อประชาชนยึดหลักความถูกต้องตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
2. เปิดให้ประชาชนรับทราบระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน
3. มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของราชการ
4. มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ของเทศบาลตำบลจ้อหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย ด้านการใช้หลักนิติธรรม พบว่า

เทศบาลตำบลจ้อหอ ได้มีการปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชนยึดหลักความถูกต้องตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กล่าวคือ เทศบาลตำบลจ้อหอ มีการให้บริการประชาชนผู้มาติดต่อราชการ เป็นไปโดยยึดหลักความถูกต้องตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และได้มีการประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ โดยการประกาศผ่านเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ในชุมชนทุกชุมชน ช่วงเวลา 08.00 – 08.30 น. ทุกวันทำการ การประกาศทางเว็บไซต์ เอกสารแผ่นพับ การปิดประกาศที่เทศบาลตำบลจ้อหอ การปิดประกาศที่ทำการของชุมชนทุกชุมชน การยื่นเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ สามารถยื่นคำร้องได้ที่เทศบาลตำบลจ้อหอ ปี 2559 จำนวน 73 เรื่อง ปี 2560 จำนวน 72 เรื่อง ปัญหาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ไฟฟ้าสาธารณะเสียบ ถนนชำรุด ท่อระบายน้ำชำรุด ขอให้ขุดลอกท่อระบายน้ำ เทศบาลจะดำเนินการแจ้งให้ฝ่ายที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข รายงานให้ผู้บริหารทราบ เพื่อจะได้รายงานให้ผู้ร้องทราบอีกครั้ง และให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของเทศบาลตำบลจ้อหออีกช่องทางหนึ่ง ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภิตติ ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เทศบาลตำบลจ้อหอ ได้ปฏิบัติกับประชาชนเป็นไปโดยยึดหลักความถูกต้องเป็นหลักการสำคัญในการให้บริการประชาชนผู้มาติดต่อราชการ และได้มีการประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบทั่วกัน (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560) ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของนายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจ้อหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจ้อหอ มีการปฏิบัติหน้าที่กับประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

เป็นไปโดยยึดหลักความถูกต้องเป็นหลัก (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นางวราภรณ์ กิตตินันท์สกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า กรณีการจัดซื้อจัดจ้างจะมีการ ปิดประกาศเปิดเผย ตัดที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล เว็บไซต์ของเทศบาล กรมบัญชีกลาง งบ การเงินจะมีการปิดประกาศทุกปี (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และยังคงคล้องกับจากการ สัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา กล่าวว่า เทศบาล ตำบลจอหอ ได้มีการปฏิบัติถูกต้องตาม กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560)

การเปิดให้ประชาชนรับทราบระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน กล่าวคือ เทศบาลตำบลจอหอ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่และผู้มาติดต่อราชการ ได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน และได้จัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการ เว็บไซต์ของเทศบาลตำบลจอหอ เอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของเทศบาล ตำบลจอหอ จดหมายข่าวเทศบาลตำบลจอหอ สำหรับเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน ประกอบกับจากการ สัมภาษณ์ ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่าเทศบาล มีศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของทางราชการ อยู่ที่ชั้น 3 กองวิชาการและแผนงาน เว็บไซต์ของเทศบาลตำบลจอหอ ที่จะ ให้ประชาชนได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะ มีผลบังคับใช้กับชุมชน ผู้สำหรับแสดง ความคิดเห็น ถ้าประชาชนมีปัญหาและความเดือดร้อน สามารถร้องเรียนได้ที่เทศบาลตำบลจอหอ โดยสามารถแจ้งเรื่องร้องเรียนที่ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน และเทศบาลตำบลจอหอได้มีสำนักงานนิติ การเคลื่อนที่ สำหรับปรึกษาด้านกฎหมายแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางวราภรณ์ กิตตินันท์สกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่าเทศบาลตำบลจอหอ ได้จัดทำเป็นหนังสือ วารสาร คู่มือ กฎหมายเกี่ยวกับหน่วยงาน ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สามสี่เดือนต่อครั้ง และได้มีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายบุญธรรม อินทร์จอหอ ตำแหน่ง ประธานชุมชนวิมานทองธานี เคยดำรงตำแหน่งประธานสภา เทศบาลตำบลจอหอ รองประธานสภาเทศบาลตำบลจอหอ และรองนายกเทศมนตรี กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ ได้มีการดำเนินการให้ความรู้แก่ ประชาชน ผู้นำชุมชน เป็นการประชุมเชิง วิชาการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎจราจร ที่ประชาชนควรรทราบ และได้เชิญ วิทยากรมาให้ความรู้แก่ประชาชน ผู้นำชุมชน มีหนังสือให้ประธานชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ (สัมภาษณ์ 13 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางนิตยา พ่วงศิริ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ ได้มีการจัดทำเป็น

เอกสารแผ่นพับให้ประชาชนได้รับทราบ ขั้นตอนในการขออนุญาตต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานกองช่าง ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายสวง คุ่มจอหอ ตำแหน่ง รองประธานสภาเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจอหอ ได้มีการเชิญประชุม ประธานชุมชนทุกชุมชน เพื่อให้ทุกชุมชนรับทราบ เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน และมีการประกาศทางเสียงตามสายให้ประชาชนในพื้นที่ รับทราบ ข้อมูลต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 10 กรกฎาคม 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่และผู้มาติดต่อราชการ เรื่องเกี่ยวกับ ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งการศึกษาในและนอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย มีการประกาศให้ ชุมชนทราบ หลายช่องทางด้วยกัน เช่น เสียงตามสายของเทศบาลตำบลจอหอ เว็บไซต์ของเทศบาล ตำบลจอหอ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภักดี นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอได้มีการจัดประชุมกรรมการชุมชน ได้มีการแจ้งข้อมูล ข่าวสาร กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และได้มีการประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้ง ไว้ทุกชุมชน ในช่วงเวลา 08.00 – 08.30 น. ทุกวันราชการ ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ของทางราชการ ตลอดเวลา และมีการประชุมชุมชนบ่อย ๆ นอกจากประชุมปีละครั้ง ยังมีเทศบาลพบปะประชาชน (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของราชการ กล่าวคือ เทศบาลตำบลจอหอ มีการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบและข้อบังคับทางราชการ และมีความชัดเจน ในการปฏิบัติงานตาม กฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของทางราชการ ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ มีการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของทางราชการ และมีหน่วยงาน มาดำเนินการตรวจสอบ เช่น ปปช สตง ทุกปี (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) บทสัมภาษณ์ของ นางวารภรณ์ กิตตินันท์สกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่าเทศบาลตำบลจอหอ ต้อง ปฏิบัติอยู่ในระเบียบจะดำเนินการอยู่นอกระเบียบไม่ได้ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการ สัมภาษณ์ของ นายบุญธรรม อินทร์จอหอ ตำแหน่ง ประธานชุมชนวิมานทองธานี กล่าวว่า การ ปฏิบัติงานของบุคลากรของเทศบาลตำบลจอหอ มีความชัดเจนในการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 13 มิถุนายน 2560) และสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภักดี นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจอหอ ได้มีการประกาศ กำหนด กฎ ระเบียบและข้อบังคับทางราชการ ซึ่งการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลจอหอ มีความ

ชัดเจนในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ กล่าวคือ เทศบาลตำบลจอหอ มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอและการบริหารงานของเทศบาลตำบลจอหอ เป็นไปอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และ มีการบริหารงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ประกอบกับการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลจอหอ เป็นไปตามกฎหมายที่มีการกำหนดหรือบัญญัติไว้ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้ เพราะมีหน่วยตรวจสอบการทำงานเทศบาลตำบลจอหอจำนวนมาก (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลจอหอ มีการปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบทุกอย่างโดย เจ้าหน้าที่ของเทศบาล และผู้บริหาร (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางสุวีร์ รักชื่น ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านพะเนา หมู่ที่ 1 กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลจอหอ มีการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ หากการทำงานด้านในของเทศบาล ที่มีการนำ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่นำมาใช้กับชุมชน แล้วมีผลกระทบกับชุมชน ชุมชนก็จะมีการดำเนินการขอให้เทศบาลหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ ด.ต.เสมา ดอกพุด ตำแหน่ง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาล มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ หากมีการปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ก็จะเป็นการนำข้อมูลจากประชาชน เสนอให้นายกเทศมนตรีพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข (สัมภาษณ์ 13 มิถุนายน 2560) สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภักดี นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลจอหอ มีการปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย การมาติดต่อราชการ การขออนุญาตต่าง ๆ ได้ให้ความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติได้มีการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชนอยู่เสมอ หากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้มีการประกาศออกมาใช้แล้วไม่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพของชุมชน ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่อง สิ่งแวดล้อม การเก็บขยะ การรวบรวมขยะ การเก็บขยะ รายเดือน รายปี ชุมชนบ้านจัดสรรจะจัดเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ชุมชนดั้งเดิมจะเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง โดยการดำเนินการปรับปรุงได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบกฎหมาย ก่อนจะมีการประกาศบังคับใช้กับชุมชน (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย ได้มีการปฏิบัติต่อประชาชนยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กล่าวคือ การบริหารของเทศบาลตำบลโนนไทย ยึดหลักความถูกต้องตาม กฎ

ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของเทศบาล มีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ตามเสียงตามสายของเทศบาล และยังได้มีการจัดทำเป็นหนังสือให้ผู้นำชุมชนติดประกาศไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชนอีกช่องทางหนึ่ง การยื่นเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ สามารถยื่นคำร้องได้ที่เทศบาลตำบลโนนไทย ปี 2559 จำนวน 2 เรื่อง ปี 2560 จำนวน 1 เรื่อง ซึ่งถือว่ามีจำนวนน้อยมาก เทศบาลจะดำเนินการแจ้งให้ฝ่ายที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข รายงานให้ผู้บริหารทราบ เพื่อจะได้รายงานให้ผู้ร้องทราบอีกครั้ง เทศบาลจะดำเนินการแจ้งให้ฝ่ายที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข รายงานให้ผู้บริหารทราบ เพื่อจะได้รายงานให้ผู้ร้องทราบอีกครั้ง ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายพยุง กิกสันเทียะ ตำแหน่ง ประธานชุมชนที่ 2 และเป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านสันเทียะ หมู่ที่ 1 กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการปฏิบัติต่อประชาชนที่มาติดต่อราชการเป็นไปตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชน ที่ได้มาติดต่อราชการกับเทศบาลตำบลโนนไทย ได้มีการปฏิบัติต่อประชาชนโดยการยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของเทศบาลและมีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ คาบคำรเวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้มีการปฏิบัติต่อประชาชนผู้ที่มาติดต่อราชการกับเทศบาลตำบลโนนไทย เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีการออกมาใช้กับชุมชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลโนนไทย และมีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ตามเสียงตามสายของเทศบาล ทุกวันทำการ ช่วงเช้า เวลา 08.00 น. และเย็น เวลา 16.00 น. และยังได้มีการจัดทำเป็นหนังสือให้ผู้นำชุมชนติดประกาศไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การเปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน กล่าวคือ เทศบาลตำบลโนนไทย มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่และผู้มาติดต่อราชการ ได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน และมีการจัดทำเป็นประกาศแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน การปิดประกาศไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาลและชุมชน ประกาศเสียงตามสาย เว็บไซต์ของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายพยุง กิกสันเทียะ ตำแหน่ง ประธานชุมชนที่ 2 และผู้ใหญ่บ้าน บ้านสันเทียะ หมู่ที่ 1 กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทยมีการประชาสัมพันธ์ เสียงตามสายให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบ และเมื่อมีการประชุมจะแจ้งให้ทราบในที่ประชุม (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่าเทศบาลตำบลโนนไทยได้

มีการจัดทำเป็นประกาศแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน ปิดประกาศไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาลและชุมชน ประกาศเสียงตามสาย เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางศันสนีย์ ชุนศรี ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการ แทนหัวหน้าสำนักปลัด กล่าวว่าเทศบาลตำบลโนนไทย มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน เช่น การปรับราคาน้ำประปาเป็นแบบอัตราก้าวหน้า (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเกรียงศักดิ์ ชำของ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่าเทศบาลตำบลจอหอ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ โดยการออกประชาคม แจกแผ่นพับ บรรยาย สอบถามความคิดเห็น แนะนำ ระเบียบ กฎหมาย เช่น พรบ. ควบคุมอาคาร พรบ.เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลโนนไทย เสียงตามสาย เข้าและเย็น และเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลโนนไทย เพื่อให้ความรู้แก่ชุมชนแต่ละชุมชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายแซน รัชฎยานนท์ ดำรงตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีนโยบายในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ร่วมกับชุมชน โดยการประสานร่วมมือร่วมใจกัน การบริหารจัดการเทศบาลตำบลโนนไทย ได้ให้ประชาชนรับทราบโดยการใช้เสียงตามสายให้ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ รับทราบทั่วถึงกันทุกชุมชน ทั้งเช้าและเย็น (สัมภาษณ์ 1 กรกฎาคม 2560) และสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการดำเนินการประชุมประชาคมเชิญคณะกรรมการชุมชนมารับทราบ การบริหารงานการปกครองของเทศบาล ยุติธรรมจังหวัดมาร่วมเป็นวิทยากร การบริหารจัดการส่วนหนึ่งของเทศบาล มีนิติกรที่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมาภิบาลให้ความรู้แก่ประชาชนรับทราบ การทำงานมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ หรือถ้าประชาชนมีความเดือดร้อนสามารถติดต่อที่ศูนย์ดำรงธรรมที่เทศบาล (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของราชการ กล่าวคือ การทำงานและการบริหารงานของเทศบาลตำบลโนนไทย มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของเทศบาล ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ นายประจวบ ชำนาญกิจ ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโนนพริก หมู่ที่ 10 กล่าวว่าเทศบาลตำบลโนนไทยมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเกรียงศักดิ์ ชำของ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทยมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎ

ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ จะส่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเพราะพื้นที่ของเราขนาดเล็ก มีพื้นที่ 1.75 ตารางกิโลเมตร เรื่องระเบียบ การก่อสร้างการรुक้ำที่สาธารณะ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ นายเชน ชาญญาณนท์ ดำรงตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่าเทศบาลตำบลโนนไทยมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 1 กรกฎาคม 2560) และสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่าเทศบาลตำบลโนนไทย มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

การปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ กล่าวคือ การบริหารงานของเทศบาลตำบลโนนไทย เป็นไปอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของเทศบาล ได้มีการนำเสนอผ่านกระบวนการประชาคมของชุมชน ตามขั้นตอนของการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงไม่มีการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายประจวบ ชำนาญกิจ ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโนนพริก หมู่ที่ 10 กล่าวว่ามีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ดำรงตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า มีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และไม่มีการปรับปรุงข้อบังคับที่ออกโดยเทศบาลตำบลโนนไทย เนื่องจากก่อนที่จะดำเนินการออกมาเป็นข้อบังคับต่าง ๆ นั้น ได้มีการผ่านกระบวนการประชาคมก่อน และประชาชนมีความชอบตามที่ได้มีการเสนอ จึงได้มีการประกาศออกมาเป็นข้อบังคับของเทศบาลตำบลโนนไทย และมีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางสาวฉันทนา จงหมื่นไวย ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า มีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และกฎหรือระเบียบข้อบังคับที่มีการประกาศใช้แล้ว ไม่มีการขอปรับปรุงแก้ไข เพราะทุกคนจะยอมรับเงื่อนไข ที่มีการประชุมประชาคมก่อนที่จะข้อกำหนดจะมีการประกาศบังคับใช้กับชุมชน สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ดำรงตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเกรียงศักดิ์ ชำของ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า มีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น พรบ.ความคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่าเทศบาลตำบลโนนไทย ได้ให้ความสำคัญและความถูกต้องทุกภาคส่วน เทศบาลตำบลโนนไทยไม่มีการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ได้มีการนำมาใช้กับชุมชน เพราะก่อนที่จะเทศบาลตำบลโนนไทยจะดำเนินการออก

กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน นั้น จะต้องมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนก่อน โดยฝ่ายการประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลโนนไทย เช่น น้ำ ขยะ ก่อนที่จะนำมาประกาศใช้กับชุมชนสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ดำรงตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย และจากการสัมภาษณ์ของ นางสาวฉันทนา จงหมื่นไวย ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักนิติธรรม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย

สิ่งที่เหมือนกัน เทศบาลตำบล มีการให้บริการประชาชนผู้มาติดต่อราชการ เป็นไปโดยยึดหลักความถูกต้องตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และได้มีการประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ โดยการประกาศผ่านเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ในชุมชนทุกชุมชน การประกาศทางเว็บไซต์ เอกสาร แผ่นพับ การปิดประกาศที่เทศบาล การปิดประกาศที่ทำการของชุมชนทุกชุมชน เช่น งบประมาณประจำปี งบการเงินของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของเทศบาลตำบลจอหออีกช่องทางหนึ่ง เทศบาลตำบล มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่และผู้มาติดต่อราชการ ได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน และได้จัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ การปิดประกาศไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาลและชุมชน ประกาศเสียงตามสาย เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เทศบาลตำบล มีการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบและข้อบังคับทางราชการ และมีความชัดเจนในการปฏิบัติงานตาม กฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของทางราชการ

สิ่งที่ต่างกัน เทศบาลตำบลโนนไทย มีการประกาศผ่านเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ในชุมชนทุกชุมชน ช่วงเช้า เวลา 08.00 น. และเย็น เวลา 16.00 น. ทุกวันทำการ เทศบาลตำบลจอหอ มีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของเทศบาลตำบลจอหอ จดหมายข่าวเทศบาลตำบลจอหอ เว็บไซต์ของเทศบาลตำบลจอหอ สำหรับเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชนเทศบาลตำบลจอหอ มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ แต่เทศบาลตำบลโนนไทย ไม่มีการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบในด้านการใช้หลักนิติธรรม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาล
ตำบลโนนไทย

1. ประเด็นการ เปรียบเทียบหลัก นิติธรรม	เหมือนกัน/ ต่างกัน	เทศบาลตำบลจอหอ	เทศบาลตำบลโนนไทย
1. การปฏิบัติต่อ ประชาชนยึดหลัก ความถูกต้องตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับ	เหมือนกัน	มีการประกาศให้ประชาชนใน พื้นที่ได้รับทราบ เสียงตามสาย ของเทศบาล เอกสารแผ่นพับ การปิดประกาศที่เทศบาล ตำบลและที่ทำการของชุมชน ทุกชุมชน เช่น งบประมาณ ประจำปี งบการเงินของ เทศบาล	มีการประกาศให้ประชาชน ได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เสียงตามสาย ของเทศบาล การปิดประกาศ ไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของ ชุมชน เช่น งบ ประ มาณ ประจำปี งบการเงินของ เทศบาล
2.เปิดให้ ประชาชน รับทราบระเบียบ ข้อบังคับต่างๆที่มี ผลกับชุมชน	ต่างกัน	มีการจัดทำเอกสารรายงานผล การปฏิบัติงานประจำปีของ เทศบาล จดหมายข่าวเทศบาล เว็บไซต์ของเทศบาลตำบล	มีการจัดทำเป็นประกาศแจ้ง ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับ ทราบ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน เว็บไซต์ ของเทศบาล
3. มีความชัดเจน ในการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและ ข้อบังคับของ ราชการ	เหมือนกัน	มี ความ ชัด เจ น ใน การ ปฏิบัติงานตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของทาง ราชการ	มีความชัดเจนในการปฏิบัติ ตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ของราชการที่เกี่ยวข้องกับการ ทำงานของเทศบาล
4. มีการปรับปรุง กฎระเบียบให้ เหมาะสมกับ สถานการณ์อยู่ เสมอ	ต่างกัน	มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้ เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่ เสมอ	ไม่มีการปรับปรุงกฎระเบียบ ต่าง ๆ

ประเด็นที่ 2 หลักคุณธรรม

การปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรม ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อให้หน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและชุมชนท้องถิ่น การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการกับประชาชนเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความขยัน อดทนเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมชุมชนในความถูกต้องดีงาม และส่งเสริมให้ประชาชนมีการพัฒนาตนเอง โดยเทศบาลมีการรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนชนในพื้นที่ทราบแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการกำหนดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีวิธีพิจารณาหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. การปฏิบัติหน้าที่ยึดหลักคุณธรรมความถูกต้อง มีความเป็นผู้นำ

การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ด้านการใช้หลักคุณธรรม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า

เทศบาลตำบลจอหอ มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กล่าวคือ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรม และจริยธรรม ในการให้บริการประชาชน การบริหารงานของเทศบาลตำบลจอหอ มีการบริหารจัดการให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการกับเทศบาล โดยผู้มาขอรับบริการต้องยื่นบัตรคิว ในการขอรับบริการด้านต่าง ๆ เช่น ภาษีโรงเรือน งานทะเบียนราษฎร เพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรม ในการขอรับบริการของประชาชน และการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรของเทศบาลเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชนที่มาติดต่อราชการกับเทศบาลตำบลจอหอ และได้มีการประกาศคุณธรรม จริยธรรมของพนักงานเทศบาล โดยการกำหนดหลักการและแนวทางในการปฏิบัติราชการของพนักงานเทศบาลตำบลจอหอ พนักงานเทศบาลต้องปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ มุ่งมั่น มีความซื่อสัตย์ สุจริตโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เสียสละและทุ่มเทยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ สุจริต เสมอภาค และปราศจากอคติ มีหลักธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ตรวจสอบ ไม่เลือกปฏิบัติ เน้นความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดและถูกต้อง มุ่งผลสำเร็จของงาน ใช้วิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จากการสัมภาษณ์ของ

นายจำเนียร สุนทรชัย ตำแหน่ง ประธานชุมชนพิมานธานี กล่าวว่า มีความเป็นธรรมในการให้บริการประชาชน และการปฏิบัติงานของเทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ ตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เน้นความสะดวกรวดเร็ว ตรวจสอบ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์ (สัมภาษณ์ 10 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจ้อหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจ้อหอ ได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรม และมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติของพนักงานเทศบาล เพื่อใช้ในการบริหารจัดการในการให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการกับเทศบาล โดยผู้มาขอรับบริการต้องยื่นบัตรคิว ในการขอรับบริการด้านต่าง ๆ เช่น ภาษีโรงเรือน งานทะเบียนราษฎร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการขอรับบริการของประชาชน และการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรของเทศบาลเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชนที่มาติดต่อราชการ และมีการจัดทำประมวลจริยธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของพนักงานเทศบาล เพื่อให้การบริการประชาชนเกิดความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ เน้นความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดและถูกต้อง การปฏิบัติหน้าที่ราชการมีประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้น การปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานตลอดจนผู้เกี่ยวข้องด้วยความสุภาพมีน้ำใจและมนุษยสัมพันธ์อันดี (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางวราภรณ์ กิตตินันท์สกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลจ้อหอ เป็นไปด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรม ในการให้บริการประชาชน เช่น มีบัตรคิวในการบริการประชาชนเพื่อชำระภาษี และการปฏิบัติงานของเทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เน้นความสะดวกรวดเร็ว (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางนิตยา พ่วงศิริ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า มีความเป็นธรรมในการให้บริการประชาชน และการปฏิบัติงานของเทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เน้นความสะดวกรวดเร็ว ไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ในกรณีที่วิชาชีพใดมีจรรยาวิชาชีพกำหนดไว้ก็พึงปฏิบัติตามวิชาชีพนั้น (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา กล่าวว่า มีความเป็นธรรมในการให้บริการประชาชน และความซื่อสัตย์เป็นสิ่งสำคัญต่อการบริการประชาชน มีกฎ ระเบียบ กฎหมายจรรยาบรรณครู (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยกิตติ ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เทศบาลตำบลจ้อหอ ได้ให้ความสำคัญต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการตลอดเวลา เพราะเป็นสิ่งที่ดีและเป็นระเบียบที่ต้องปฏิบัติ เรายึดหลักการบริการประชาชน การทำงานของธรรมาภิบาล เช่น การรับรองบ้านมีประชาชนที่มาติดต่อเพื่อขอรับรองบ้านให้ เพื่อนำไปใช้ในการติดต่อธนาคารนี้ นายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ ได้กล่าวว่า

การรับรองบ้านจะต้องดำเนินการให้ แต่ปลัดคนก่อนบอกว่าไม่ใช่หน้าที่ที่ต้องไปรับรอง นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ บอกว่าจะรับรองให้โดยไม่ต้องผ่านปลัด เพราะเป็นการบริการประชาชน เพื่อเป็นการให้ความสะดวกแก่ประชาชน และเทศบาลตำบลจอหอ จะต้องยึดหลักคุณธรรม ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ มีปัญหาเรื่องภาษี ผู้ปฏิบัติของเราอาจจะเข้มงวดมากตามระเบียบปฏิบัติ คนปฏิบัติก็ปฏิบัติตามระเบียบ ประชาชนผู้เสียภาษีมมีปัญหา เทศบาลก็ได้มีการหาแนวทางแก้ปัญหาโดยการหาทางออกร่วมกันโดยการให้ผ่อนชำระ เป็นงวด ๆ (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การปฏิบัติหน้าที่ยึดหลักคุณธรรม ความถูกต้อง มีความเป็นผู้นำ กล่าวคือ การปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมมีภาวะความเป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีและการบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรมและเสมอภาค ในสังคมให้กับประชาชน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายจำเนียร สุนทรชัย ตำแหน่ง ประธานชุมชนพิมานธานี กล่าวว่า การทำงานของเทศบาลตำบลจอหอ มีการนำระบบบัตรคิวมาใช้ในการบริการแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรม และมีความเสมอภาพ (สัมภาษณ์ 10 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเทศ ได้มีการมอบหมายให้ให้หัวหน้าสำนักปลัด ผู้อำนวยการกองทุกกอง จัดระบบการทำงานในการให้บริการประชาชนโดยการจัดระบบบัตรคิว เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วของประชาชนที่มาติดต่อราชการ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางวารภรณ์ กิตตินันท์สกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ของกองคลัง มีการใช้ระบบบัตรคิวในการให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ เช่น การเสียภาษี เพื่อให้ประชาชนที่ขอรับบริการเกิดความสะดวก รวดเร็ว ในการขอรับบริการของประชาชน (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ในระดับกองมีการเปิดโอกาสให้ประชาชน ทราบเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล เช่น การกีฬา การเรียนนอกระบบ เทศบาลมีแหล่งให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงข้อมูลของการศึกษา โดยการเปิดโอกาสให้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน เสมอภาคกันทุกคน การบริหารงานของเทศบาลและการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเทศบาล มีการทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชนที่มาติดต่อเทศบาล และการนำระบบบัตรคิวมาใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อประชาชนที่มาติดต่อราชการ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภักดี ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ ได้ดำเนินการเป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมตามประเพณีต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญและมีความเสมอภาคแก่ประชาชนทุกคนที่มาติดต่อราชการให้ความเสมอภาค เช่น การรับรองอาคาร การปฏิบัติหน้าที่ของ

พนักงานเทศบาลมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม และการบริหารงานของเทศบาล มีการนำแบบการทำงานในการให้บริการแก่ประชาชนโดยการเรียงลำดับ ก่อน – หลัง การใช้ระบบบัตรคิวในการให้บริการต่อประชาชน เพื่อให้เกิดความเสมอภาคกันในการขอรับบริการกับเทศบาลตำบลจอหอและมีการบริการในสำนักงานและกองของเทศบาลตำบลจอหอ (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กล่าวคือ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรม และจริยธรรม ในการให้บริการประชาชน การบริหารงานของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาลตำบลโนนไทย โดยการกำหนดหลักการและแนวทางในการปฏิบัติราชการของพนักงานเทศบาลตำบลโนนไทย เพื่อเป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของข้าราชการ ที่สร้างความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และเป็นสากล ยึดถือหลักการและแนวทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล เป็นเครื่องมือการตรวจสอบการทำงานด้านต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลโนนไทย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามหลักคุณธรรม จริยธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้เกิดรูปแบบขององค์กรอันเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความน่าเชื่อถือ เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย ทำให้เกิดความผูกพันระหว่างองค์กรและข้าราชการในทุกกระดับ โดยให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจในขอบเขต สร้างระบบความรับผิดชอบของข้าราชการต่อตนเอง ต่อองค์กร ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อประชาชน และต่อสังคม ตามลำดับ เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาลตำบลโนนไทย เพื่อให้พนักงานของเทศบาล ใช้เป็นแนวทางร่วมกันในการทำงานภายในองค์กรและข้าราชการ ควบคู่ไปกับ ระเบียบ กฎข้อบังคับต่าง ๆ โดยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในศีลธรรม จริยธรรม ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการและมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ ขั้นตอน ในการดำเนินการขอรับบริการต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางศันสนีย์ ชุนศรี ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการ แทนหัวหน้าสำนักปลัด เทศบาลตำบลโนนไทย มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาลตำบลโนนไทย เพื่อให้พนักงานของเทศบาล ใช้เป็นแนวทางร่วมกันในการทำงานภายในองค์กรและข้าราชการ ควบคู่ไปกับ ระเบียบ กฎข้อบังคับ

ต่าง ๆ สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของนางกรกมล ทิพวัฒน์ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ เป็นไปด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของนางสาวจันทนา จงหมื่นไวย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า การปฏิบัติงานของกองคลัง มีการอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการในด้านต่าง ๆ เช่น การชำระภาษีต่าง ๆ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อประชาชนที่มาขอรับบริการ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเกรียงศักดิ์ ช่างทอง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทยได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรม เพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ การปฏิบัติหน้าที่ของกองช่าง ได้มีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้ความสำคัญแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการกับเทศบาลตำบลโนนไทย มีการออกประชาคมเพื่อให้ประชาชนรับทราบขั้นตอนในการขอรับบริการในด้านต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางรัตนา กฤษณสุวรรณ ตำแหน่ง ประธานชุมชนที่ 1 กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้มีการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้การบริการประชาชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาลตำบลโนนไทย เพื่อให้พนักงานของเทศบาล มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในศีลธรรม จริยธรรม ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ และทุกภาคส่วน ทุกหน่วย ทุกกอง ต้องให้บริการที่ดีต่อประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ รับทราบ และเทศบาลมีการจัดทำแบบประเมินความพึงใจ ของประชาชนที่มาติดต่อราชการ และมีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การปฏิบัติหน้าที่ยึดหลักคุณธรรม ความถูกต้อง ความเป็นผู้นำ กล่าวคือ การปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมมีภาวะความเป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีและการบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรมและเสมอภาค ในสังคมให้กับประชาชน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย ได้มีการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการของงานต่าง ๆ เป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการของสำนักปลัด กอง เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และการบริหารงานของเทศบาล มี

การปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และให้ความเสมอภาคกับประชาชนทุกคนที่มาติดต่อราชการด้วยความเป็นธรรม และมีการนำระบบบัตรคิวมาใช้ เพื่อให้ประชาชนที่มาติดต่อเกิดความสะดวก รวดเร็ว (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางศันสนีย์ ขุนศรี ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการ แทนหัวหน้าสำนักปลัด กล่าวว่า สำนักงานปลัดมีการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และให้ความเสมอภาคกับประชาชนทุกคนที่มาติดต่อราชการด้วยความเป็นธรรม และมีการนำระบบบัตรคิวมาใช้ เพื่อให้ประชาชนที่มาติดต่อเกิดความสะดวก รวดเร็ว (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางสาวนันทนา จงหมื่นไวย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า กองคลังมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรม และให้ความเสมอภาคกับประชาชนทุกคนที่มาติดต่อราชการด้วยความเป็นธรรม และมีการนำระบบบัตรคิวมาใช้ในการบริการประชาชน เพื่อให้ประชาชนที่มาติดต่อเกิดความสะดวก รวดเร็ว และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเกรียงศักดิ์ ชำของ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า กองช่างมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรม และให้ความเสมอภาคกับประชาชนทุกคนที่มาติดต่อราชการด้วยความเป็นธรรม และมีการนำระบบบัตรคิวมาใช้ เพื่อให้ประชาชนที่มาติดต่อเกิดความสะดวก รวดเร็ว และมีการให้คำปรึกษาในงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่ประชาชนมาขอคำแนะนำ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย ได้ให้ความสำคัญกับการบริการประชาชน การทำงานของบุคลากรให้ความเป็นธรรมและมีความเสมอภาคกันเท่ากันทุกคน และมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยหลักคุณธรรม ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักคุณธรรม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย

สิ่งที่เหมือนกัน มีการประกาศคุณธรรม จริยธรรมของพนักงานเทศบาล และมีการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมมีภาวะความเป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีและการบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรมและเสมอภาค ในสังคมในการให้บริการประชาชน

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบในด้านการใช้หลักคุณธรรม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาล
ตำบลโนนไทย

2. ประเด็นการ เปรียบเทียบหลัก คุณธรรม	เหมือนกัน/ ต่างกัน	เทศบาลตำบลจอหอ	เทศบาลตำบลโนนไทย
1. การปฏิบัติ หน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์ สุจริตมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี	เหมือนกัน	มีการประกาศคุณธรรม จริยธรรมของพนักงาน เทศบาลจอหอ	มีการจัดทำประมวลจริยธรรม ของข้าราชการเทศบาลตำบล โนนไทย
2. การปฏิบัติ หน้าที่ยึดหลัก คุณธรรมความ ถูกต้องมีความเป็น ผู้นำ	เหมือนกัน	การบริหารงานโดยยึดหลัก ความถูกต้อง เป็นธรรมและ เสมอภาค ในสังคมให้กับ ประชาชน	การบริหารงานโดยยึดหลัก ความถูกต้อง เป็นธรรมและ เสมอภาค ในสังคมให้กับ ประชาชน

ประเด็นที่ 3 หลักความโปร่งใส

การปฏิบัติงานตามหลักความโปร่งใส ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองและ
สังคมที่ดี เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการ โดยมีการ
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน มีขั้นตอนและกระบวนการที่ประชาชนสามารถ
เข้าร่วมตรวจสอบได้ง่าย โดยเทศบาลมีแนวทางให้ประชาชนในพื้นที่มีช่องทางในการรับรู้ข้อมูล
ข่าวสารได้สะดวกและรวดเร็ว ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยการออกพระราชกฤษฎีกาว่า
ด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการกำหนดการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี มีวิธีพิจารณาหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะให้ประชาชนรับทราบ
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล
3. การจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม
4. มีการประกาศให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ

การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ด้านการใช้หลักความโปร่งใส ของเทศบาล ตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า

เทศบาลตำบลจอหอ ได้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะให้ประชาชนรับทราบหลายช่องทาง กล่าวคือ การประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ทุกชุมชนของเทศบาล เวลา 8.00 – 8.30 น. ทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล หนังสือรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ของเทศบาลตำบลจอหอ จดหมายข่าวเทศบาลตำบลจอหอ บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลจอหอ ได้สะดวก ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาล มีการประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง เว็บไซต์ของเทศบาล การปิดประกาศประชาสัมพันธ์ที่เทศบาล (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางวารภรณ์ กิตตินันท์สกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า เทศบาลมีการประกาศ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดเก็บภาษี เสียงตามสาย ป้ายประชาสัมพันธ์ ศาลาประชาคม (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลมีการประกาศ การศึกษาเรียนฟรี สิทธิที่ได้ก็จะได้รับการศึกษาฟรี ที่จะได้รับจากรัฐตามการศึกษาของรัฐบาล การประกาศเรื่องการจัดทำอาหารกลางวันให้ประชาชนรับทราบโดยทั่วไป (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยกิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจอหอ การทำงานต้องมีการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบ ถ้าหากไม่มีการเปิดเผยจะเป็นเหตุการณ์ทุจริตได้ ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ เช่น งานจัดซื้อจัดจ้างต้องเปิดเผยข้อมูล ปิดประกาศ ประชาสัมพันธ์ ตามระเบียบพัสดุทุกอย่าง (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล กล่าวคือ เทศบาลตำบลจอหอ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล ตลอดถึงแผนงานและโครงการต่าง ๆ ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายบุญธรรม อินทร์จอหอ ตำแหน่ง ผู้นำชุมชนวิมานทองธานี กล่าวว่า มี คณะกรรมการ แผนเห็นชอบแผน พัฒนาแผน ติดตามประเมินผลแผน (สัมภาษณ์ 13 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า แต่ก่อนเทศบาลมีการให้ชุมชนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบด้วย แต่ตอนหลังนี้ไม่ได้ให้เป็นกรรมการร่วมด้วย เพราะมีผลเกี่ยวกับเรื่องของความรับผิดชอบ แต่ก็ให้ร่วมตรวจสอบหากพบเห็นก็ให้แจ้งเทศบาลทราบ เทศบาลจะมีการประชุมประชาชนทุกสามเดือน เพื่อรับทราบปัญหาของประชาชน เทศบาลจะมอบหมายให้ ผอ. กอง หรือ หัวหน้าส่วนราชการ ไปดำเนินการแก้ไข ในข้อบกพร่อง หรือผิดพลาดนั้น (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน

2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางวราภรณ์ กิตตินันท์สกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลจะมีผู้แสดงความความคิดเห็น เว็บไซต์ จะร้องเรียนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือโทรมาสอบถามได้ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางนิตยา พ่วงศิริ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า กรรมการชุมชนจะมีการร่วมกันตรวจสอบการทำงานของเทศบาลอีกช่องทางหนึ่ง หากพบเห็นข้อผิดพลาดจะแจ้งมาที่เทศบาลตำบลจอหอ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองศึกษาเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลมีการให้ประชาชนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานของเทศบาลด้วย ทุกกิจกรรม ทำให้เขามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ ด.ต.เสมา ดอกพุด ตำแหน่ง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลมีการแต่งตั้งกรรมการประเมินผลการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผน (สัมภาษณ์ 13 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยกิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทราบข้อมูล มีการแต่งตั้งให้ประชาชนร่วมตรวจสอบในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ มีผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม กล่าวคือ เทศบาลตำบลจอหอ มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลมีการประกาศเกี่ยวกับการชำระภาษีประเภทต่าง ๆ การจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรมกับผู้ชำระภาษี (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางวราภรณ์ กิตตินันท์สกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า เทศบาลมีการประเมินภาษี มีการตรวจสอบภาษีที่มีผู้ยื่นชำระภาษี ถูกต้องหรือไม่ และมีการตรวจสอบในพื้นที่ว่าตรงกันหรือไม่ หากพบไม่ถูกต้องจะมีการแจ้งผู้ยื่นชำระภาษีมารับทราบแล้วประเมินภาษีใหม่ หากผู้ยื่นภาษีตรวจดูแล้วไม่เห็นด้วยกับการจัดเก็บภาษีสามารถอุทธรณ์ได้ ผู้อุทธรณ์อยากทราบเรื่องเกี่ยวกับอะไรก็ได้มีการชี้แจงให้ทราบ เช่น กรณีค่าเช่ามีการแจ้งมา 1,000 บาท แต่เจ้าหน้าที่ของเราไปตรวจสอบแล้วเป็น 2,500 บาท แสดงว่าผู้ยื่นได้แจ้งไม่ถูกต้อง ต้องทำการประเมินใหม่ตามข้อเท็จจริง และเทศบาลตำบลจอหอมีการประกาศเรื่องภาษีถ้าชำระภาษีเกินสามพันบาท สามารถผ่อนชำระเป็นงวดได้ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยกิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ เทศบาลมีการประกาศเกี่ยวกับการชำระภาษีประเภทต่าง ๆ การจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม

กับผู้ชำระภาษี และเทศบาลตำบลจ้อหอมีการประกาศเรื่องภาษีถ้าชำระภาษีเกินสามพันบาท สามารถผ่อนชำระเป็นงวดได้ (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การประกาศให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ กล่าวคือ เทศบาลตำบลจ้อหอ มีการประกาศเสียงตามสาย เวลา 08.00 – 08.30 น. ทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล ป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือแจ้งผู้นำชุมชนทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจ้อหอ กล่าวว่า มีการประกาศเสียงตามสายทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล และป้ายประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางสาวบุญทัน จันทิมา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่า มีการประกาศเสียงตามสายทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล หนังสือแจ้งผู้นำชุมชนทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา กล่าวว่า มีการประกาศเสียงตามสายทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล หนังสือแจ้งผู้นำชุมชนทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เรื่องสิทธิที่เด็กจะได้รับการศึกษาฟรี ที่จะได้รับจากรัฐตามการศึกษาของรัฐบาล (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภักดี นายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจ้อหอ มีการประกาศเสียงตามสายทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล หนังสือแจ้งผู้นำชุมชนทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เรื่องเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ต่าง ๆ เทศบาลจะมีการประกาศเสียงตามสายประจำตลอด (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย ได้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะให้ประชาชนรับทราบ กล่าวคือ การประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ทุกชุมชนของเทศบาล เวลา 8.00 – 8.30 น. และเวลา 16.00 – 16.30 น. ทุกวันทำการ บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล หนังสือแจ้งประธานชุมชนทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้สะดวก ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า มีการประกาศเสียงตามสาย ช่วงเช้าและช่วงเย็น ทุกวันทำการ เว็บไซต์ ป้ายประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลโนนไทย ป้ายประชาสัมพันธ์ทุกชุมชน หนังสือแจ้งประธานชุมชนทุกชุมชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางศันสนีย์ ขุนศรี ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการ แทน หัวหน้าสำนักปลัด เทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า มีการประกาศเสียงตามสาย ช่วงเช้าและช่วงเย็น ทุกวัน

ทำการ เว็บไซต์ ป้ายประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลโนนไทย ป้ายประชาสัมพันธ์ทุกชุมชน หนังสือแจ้งประชาชนชุมชนทุกชุมชน สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางสาวนันทนา จงหมื่นไวย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า มีการ ประกาศเสียงตามสาย ช่วงเช้าและช่วงเย็น ทุกวันทำการ เว็บไซต์ ป้ายประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลโนนไทย เช่น ประกาศจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล การชำระภาษีประจำปี (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง ฟุ้งกึ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการประชาสัมพันธ์ทุกวัน เข้า 08.00 น. เย็น 16.00 น. ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของทางราชการทุกวันศุกร์ นายกเทศมนตรี จะดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้และรับทราบที่เทศบาลตำบลโนนไทยได้มีการดำเนินการอะไรบ้าง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล กล่าวคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการต่าง ๆ ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายประจวบ ชำนาญกิจ ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโนนพริก หมู่ที่ 10 กล่าวว่า เทศบาลให้แต่งตั้งตัวแทนเพื่อตรวจสอบการทำงานโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล โดยแต่งตั้งจากผู้นำชุมชน (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายพยุง กิกสันเทียะ ตำแหน่ง ประธานชุมชนที่ 2 และผู้ใหญ่บ้าน บ้านสันเทียะ หมู่ที่ 1 กล่าวว่า เทศบาลให้แต่งตั้งตัวแทนเพื่อตรวจสอบการทำงานโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล โดยแต่งตั้งจากผู้นำชุมชน สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายประจวบ ชำนาญกิจ และคณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา และคณะกรรมการตรวจการจ้าง (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางศันสนีย์ ขุนศรี ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการ แทนหัวหน้าสำนักปลัด กล่าวว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา และคณะกรรมการตรวจการจ้าง สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์

ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางสาวฉันทนา จงหมื่นไวย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา และคณะกรรมการตรวจการจ้าง (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเกรียงศักดิ์ ชำของ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการตรวจการจ้าง (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง ฟิ่งกึ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา และคณะกรรมการตรวจการจ้าง มีการประเมินผลการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ และได้มีผู้ได้รับทราบปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนที่หน้าห้องนายกเทศมนตรี (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม กล่าวคือ เทศบาลตำบลโนนไทย มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบระยะเวลาการชำระภาษี การประเมินภาษี มีการตรวจสอบภาษีที่มีผู้ยื่นชำระภาษี ถูกต้องหรือไม่ และมีการตรวจสอบในพื้นที่ว่าตรงกันหรือไม่ หากพบไม่ถูกต้องจะมีการแจ้งให้ผู้ยื่นชำระภาษีมารับทราบแล้วประเมินภาษีใหม่ และการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลโนนไทย มีการกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรมกับผู้ชำระภาษี (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางสาวฉันทนา จงหมื่นไวย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบระยะเวลาการชำระภาษี การประเมินภาษี มีการตรวจสอบภาษีที่มีผู้ยื่นชำระภาษี ถูกต้องหรือไม่ และมีการตรวจสอบในพื้นที่ว่าตรงกันหรือไม่ หากพบไม่ถูกต้องจะมีการแจ้งให้ผู้ยื่นชำระภาษีมารับทราบแล้วประเมินภาษีใหม่ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง ฟิ่งกึ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบระยะเวลาการชำระภาษี การประเมินภาษี มีการตรวจสอบภาษีที่มีผู้ยื่นชำระภาษี ถูกต้องหรือไม่ และมีการตรวจสอบในพื้นที่ว่าตรงกันหรือไม่ หากพบไม่ถูกต้องจะมีการแจ้งให้ผู้ยื่นชำระภาษีมารับทราบแล้วประเมินภาษีใหม่ และการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลโนนไทย มีการกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรมกับผู้ชำระภาษีทุกคน สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การประกาศให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ กล่าวคือ การประกาศให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ เช่น การขอขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุ มีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบทางเสียงตามสาย มีหนังสือแจ้งผู้นำชุมชนให้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับทราบ ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของนางกรมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น การขอขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางสาวพรพรม ไชยชัยภูมิ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น การขอขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการประกาศการขอขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ท่านสามารถมาขอรับสวัสดิการ เบี้ยยังชีพ ผู้พิการ เป็นสวัสดิการที่รัฐจัดให้ เพื่อขอรับเบี้ยยังชีพ ทางเสียงตามสาย มีหนังสือแจ้งผู้นำชุมชนให้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับทราบ เช่น การขอขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย ท่านที่มีบุตรคนแรก สวัสดิการรัฐต่าง ๆ ที่รัฐจัดให้ประชาชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักความโปร่งใส ของเทศบาลตำบล จอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย

สิ่งที่เหมือนกัน เทศบาลตำบล มีการประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ทุกชุมชนของเทศบาลทุกวันทำการ หนังสือรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ของเทศบาลตำบลจอหอ จดหมายข่าวเทศบาลตำบลจอหอ บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้สะดวก เทศบาลตำบล การเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบล มีการจัดเก็บภาษีกระท่างอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม และเทศบาลตำบล มีการประกาศเสียงตามสายทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล ป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือแจ้งผู้นำชุมชนทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส

สิ่งที่ต่างกัน เทศบาลตำบลจอหอ มีหนังสือรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ของเทศบาลตำบลจอหอ จดหมายข่าวเทศบาลตำบลจอหอ เว็บไซต์ของเทศบาลตำบลจอหอ และเทศบาลตำบลโนนไทย มีคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการต่าง ๆ

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบในด้านการใช้หลักความโปร่งใส ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย

3. ประเด็นการเปรียบเทียบหลักความโปร่งใส	เหมือนกัน/ ต่างกัน	เทศบาลตำบลจอหอ	เทศบาลตำบลโนนไทย
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนให้ประชาชนรับทราบ	ต่างกัน	การประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ทุกชุมชน เวลา 8.00 – 8.30 น. ทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี จดหมายข่าวเทศบาลตำบล บอร์ดประชาสัมพันธ์	การประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ทุกชุมชน เวลา 8.00 – 8.30 น. และเวลา 16.00 – 16.30 น. ทุกวันทำการ บอร์ดประชาสัมพันธ์ หนังสือแจ้งประธานชุมชน เว็บไซต์ของเทศบาล
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล	ต่างกัน	คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผล คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการต่าง ๆ
3. การจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม	เหมือนกัน	มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม	มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม
4. มีการประกาศให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ	เหมือนกัน	มีการประกาศเสียงตามสาย เว็บไซต์ของเทศบาล ป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือแจ้งผู้นำชุมชนทุกชุมชน	การประกาศทางเสียงตามสาย มีหนังสือแจ้งผู้นำชุมชนให้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

ประเด็นที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม

การปฏิบัติงานตามหลักความมีส่วนร่วม ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีข้อเสนอความคิดเห็น ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการในการประชาวิจารณ์ การแสดงประชามติ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมและการดำเนินการตามกิจกรรมต่างของเทศบาล โดยเทศบาลมีแนวทางให้ประชาชนในพื้นที่ช่องทางในการร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการกำหนดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีวิธีพิจารณาหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

2. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลงาน

3. มีการจัดเวทีประชาคมรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชน

การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ของการใช้หลักความมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า

เทศบาลตำบลจอหอ มีเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน กล่าวคือ เทศบาลมีการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และให้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกัน นำผลของการประชุมจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบกับการสัมภาษณ์ของ นายสมบัติ ไทสูงเหลือ้ม ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านจอหอ หมู่ที่ 4 กล่าวว่า ชุมชนมีการประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรับทราบปัญหาของชุมชนและจัดทำเป็นแผนของชุมชนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย เพื่อเสนอเข้าไปเป็นแผนพัฒนาสามปี แผนพัฒนาท้องถิ่น มีการเรียงลำดับตามความต้องการของชุมชน (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ที่มีผลกระทบกับชุมชน โดยการจัดประชุมประชาคม เพื่อรับทราบปัญหาของชุมชนและนำปัญหาของชุมชนต่าง ๆ บรรจุไว้ในแผนพัฒนา และถ้าเป็นเรื่องเร่งด่วนเทศบาลจะออกไปประชุมประชาคม และทำเป็นแผนเพิ่มเติมเพื่อโอนงบประมาณตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ให้ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา กล่าวว่า เทศบาลเปิดโอกาสให้

ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงาน ผู้สูงอายุ ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ งานหล่อเทียนเข้าพรรษา ให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยจะไม่ใช้งบของทางราชการ เทศบาลจัดกิจกรรมงานวันเด็ก ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ร้านอาหารในกิจกรรมต่าง ให้ประชาชนมีส่วนร่วม งบประมาณมีการใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น และมีคณะกรรมการพัฒนาศูนย์เด็ก มีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีและวัฒนธรรมให้ประชาชน ส่วนใหญ่จะทราบเรื่องของกฎหมาย ระเบียบ ที่สามารถทำได้และให้ประชาชนรับทราบ และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยกิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจ้อหอ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในการเสนอความเห็น ให้ประชาชนเขียนคำร้องไว้ที่ประธานชุมชน ประธานชุมชนส่งเรื่องไปที่เทศบาล เช่น ไฟฟ้า ถนน และเทศบาลมีการจัดประชุมประชาคม เราได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ในความต้องการของชุมชนเป็นประจำทุกปี และมีโครงการเทศบาลพบปะประชาชน เพื่อให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และก่อนจะทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เทศบาลได้เชิญประชุมประชาคมตำบล ประชุมที่เทศบาลใครเดือดร้อนเรื่องอะไร เทศบาลจะจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังตามความต้องการของชุมชน (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลงาน กล่าวคือ เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้นมา และมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจ้อหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจ้อหอ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลงานทุกโครงการ เพื่อรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางวารภรณ์ กิตตินันท์สกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง กล่าวว่า จะมีการประเมินผลภาพรวมของเทศบาล และมีการประเมินทุกปี (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา กล่าวว่า เทศบาลได้ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลจัดขึ้น (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยกิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจ้อหอ มี คณะกรรมการประเมินผลงาน มาจากประชาชนชุมชนในท้องที่มาร่วมเป็นกรรมการประเมินผลงานในโครงการใหญ่ ๆ มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การจัดเวทีประชาคมรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชน กล่าวคือ เทศบาลตำบลจ้อหอ มีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ให้ประชาชนได้มีการแสดงความคิดเห็นในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของ

ประชาชน และประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับประโยชน์ในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ ประกอบกับการสัมภาษณ์ของ นายสมบัติ ไทยงูเหลือม ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านจอหอ หมู่ที่ 4 กล่าวว่า มีการประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนของชุมชนเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก เพื่อเสนอเข้าไปเป็นแผนพัฒนาสามปี แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี มีการเรียงลำดับตามความต้องการของชุมชน (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายบุญธรรม อินทร์จอหอ ตำแหน่ง ประธานชุมชนวิมานทองธานี กล่าวว่า มีการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ประชาคมระดับตำบล เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด โดยลำดับตามความสำคัญ ผู้บริหารจะหยิบโครงการที่มีความสำคัญเรียงตามลำดับจัดสรรตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด หากโครงการไหนไม่ได้เทศบาลจะดำเนินการในปีถัดไป (สัมภาษณ์ 13 มิถุนายน 2560) สอดคล้องจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด เทศบาลจะดำเนินการประชุมประชาคม โดยเรียงลำดับตามความสำคัญของโครงการ และผู้บริหารจะเสนอโครงการที่มีความสำคัญเรียงตามลำดับ จัดสรรตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด หากโครงการไหนไม่ได้เทศบาลจะดำเนินการในปีถัดไป (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสวี ไชยจิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด เทศบาลจะดำเนินการประชุมประชาคม โดยเรียงลำดับตามความสำคัญของโครงการ และจะนำเสนอโครงการที่มีความสำคัญเรียงตามลำดับจัดสรรตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และได้เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน กล่าวคือ เทศบาลมีการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และให้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกัน นำผลของการประชุมจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบกับการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และให้ประชาชนเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกัน มีการนำผลของการประชุมประชาคมจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น เช่น น้ำที่ใช้การผลิตระบบประปาของเทศบาล (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางศันสนีย์ ขุนศรี ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการ แทนหัวหน้าสำนักปลัด กล่าวว่ามีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน(สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการ

สัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการจัดประชุมประชาคม และให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน ประชาชนร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกัน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลงาน กล่าวคือ เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้นมา โดยให้ข้อมูลในแบบประเมินความพึงพอใจและมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่งรองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ทุกกิจกรรมงานที่เทศบาลดำเนินการ เมื่อเทศบาลดำเนินการโครงการกิจกรรมต่าง ๆ จะให้ประชาชนที่ร่วมโครงการหรือกิจกรรมนั้น แสดงความคิดเห็นในแบบความพึงพอใจของเทศบาล (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางศันสนีย์ ขุนศรี ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการ แทนหัวหน้าสำนักปลัด กล่าวว่า เทศบาลมีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ เพื่อให้ประชาชนที่มาร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็นของ โครงการหรือกิจกรรมนั้น และมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางรัตนา กฤษณสุวรรณ ตำแหน่ง ประธานชุมชนที่ 1 กล่าวว่า เทศบาล มีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจให้ประชาชนกรอกข้อมูลในโครงการและกิจกรรมที่เทศบาลดำเนินการ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเชน รัชฎยานนท์ ตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาล มีการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมแล้ว มีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจให้ประชาชนกรอกข้อมูลในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลได้ดำเนินการ (สัมภาษณ์ 1 กรกฎาคม 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการดำเนินการให้ประชาชนกรอกแบบสอบถามความพึงพอใจในการดำเนินการทุกโครงการ ท่านมีความพึงพอใจในการแก้ปัญหาเรื่องน้ำ อย่างไรบ้าง การเก็บขยะ สะอาดมี ไฟสาธารณะดับ แจ่มมา สามารถออกดำเนินการได้เลย ให้ความดูแลตลอดเวลา (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การจัดเวทีประชาคมรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชน กล่าวคือ เทศบาลตำบลโนนไทย มีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ทุกปี เพื่อให้ประชาชนได้มีการแสดงความคิดเห็นในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับประโยชน์ในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง

รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลจะไปร่วมประชุมประชาคม เพื่อให้ชุมชนเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน เมื่อได้ทราบปัญหาความต้องการแล้วจะดำเนินการจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น(สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางศันสนีย์ ขุนศรี ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการ แทนหัวหน้าสำนักปลัด เทศบาลจะดำเนินการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน เมื่อได้ข้อมูลจากการประชุมประชาคมหมู่บ้านแล้วจะประชุมประชาคมตำบลอีกครั้ง เพื่อลำดับตามความสำคัญของปัญหาของตำบล (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเชน รัชฎานนท์ ตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่าเทศบาลมีการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ชุมชนเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน (สัมภาษณ์ 1 กรกฎาคม 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทยได้ให้สัมภาษณ์ว่า เทศบาลตำบลโนนไทย ประชุมประชาคมทุกปี เพื่อสำรวจความต้องการความเดือดร้อนของประชาชนและมีการเรียงลำดับความต้องการของประชาชนตามลำดับก่อน-หลัง ของแต่ละชุมชนที่มีการเสนอโครงการเพื่อดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และนำข้อมูลที่ได้จากการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เสนองบประมาณในการทำเทศบัญญัติ ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน มีการแก้ปัญหาาร่วมกันของประชาชน สมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี เพราะได้รับเลือกตั้งมาจากพี่น้องประชาชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักความมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบล จอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย

สิ่งที่เหมือนกัน เทศบาลตำบลมีการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และให้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกัน นำผลของการประชุมจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้นมา และมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลจอหอ มีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ให้ประชาชนได้มีการแสดงความคิดเห็นในโครงการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของประชาชน และประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับประโยชน์ในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ

สิ่งที่ต่างกัน เทศบาลตำบลจอหอ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้นมา และมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่เทศบาลโนนไทย มีการดำเนินการแบบประเมินความพึงพอใจและมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบในด้านการใช้หลักความมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ
เทศบาลตำบลโนนไทย

4. ประเด็นการ เปรียบเทียบหลัก ความมีส่วนร่วม	เหมือนกัน/ ต่างกัน	เทศบาลตำบลจอหอ	เทศบาลตำบลโนนไทย
1. เปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น และร่วม ตัดสินใจในเรื่องที่ มีผลกระทบกับ ชุมชนเพื่อแก้ไข ปัญหาร่วมกัน	เหมือนกัน	มีการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนแสดง ความคิดเห็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ของ ชุมชน	มีการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนแสดง ความคิดเห็นปัญหาต่าง ๆ ของ ชุมชน
2. เปิดโอกาสให้ ประชาชนได้เข้า มามีส่วนร่วม ประเมินผลงาน	ต่างกัน	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ มีการติดตามประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่น	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ มีแบบประเมินความพึงพอใจ มีการติดตามประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่น
3. มีการจัดเวที ประชาคมรับฟัง ปัญหา ความ ต้องการของ ประชาชน	เหมือนกัน	มีการจัดเวทีประชาคมในการ รับฟังปัญหา ความต้องการ ของประชาชนในพื้นที่ทุกปี	มีการจัดเวทีประชาคมในการ รับฟังปัญหา ความต้องการ ของประชาชนในพื้นที่ทุกปี

ประเด็นที่ 5 หลักความรับผิดชอบ

การปฏิบัติงานตามหลักความรับผิดชอบตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันในปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยประชาชนในพื้นที่ที่มีความสำนึกรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน และยอมรับผิดที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตน โดยเทศบาลมีแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการชุมชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการกำหนดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีวิธีพิจารณาหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. มีการนำโครงการกิจกรรมแผนงานไปดำเนินการให้เห็นชัดเจน
2. มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข
3. การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน
4. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ของการใช้หลักความรับผิดชอบ ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า

เทศบาลตำบลจอหอ มีการนำโครงการกิจกรรมแผนงานไปดำเนินการให้เห็นชัดเจน กล่าวคือ เทศบาลตำบลจอหอ มีกระบวนการในการดำเนินการจัดทำโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ มีการจัดประชาคมชุมชนก่อน เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของปัญหา และแผนในแต่ละชุมชนมีการดำเนินการประชุมในระดับตำบลของเทศบาลตำบลจอหอ เพื่อให้ทราบสภาพปัญหากิจกรรมแผนงานของเทศบาลตำบลจอหอ มีการเรียงลำดับความสำคัญในระดับตำบล เป็นข้อมูลในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นจะพิจารณาโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาจัดสรรเงินประมาณในการดำเนินการตามโครงการกิจกรรมแผนงาน เทศบาลมีการดำเนินการให้เห็นชัดเจนตามโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ ที่การบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายสมบัติ ไทญงเหลือ้ม ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านจอหอ หมู่ที่ 4 กล่าวว่า ชุมชนมีการจัดทำแผนชุมชน เรียงตามลำดับความสำคัญ และนำแผนชุมชนเสนอเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เทศบาลดำเนินการตาม โครงการ แผนงาน กิจกรรมต่าง ๆ ให้เห็นชัดเจน (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบล

จอหอ กล่าวว่า เทศบาลมีการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีการนำโครงการ กิจกรรม แผนงาน ไปสู่ การปฏิบัติให้เห็นชัดเจน เทศบาลจะมีการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ทุก เดือน (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยจิตติ นายกเทศมนตรี ตำบลจอหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจอหอ มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และนำโครงการ แผนงาน กิจกรรม ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ไปดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทุกคน การปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลจอหอ ได้ให้ความสำคัญในการดำเนินการตามแผนงานดำเนินการ ไว้ (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

ความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข กล่าวคือ เทศบาลตำบลจอหอ ได้ ให้ความสนใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน มีช่องทางที่จะให้ประชาชนยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อ เทศบาลหลายช่องทางด้วยกัน คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล สายตรงปลัด สายตรงนายก ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเทศบาลจะดำเนินการเร่งแก้ไขปัญหาของ ประชาชน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลมีช่องทางให้ประชาชน เช่น ยื่นคำร้องที่เทศบาล สาย ตรงปลัด สายตรงนายก ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อรับคำร้องของประชาชนที่มีความเดือดร้อน เป็นการ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเทศบาลจะมีการดำเนินการเร่งแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของ ประชาชน (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยจิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจอหอ มีช่องทางให้ประชาชนแจ้งเรื่องความ เดือดร้อนของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนที่จะให้เทศบาลดำเนินการแก้ไข มีหลายช่องทาง ด้วยกัน คือ สายด่วนนายก สายด่วนปลัด ยื่นคำร้องที่เทศบาล ทางอินเทอร์เน็ต ปัญหาต่าง ๆ มี มากมาย เช่น ฝนตกน้ำท่วมขังรอการระบาย ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ เมื่อได้รับแจ้งแล้วเทศบาลจะส่ง เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานในแต่ละด้านไปดำเนินการแก้ไข (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน กล่าวคือ เทศบาลมี การดำเนินการให้ชุมชนจัดทำแผนของชุมชน เพื่อให้ทราบความต้องการของแต่ละชุมชนว่าในแต่ละ ชุมชนมีความต้องการอะไร และมีการให้จัดลำดับความสำคัญความต้องการของชุมชน การ ทำงานของเทศบาลตำบลจอหอ มีการนำข้อมูลที่ได้จากการทำแผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น ไป ดำเนินการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนในแต่ละชุมชน ประกอบกับจาก การสัมภาษณ์ของ นายสมบัติ ไทยงูเหลือม ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านจอหอ หมู่ที่ 4 กล่าวว่าความ ต้องการของชุมชนมีเป็นจำนวนมากที่มีการจัดทำไว้ในแผนของชุมชน เรียงตามลำดับความสำคัญ ก่อน - หลัง แต่งบประมาณที่จะได้ดำเนินการไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาล

ตำบลจอหอ กล่าวว่าชุมชนในแต่ละชุมชนในเขตเทศบาลจะมีการดำเนินการจัดทำแผนชุมชน เทศบาลจะรวบรวมข้อมูลของแต่ละชุมชนที่มีการดำเนินการจัดทำแผนชุมชนไว้ เพื่อดำเนินการ จัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการผ่านกระบวนการประชาคม เพื่อเรียงลำดับความสำคัญและ ความต้องการของชุมชนในระดับตำบล เมื่อได้รายละเอียดของโครงการ แผนงาน และกิจกรรม จะ นำมาใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของชุมชน (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยจิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ มีการดำเนินการจัดทำแผนชุมชน โดยการเรียงลำดับตามความต้องการของ ชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการทำแผนชุมชนมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยผ่าน กระบวนการประชาคมระดับตำบล และในการปฏิบัติงานมีการทำงานที่มีความรับผิดชอบสนองต่อ ความต้องการของชุมชน (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน กล่าวคือ เทศบาลตำบล จอหอ ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา “จอหอน่าอยู่ บริหารสู่สากล ชุมชนพอเพียง พัฒนาเมืองแบบ บูรณาการ” พันธกิจในการพัฒนาเทศบาลตำบลจอหอ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค ที่สะดวกได้มาตรฐานผังเมืองได้รับการปรับปรุง จัดระเบียบชุมชน สังคมผู้ประกอบการที่เหมาะสม สร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินแก่ประชาชน รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจัดระบบ สุขาภิบาลที่เอื้อต่อการดูแลสุขภาพและปลอดภัยจากโรค สนับสนุนและส่งเสริมอาชีพการรวมกลุ่ม เพื่อยกระดับรายได้แก่ชุมชน เสริมสร้างการเรียนรู้ทั้งในนอกระบบเพิ่ม โอกาสเรียนรู้แก่เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส อนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และคุณค่าของท้องถิ่น สร้างการมีส่วนร่วม ประชาคมในการวางแผนการพัฒนาและการกำกับติดตามประเมินผล เพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการเทศบาลมุ่งสู่สากลตามหลักธรรมาภิบาล ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาครัฐ เอกชน และยกระดับความรู้ วิชาการ และบูรณาการตามภารกิจหน้าที่ มีเป้าหมายการปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี การคมนาคม สะดวกปลอดภัย การจัดระเบียบชุมชนสังคม ผู้ประกอบการให้มีความเหมาะสมเพื่อส่งเสริมการจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การ พัฒนาองค์กรให้มีระบบบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ การพัฒนาด้านการศึกษาให้มีคุณภาพและ ส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของประชาชนทุกระดับ เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย และ ปลูกฝังให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรมและทำนุบำรุงอนุรักษ์สืบสานอยู่คู่ท้องถิ่น การส่งเสริม การมีส่วนร่วมให้ประชาคมวางแผนการพัฒนาและการติดตามและเพิ่มศักยภาพการบริหารการ จัดการพัฒนาองค์กร การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพ ประกอบกับ จากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าว ว่ามีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) สอดคล้องกับจากการ

สัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา กล่าวว่า มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยจิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจ้อหอ มีการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน “จ้อหอน่าอยู่ บริหารสู่สากล ชุมชนพอเพียง พัฒนาเมืองแบบบูรณาการ” (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย มีการนำโครงการกิจกรรมแผนงานไปดำเนินการให้เห็นชัดเจน กล่าวคือ เทศบาลตำบลโนนไทย มีขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินการจัดทำเป็นแผนของชุมชน ให้ชุมชนจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของสภาพปัญหาของแต่ละชุมชน และนำข้อมูลที่ได้จากการทำแผนชุมชนก่อน เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของสภาพปัญหา และแผนในแต่ชุมชนมีการดำเนินการประชุมในระดับตำบลของเทศบาลตำบลโนนไทย เพื่อให้ทราบสภาพปัญหากิจกรรมแผนงานของเทศบาลตำบลโนนไทย มีการเรียงลำดับความสำคัญในระดับตำบล เทศบาลมีการดำเนินการให้เห็นชัดเจนตามโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ ที่การบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนงานในการทำงานให้เห็นชัดเจน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ดำรงตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการนำโครงการ แผนงาน กิจกรรม ที่มีอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น มาดำเนินการแก้ไขปัญหาของชุมชนให้เห็นชัดเจน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางสาวพรพรม ไชยชัยภูมิ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม กล่าวว่าชุมชนมีการดำเนินการจัดทำแผนชุมชน เพื่อนำข้อมูลสภาพปัญหาต่าง ๆ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาระดับตำบลของเทศบาล (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางรัตนา กฤษณสุวรรณ ตำแหน่ง ประธานชุมชนที่ 1 กล่าวว่าชุมชนมีสภาพปัญหาอย่างไร เทศบาลจะมาดำเนินการให้เห็นชัดเจน เช่น น้ำที่ใช้ในการผลิตระบบประปา (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเชน ัญญานนท์ ตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เป็นปัจจัยเลยในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เช่นเรื่องไฟไหม้บ้าน รถเข้าไม่ได้ เราจะช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างไร ก็มีการขยับทางให้รถเล็กเข้าได้ สาธารณูปโภคเทศบาลต้องดำเนินการก่อนแล้ว (สัมภาษณ์ 1 กรกฎาคม 2560) จากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่าชุมชนมีการดำเนินการจัดทำแผนชุมชน และชุมชนจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาของชุมชน เพื่อนำข้อมูลสภาพปัญหาต่าง ๆ ชุมชน บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับตำบลของเทศบาล และนำโครงการที่มีอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นมาดำเนินการเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

ความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข กล่าวคือ เทศบาลตำบลโนนไทย ได้ให้ความสนใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน มีช่องทางที่จะให้ประชาชนยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ ต่อ เทศบาลหลายช่องทางด้วยกัน คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเทศบาลจะดำเนินการเร่งแก้ไขปัญหาของประชาชน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีจุดบริการประชาชนหลายช่องทาง คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล เมื่อได้รับคำร้องแล้วจะดำเนินการเสนอผู้บริหารพิจารณาสั่งการให้ความช่วยเหลือประชาชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ คาบคำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีช่องทางในการบริการประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน โดยสามารถยื่นคำร้องได้ที่เทศบาล สายด่วนนายกเทศมนตรี เทศบาลจะมีเจ้าหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน เมื่อเทศบาลได้รับทราบปัญหาแล้วจะรีบดำเนินการแก้ไขให้ทันที (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบสนองความต้องการของชุมชน กล่าวคือ เทศบาลโนนไทย มีกระบวนการในการให้ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนในการให้ชุมชนจัดทำแผนของชุมชน เพื่อให้ชุมชนทราบปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของแต่ละชุมชน ว่าในแต่ละชุมชนมีความต้องการอะไร และให้มีการให้จัดลำดับความสำคัญความต้องการของชุมชน เมื่อได้ข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละชุมชน เทศบาลจะรวบรวมข้อมูลของแต่ละชุมชนจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นและมีการเรียงลำดับตามความสำคัญของสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อผู้บริหารท้องถิ่นใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และเป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายพยุง กิกสันเทียะ ตำแหน่ง ประธานชุมชนที่ 2 และเป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านสันเทียะ หมู่ที่ 1 กล่าวว่า เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในชุมชน เทศบาลจะดำเนินการแก้ไขปัญหาของชุมชน เช่น ฝนตกน้ำรอการระบาย เทศบาลจะส่งเจ้าหน้าที่และเครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน เพื่ออำนวยความสะดวกของประชาชน (สัมภาษณ์ 4 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีจุดบริการประชาชนเพื่อรับเรื่องราว ร้องทุกข์ ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน เมื่อได้รับเรื่องราว ร้องทุกข์ ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนแล้ว จะนำเสนอผู้บริหารพิจารณาเร่งแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน เป็นความรับผิดชอบที่เทศบาลตำบลโนนไทยมีให้กับชุมชนต่าง ๆ และเป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชนด้วย (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ คาบคำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีความรับผิดชอบต่อสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน การบริหารโปร่งใส สวัสดิการถ้วนหน้า ปัญหา

ของเทศบาลตำบลโนนไทย ปัญหาใหญ่ เรื่องน้ำ แล้งซ้ำซาก การเกษตร เป็นไปตามสภาพ เรื่อง ถนน ไฟ รongลงมา เมื่อเกิดปัญหาเทศบาลจะส่งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานในแต่ละด้านเข้าไปแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน ยกเว้นมีกรณีเรื่องเร่งด่วน ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ที่จะต้องใช้งบประมาณ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา จะมีการดำเนินการระบียบในการ จัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน กล่าวคือ เทศบาลตำบล โนนไทย ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา “เทศบาลตำบลโนนไทยเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี สังคมแห่งการเรียนรู้ ชุมชนเข้มแข็ง ปราศจากมลพิษ เศรษฐกิจพอเพียง สิ่งแวดล้อม สะอาด” พันธกิจหลักการพัฒนา ปรับปรุงและพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้ได้มาตรฐานและ เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจของท้องถิ่น บำรุงและ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน ปรับปรุงและพัฒนาระบบการศึกษาและสาธารณสุข ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมอันดีงามและภูมิปัญญาของท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน พัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้ได้ มาตรฐาน และเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ดำเนินการให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้ เพิ่มขึ้น ดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพ อนามัยดีถ้วนหน้า ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีการนันทนาการอย่างมีคุณภาพและเพียงพอ สร้าง โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาทุกระดับอย่างทั่วถึง ส่งเสริมและอนุรักษ์คุณค่าวัฒนธรรม ส่งเสริมให้ เกิดความร่วมมือระหว่างประชาชนและหน่วยงานอื่น จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิววัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาไว้อย่างชัดเจน “เทศบาลตำบลโนน ไทยเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมแห่งการเรียนรู้ ชุมชนเข้มแข็ง ปราศจากมลพิษ เศรษฐกิจพอเพียง สิ่งแวดล้อมสะอาด” (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักความรับผิดชอบ ของเทศบาล ตำบล จอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย

สิ่งที่เหมือนกัน เทศบาลตำบล มีกระบวนการในการดำเนินการจัดทำโครงการกิจกรรม แผนงานต่าง ๆ มีการจัดประชาคมชุมชนก่อน เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนและให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของปัญหา และแผนในแต่ละ

ชุมชนมีการดำเนินการประชุมในระดับตำบล มีการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีการนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนงานในการทำงานให้เห็นชัดเจน เทศบาล มีช่องทางที่จะให้ประชาชนยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อเทศบาลหลายช่องทางด้วยกัน คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล สายตรง ปลัด สายตรงนายก ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเทศบาลจะดำเนินการเร่งแก้ไขปัญหาของประชาชน เทศบาล มีการดำเนินการให้ชุมชนจัดทำแผนของชุมชน เพื่อให้ทราบความต้องการของแต่ละชุมชนว่าในแต่ละชุมชนมีความต้องการอะไร และมีการให้จัดลำดับความสำคัญความต้องการของชุมชน การทำงานมีการนำข้อมูลที่ได้จากการทำแผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น ไปดำเนินการปฏิบัติงาน เพื่อผู้บริหารท้องถิ่นใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และเป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชน และเทศบาล มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา พันธกิจเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบในด้านการใช้หลักความรับผิดชอบ ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย

5. ประเด็นการเปรียบเทียบหลักความรับผิดชอบ	เหมือนกัน / ต่างกัน	เทศบาลตำบลจอหอ	เทศบาลตำบลโนนไทย
1. มีการนำโครงการกิจกรรมแผนงานไปดำเนินการให้เห็นชัดเจน	เหมือนกัน	มีกระบวนการในการดำเนินการจัดทำโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ มีการจัดประชาคมชุมชนก่อน มีการจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของปัญหา	มีขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินการจัดทำเป็นแผนของชุมชน มีการจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของสภาพปัญหา แผนในแต่ละชุมชน
		มีการดำเนินการประชุมในระดับตำบล	มีการดำเนินการประชุมในระดับตำบล
		มีการเรียงลำดับความสำคัญในระดับตำบล	มีการเรียงลำดับความสำคัญในระดับตำบล
		มีการดำเนินการให้เห็นชัดเจนตามโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ ที่มีการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	มีการนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนงานในการทำงานให้เห็นชัดเจน

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

5. ประเด็นการเปรียบเทียบหลักความรับผิดชอบ	เหมือนกัน/ต่างกัน	เทศบาลตำบลจอหอ	เทศบาลตำบลโนนไทย
2. มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข	เหมือนกัน	การให้ให้ความสนใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล สายตรงปลัด สายตรงนายกทางอินเทอร์เน็ต	การให้ให้ความสนใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล
3. การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน	เหมือนกัน	มีการดำเนินการให้ชุมชนจัดทำแผนของชุมชน มีการให้จัดลำดับความสำคัญ ความต้องการของชุมชน มีการนำข้อมูลที่ได้จากการทำแผนชุมชน ไปดำเนินการปฏิบัติงาน	มีกระบวนการในการให้ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ มีการให้จัดลำดับความสำคัญ ความต้องการของชุมชน มีการเรียงลำดับตามความสำคัญของสภาพปัญหาต่าง ๆ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

5. ประเด็นการเปรียบเทียบหลักความรับผิดชอบ	เหมือนกัน/ต่างกัน	เทศบาลตำบลจ้อหอ	เทศบาลตำบลโนนไทย
4. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	เหมือนกัน	<p>จ้อหอ นำอยู่ บริหารสู่สากล ชุมชนพอเพียง พัฒนาเมืองแบบบูรณาการ”</p> <p>พันธกิจในการพัฒนาเทศบาลตำบลจ้อหอ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จัดระบบสุขภาพที่เอื้อต่อการดูแลสุขภาพและปลอดภัยจากโรค การเรียนรู้ทั้งในนอกระบบ อ นุ ร ัก ษ์ ใ น พู ปร ะ เ พ ณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และคุณค่าของท้องถิ่น</p> <p>มีเป้าหมายการปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี การคมนาคม สะดวก ปลอดภัย การจัดระเบียบชุมชน สังคมผู้ประกอบการให้มีความเหมาะสมเพื่อส่งเสริมการจัด</p>	<p>เทศบาลตำบลโนนไทย เมือง นำอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมแห่งการเรียนรู้ ชุมชนเข้มแข็ง ปราศจากมลพิษ เศรษฐกิจพอเพียง สิ่งแวดล้อมสะอาด</p> <p>พันธกิจ หลักการพัฒนา ปรับปรุงและพัฒนาระบบ สาธารณูปโภคให้ได้มาตรฐาน ดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดีถ้วนหน้า เพื่อให้ประชาชนมีการนันทนาการอย่างมีคุณภาพและเพียงพอ สร้างโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาทุกระดับอย่างทั่วถึง ส่งเสริมและอนุรักษ์คุณค่า วัฒนธรรม</p>

ประเด็นที่ 6 หลักความคุ้มค่า

การปฏิบัติงานตามหลักความคุ้มค่าตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อให้หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า จนกระทั่งเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยเทศบาลมีแนวทางให้ประชาชนในพื้นที่มีช่องทางในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นการกำหนดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีวิธีพิจารณาหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด
3. การใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ

การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ของการใช้หลักความคุ้มค่า ของเทศบาลตำบลจ้อหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า

เทศบาลตำบลจ้อหอ มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด กล่าวคือ การบริหารงานของเทศบาลมีการจัดการบริหารจัดการ โดยการแบ่งงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบของแต่ละกองและสำนักปลัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริการประชาชน มีการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละด้านที่ประชาชนมาขอรับบริการ ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจ้อหอ กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาลได้มีการกำหนดให้แต่ละกองและสำนัก ดำเนินการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการในขอบเขตงานในแต่ละด้านของทุกส่วน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อประชาชน (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นางนิตยา พ่วงศิริ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า กองช่างได้มีการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานด้วยกัน กล่าวคือ การขออนุญาตก่อสร้างอาคารตามกฎหมายมีการกำหนดไว้ภายใน 45 วัน ถ้าผู้ขออนุญาตนำเอกสารขออนุญาตประกอบคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วนมีการกำหนดไว้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสวี ไชยภักดี นายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาลได้มีการกำหนดรูปแบบขั้นตอนในการทำงานในการบริการประชาชน โดยมีการกำหนดให้ทุกภาคส่วนมีการกำหนดระยะเวลาในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน เพื่อให้ประชาชนที่มาติดต่อ

ราชการเกิดความสะดวกรวดเร็ว และในการยื่นคำร้องในแต่ละส่วนราชการได้กำหนดบัตรคิวในการบริการประชาชนตามลำดับ ก่อน หลัง (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด กล่าวคือ เทศบาลมีการรณรงค์ให้ประชาชนมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัด เช่น การใช้น้ำอย่างประหยัด และยังรวมไปถึงการคัดแยกขยะ เพื่อให้ชุมชนรู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ประกอบกับการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจ้อหอ กล่าวว่า มีการรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีการใช้น้ำอย่างประหยัด ให้รู้คุณค่าของน้ำ ตามเสียงตามสาย และการให้ประชาชนรู้จักการคัดแยกขยะ เชิญผู้นำชุมชน ชุมชนละ 3 คน มาจัดฝึกอบรมที่สำนักงานเทศบาล โดยเชิญวิทยากรมาเป็นผู้ฝึกอบรม (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจ้อหอ เรื่องขยะ ให้ประชาชนรู้จักการคัดแยกขยะ การรีไซเคิล การมิก EM เพื่อเทศบาลจะนำไปใช้ประโยชน์ โดยการนำ EM ไปผสมน้ำโดยใช้รถดับเพลิงไปฉีดบ่อขยะ (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

การใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ กล่าวคือ เทศบาลตำบลจ้อหอ มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการในโครงการเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่เทศบาลจ้อหอได้รับส่วนใหญ่ จะคำนึงถึงการบริการสาธารณะแก่ประชาชนที่มีความจำเป็นมากที่สุด เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษา การจัดกิจกรรม งานประเพณี ประกอบกับการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจ้อหอ กล่าวว่า การดำเนินการโครงการหรือกิจกรรม เทศบาลจะคำนึงถึงความต้องการของชุมชนเป็นหลัก และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนมากที่สุด (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการการศึกษา กล่าวว่า คุ้มค่ามาก เพราะ ฟรี สื่อการเรียนการสอน งบประมาณที่ลงมาส่วนหนึ่งจะเป็นของเทศบาลเองอีกส่วนหนึ่งจะเป็นงบรายหัว หากงบไม่พอสามารถตั้งงบประมาณลงไปได้อีกไม่เหมือนกับงบของ สพฐ. ของเราสามารถตั้งงบค่าครุภัณฑ์ เข้าไปได้ในกรณีไม่พอ ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจ้อหอ กล่าวว่าเทศบาลตำบลจ้อหอ กล่าวว่า การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรม จะคำนึงถึงความต้องการของชุมชนเป็นหลักในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรม และประชาชนได้รับประโยชน์มากที่สุด (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด กล่าวคือ การบริหารงานของเทศบาล มีการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละด้านที่

ประชาชนมาขอรับบริการ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ในการติดต่อราชการในแต่ละด้าน ในส่วนราชการที่รับผิดชอบงานแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการให้บริการประชาชน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ ในงานแต่ละด้านเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และเกิดความสะดวก รวดเร็ว ในการปฏิบัติราชการในงานด้านนั้น (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเกรียงศักดิ์ ชำชอง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า กองช่างมีการกำหนดการลดขั้นตอนในการขอรับบริการ เช่น การยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคาร มีการกำหนดระยะเวลาในการขออนุญาตไว้ภายใน 45 วัน แต่ได้มีการเสนอขอกำหนดระยะเวลาไว้ภายใน 7 วัน เมื่อได้ยื่นเอกสารถูกต้องครบถ้วน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายแซน ชาญญานนท์ ตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่างบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการในโครงการแต่ละโครงการ เกิดความคุ้มค่ากับชุมชนที่ได้รับในโครงการนั้น และในการติดต่อราชการที่เทศบาลตำบลโนนไทยเกิดความสะดวก รวดเร็ว (สัมภาษณ์ 1 กรกฎาคม 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย ได้มีการกำหนดแนวทางในการให้บริการประชาชนที่มาขอรับบริการที่เทศบาล เพื่อให้ประชาชนที่ติดต่อเกิดความสะดวก รวดเร็ว และโครงการ กิจกรรม ที่เทศบาลดำเนินการทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากที่สุด (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด กล่าวคือ เทศบาลมีการรณรงค์ให้ประชาชนมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัด เช่น การใช้น้ำอย่างประหยัด เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้จักวิธีการใช้น้ำที่มีอยู่อย่างประหยัด และการรณรงค์ให้รู้จักวิธีการคัดแยกขยะที่เกิดขึ้นในชุมชน ทำอย่างไรให้ขยะเกิดประโยชน์ ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักคุณค่าของน้ำ และใช้น้ำที่มีอยู่อย่างประหยัด ตามเสียงตามสายของเทศบาล (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายแซน ชาญญานนท์ ตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย ปัญหาเรื่องขยะที่เป็นปัญหาระดับชาติที่เทศบาลได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่รู้จักวิธีการคัดแยกขยะโดยการจัดการขยะ แยกเป็นประเภทของขยะ เทศบาลมีถังขยะแยกให้ทุกหลังคาเรือน ชุมชนที่ประสบผลสำเร็จขณะนี้คือชุมชน 2 ในเดือนหนึ่งจะมีการประชุมชาวบ้าน รายได้เดือนหนึ่งมีประมาณ 300-400 บาท บ่อขยะ มีพื้นที่ 48 ไร่ เป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักวิธีการคัดแยกขยะ และประโยชน์ของขยะที่มีอยู่ในชุมชน (สัมภาษณ์ 1 กรกฎาคม 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด เพราะที่ผ่านมาเทศบาลตำบลโนนไทย ประสบปัญหาขาดน้ำในการอุปโภคบริโภค ที่เกิดขึ้นในทุกปี และปัญหาขยะที่เกิดขึ้นในชุมชน หากการบริหารจัดการไม่ดี จะเป็นปัญหาที่จะแก้ไขยาก จึงได้วางแนวทางในการบริหารจัดการขยะ โดยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะและมีการเริ่มตั้งแต่บ้านของประชาชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ กล่าวคือ เทศบาลตำบล มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการในโครงการเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่เทศบาลได้รับส่วนใหญ่ จะคำนึงถึงการบริการสาธารณะแก่ประชาชนที่มีความจำเป็นมากที่สุด เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การจัดกิจกรรม งานประเพณี ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า การดำเนินการโครงการโครงสร้างพื้นฐาน ผลของโครงการที่ชุมชนได้รับจากการดำเนินการตามโครงการมีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ และการดำเนินการกิจกรรมที่เทศบาลดำเนินการ ชุมชนก็ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการกิจกรรมนั้น (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) จากการสัมภาษณ์ของ นายเกรียงศักดิ์ ชำของ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง กล่าวว่า การดำเนินการในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้ประชาชนมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกขึ้นและมีความคุ้มค่ากับงบประมาณได้รับการจัดสรรตามโครงการนั้น (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า การบริหารงานในการใช้จ่ายงบประมาณตามโครงการ หรือกิจกรรม เทศบาลจะคำนึงถึงความต้องการของชุมชนมากที่สุด เมื่อมีการดำเนินการตามโครงการประชาชนจะได้ประโยชน์และความคุ้มค่าจากการดำเนินการโครงการนั้นมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้จัดสรรตามโครงการ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักความคุ้มค่า ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย

สิ่งที่เหมือนกัน การบริหารงานของเทศบาล มีการจัดการบริหารจัดการโดยการแบ่งงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบของแต่ละกองและสำนักปลัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริการประชาชน มีการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละด้านที่ประชาชนมาขอรับการบริการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการให้บริการประชาชน เทศบาลมีการณรงค์ให้ประชาชนมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัด เช่น การใช้น้ำอย่างประหยัด เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้จักวิธีการใช้น้ำที่มีอยู่อย่างประหยัด และการรณรงค์ให้รู้จักวิธีการคัดแยกขยะที่เกิดขึ้นในชุมชน ทำอย่างไรให้ขยะเกิดประโยชน์ เพื่อให้ชุมชนรู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เทศบาล มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการในโครงการเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับ

ผลงานที่เทศบาลจ่อห่อได้รับส่วนใหญ่ จะคำนึงถึงการบริการสาธารณะแก่ประชาชนที่มีความจำเป็นมากที่สุด เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษา การจัดกิจกรรม งานประเพณี

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบในด้านการใช้หลักความคุ้มค่า ของเทศบาลตำบลจ่อห่อ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย

6. ประเด็นการเปรียบเทียบหลักความคุ้มค่า	เหมือนกัน/ต่างกัน	เทศบาลตำบลจ่อห่อ	เทศบาลตำบลโนนไทย
1. มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	เหมือนกัน	การบริหารงานของเทศบาลมีการจัดการบริหารจัดการโดย การแบ่งงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบของแต่ละกองและ สำนักปลัด มีการกำหนดการลดขั้นตอน การปฏิบัติงานของแต่ละด้าน ที่ประชาชนมาขอรับการ บริการ	การบริหารงานของเทศบาล มีการกำหนดการลดขั้นตอน การปฏิบัติงานของแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดความ สะดวก รวดเร็ว ในการติดต่อราชการ ในแต่ละด้านในส่วนราชการ ที่รับผิดชอบงานแต่ละด้าน
2. มีการณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด	เหมือนกัน	มีการณรงค์ให้ประชาชนมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดอย่างประหยัด เช่น การใช้น้ำอย่างประหยัด และยังคง ไปถึงการคัดแยกขยะ เพื่อให้ชุมชนรู้จักการใช้ ทรัพยากรอย่างประหยัด	มีการณรงค์ให้ประชาชนมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดอย่างประหยัด เช่น การ ใช้น้ำอย่างประหยัด และการ รณรงค์ให้รู้จักวิธีการคัดแยก ขยะที่เกิดขึ้นในชุมชน
3. การใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ	เหมือนกัน	มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการในโครงการ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้าน การศึกษา การจัดกิจกรรม งานประเพณี	มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการในโครงการ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเมื่อ เปรียบเทียบกับผลงาน เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การ จัดกิจกรรม งานประเพณี

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็นที่ 1 หลักนิติธรรม

เทศบาลตำบลจอหอ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม เพราะมีการปฏิบัติต่อประชาชนยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ การเปิดเผยที่ทำการของชุมชนทุกชุมชน การเปิดให้ประชาชนรับทราบระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของราชการ มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ สอดคล้องกับจากสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยจิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ โดยการประกาศผ่านเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ในชุมชนทุกชุมชน เอกสารแผ่นพับ การเปิดเผยที่เทศบาลตำบลจอหอ มีการจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เว็บไซต์ของเทศบาลตำบลจอหอ เอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของเทศบาลตำบลจอหอ จดหมายข่าวเทศบาลตำบลจอหอ สำหรับเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน งบประมาณ งบการเงินของเทศบาล ซึ่งเทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเป็นระยะตลอดเวลา (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม เพราะมีการปฏิบัติต่อประชาชนยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ การเปิดให้ประชาชนรับทราบระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของราชการ มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย มีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ เว็บไซต์ของเทศบาล ตามเสียงตามสายของเทศบาล และยังสามารถจัดทำเป็นหนังสือให้ผู้นำชุมชนติดประกาศไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชนอีกช่องทางหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางในการรับทราบ การทำงานมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของเทศบาล งบประมาณ งบการเงินของเทศบาล การบริหารงานของเทศบาลตำบลโนนไทย เป็นไปอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของเทศบาล ได้มีการนำเสนอผ่านกระบวนการประชาคมของชุมชน ตามขั้นตอนของการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงไม่มีการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ และเทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเป็นระยะตลอดเวลา (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

จากการศึกษาของเทศบาลตำบลจ้อหอ และเทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักนิติธรรม

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักนิติธรรม คือ การสื่อสาร เพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน ประชาชนบางส่วนจะไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เทศบาลตำบลได้มีการประกาศบังคับใช้ ซึ่งอาจจะทำให้มีผลกระทบกับประชาชนบางส่วนและทำให้ประชาชนไม่เข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีการออกมาบังคับใช้กับชุมชน เมื่อมีการบังคับใช้ตามกฎหมายที่มีการประกาศใช้แล้ว ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ได้ ตามสภาพความเป็นอยู่ทางสังคมในแต่ละพื้นที่ ที่มีสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนที่ไม่เหมือนกัน ประชาชนส่วนหนึ่งจะให้ความสนใจต่อบทบาทและหน้าที่ของผู้ใช้ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ว่ามีการบังคับใช้ได้ให้ความเป็นธรรมและมีความเสมอภาคกันทุกคน การเรียนรู้และความเข้าใจของหลักธรรมาภิบาลของชุมชน ประชาชนที่อาศัยเทศบาลตำบลจ้อหอ บางส่วนจะไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลจ้อหอ เนื่องจากไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นเหตุผลให้ไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารบางส่วนของเทศบาลตำบลจ้อหอ ส่วนเทศบาลตำบลโนนไทย ประชาชนบางส่วนจะทำงานอยู่นอกพื้นที่ที่อาศัยอยู่ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ไม่สามารถรับทราบข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลโนนไทย ที่มีการออกมาบังคับใช้กับชุมชนได้

ประเด็นที่ 2 หลักคุณธรรม

เทศบาลตำบลจ้อหอ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม เพราะมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การปฏิบัติหน้าที่ยึดหลักคุณธรรมความถูกต้องมีความเป็นผู้นำ สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจ้อหอ กล่าวว่า ได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรม และมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติของพนักงานเทศบาล เพื่อใช้ในการบริหารจัดการในการให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการกับเทศบาล โดยผู้มาขอรับบริการต้องยื่นบัตรคิว ในการขอรับบริการ ด้านต่าง ๆ เช่น ภาษีโรงเรือน งานทะเบียนราษฎร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการขอรับบริการของประชาชน และการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรของเทศบาลเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชนที่มาติดต่อราชการ และมีการจัดทำประมวลจริยธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของพนักงานเทศบาล เพื่อให้การบริการประชาชนเกิดความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ เน้นความสะอาด รวดเร็ว ประหยัดและถูกต้อง การปฏิบัติหน้าที่ราชการมี

ประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้น การปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานตลอดจนผู้เกี่ยวข้องด้วยความสุภาพมีน้ำใจ และมนุษยสัมพันธ์อันดี (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมมี ภาวะความเป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีและการบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้อง เป็น ธรรมและเสมอภาค ในสังคมให้กับประชาชน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์ของ นายจำเนียร สุนทรชัย ตำแหน่ง ผู้นำชุมชนพิมานธานี กล่าวว่า การทำงานของเทศบาลตำบลจ้อหอ มีการนำระบบบัตรคิวมาใช้ในการบริการแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรม และมีความ เสมอภาพ (สัมภาษณ์ 10 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลัก คุณธรรม เพราะมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การปฏิบัติหน้าที่ยึด หลักคุณ ธรรม ความถูกต้อง ความเป็นผู้นำสอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย มี การจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาลตำบลโนนไทย เพื่อให้พนักงานของเทศบาล ใช้ เป็นแนวทางร่วมกันในการทำงานภายในองค์กรและข้าราชการ ควบคู่ไปกับ ระเบียบ กฎข้อบังคับ ต่าง ๆ โดยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ ยึดมั่นใน ศีลธรรม จริยธรรม ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการให้บริการประชาชนที่มา ติดต่อราชการและมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ ขั้นตอน ในการดำเนินการ การ ขอรับบริการต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง ฟิ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย ได้ให้ความสำคัญกับการบริการ ประชาชน การทำงานของบุคลากรให้ความเป็นธรรมและมีความเสมอภาคกันเท่ากันทุกคน และมี การปฏิบัติหน้าที่ด้วยหลักคุณธรรม ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชน (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

จากการศึกษาของเทศบาลตำบลจ้อหอ และเทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและ อุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักคุณธรรม

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่งได้มีการประกาศคุณธรรม จริยธรรมของ พนักงานเทศบาลและการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาล เพื่อใช้เป็นข้อกำหนดใน การปฏิบัติราชการของพนักงานเทศบาลให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีการใช้บังคับ การทำงานของพนักงานเทศบาลเพื่อต้องการตอบสนองความต้องการของประชาชนอันอยู่บน พื้นฐานหลักคุณธรรม เพราะคุณธรรมคือ ความถูกต้องชอบธรรม ความดีงาม ประชาชนบางส่วน จะไม่ทราบขั้นตอนการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ทำให้ ประชาชนไม่สามารถรับบริการตามขั้นตอนได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นเหตุผลทำให้การขอรับบริการ

ตามขั้นตอนเกิดความล่าช้าทำให้ประชาชนบางส่วนไม่เข้าใจในการทำงานของเทศบาล ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้

ประเด็นที่ 3 หลักความโปร่งใส

เทศบาลตำบลจอหอ พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส การเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า มีอุปสรรคในด้านหลักความโปร่งใส แต่ก่อนเทศบาลมีการให้ชุมชนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบด้วย แต่ตอนนี้ไม่ได้ให้เป็นกรรมการร่วมด้วย เพราะมีผลเกี่ยวกับเรื่องของความรับผิดชอบ แต่เทศบาลก็ได้มีแนวทางให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการทำงาน หากพบเห็นก็ให้แจ้งเทศบาลทราบ เทศบาลจะมีการประชุมประชาชนทุกสามเดือน เพื่อรับทราบปัญหาของประชาชน เทศบาลจะมอบหมายให้ ผอ. กอง หรือหัวหน้าส่วนราชการ ไปดำเนินการแก้ไข ในข้อบกพร่อง หรือผิดพลาดนั้น (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส การเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา และคณะกรรมการตรวจการจ้าง (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักความโปร่งใส ของเทศบาลตำบล จอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า

สิ่งที่เหมือนกัน เทศบาลตำบล มีการประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ทุกชุมชนของเทศบาลทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้สะดวก เทศบาลตำบล การเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบล มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม และเทศบาลตำบล มีการประกาศเสียงตามสายทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล ป้ายประชาสัมพันธ์

หนังสือแจ้งผู้นำชุมชนทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส

สิ่งที่ต่างกัน เทศบาลตำบลจอหอ มีหนังสือรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ของเทศบาลตำบลจอหอ จดหมายข่าวเทศบาลตำบลจอหอ และเทศบาลตำบลโนนไทย มีคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการต่าง ๆ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักความโปร่งใส การทำงานของเทศบาลตำบล ที่ได้มีการนำรูปแบบของการตรวจสอบและการติดตามประเมินผลของการทำงาน โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบในกิจกรรมและโครงการที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง กล่าวคือ เทศบาลตำบลจอหอ ประชาชนจะไม่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการทำงาน ของเทศบาลตำบล เพราะผลของความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่มีการตรวจรับงานต่าง ๆ อันจะเป็นเหตุผลอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนไม่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบด้วย ซึ่งอาจเกิดจากการที่เทศบาลตำบล ไม่ได้อธิบายให้ประชาชนรับรู้หรือการสื่อสารให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในงานที่เป็นคณะกรรมการร่วมในการตรวจสอบ จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนไม่ยอมเข้ามาเป็นคณะกรรมการด้วย

ประเด็นที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม

เทศบาลตำบลจอหอ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความมีส่วนร่วม เพราะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลงาน และการมีการจัดเวทีประชาคมรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชน สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบลจอหอ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในการเสนอความเห็น โดยการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ให้ประชาชนได้มีการแสดงความคิดเห็นในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เทศบาลได้มีการเปิด โอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ในความต้องการของชุมชนเป็นประจำทุกปี และมีโครงการเทศบาลพบปะประชาชน เพื่อให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และก่อนจะร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความมีส่วนร่วม เพราะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลงาน และการมีการจัดเวทีที่ประชาชนมารับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชน สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ คอบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบล โนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการจัดประชุมประชาคม และให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน ประชาชนร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกัน และมีการดำเนินการให้ประชาชนกรอกแบบสอบถามความพึงพอใจในการดำเนินการทุกโครงการ ท่านมีความพึงพอใจในการแก้ปัญหาเรื่องน้ำ ไร่บาง การเก็บขยะ สะอาดมี ไฟสาธารณะดับ แจ่มมาสามารถออกดำเนินการได้เลย ให้ความดูแลตลอดเวลา (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

จากการศึกษาของเทศบาลตำบลจอหอ และเทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักความมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนจะไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร เพราะไม่ได้ให้ความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม การร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กร อำนาจการตัดสินใจยังอยู่ในกลุ่มผู้นำ การที่ประชาชนบางส่วนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดประชุมประชาคมเป็นเพียงองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ประชาชนจะต้องเข้าไปร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในกิจกรรมเท่านั้น การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนยังมีอยู่น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตามบริบททางสังคมในแต่ละพื้นที่ จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งของการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเด็นที่ 5 หลักความรับผิดชอบ

เทศบาลตำบลจอหอ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ เพราะมีการนำโครงการกิจกรรมแผนงานไปดำเนินการให้เห็นชัดเจน การมีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบสนองความต้องการของชุมชน และมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภิตติ นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า เทศบาลตำบล มีกระบวนการในการดำเนินการจัดทำโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ มีการจัดประชุมชุมชน

ก่อน เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของปัญหา และแผนในแต่ชุมชนมีการดำเนินการประชุมในระดับตำบลของเทศบาลตำบลจ้อหอ เทศบาลตำบล ได้ให้ความสนใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน มีช่องทางที่จะให้ประชาชนยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อ เทศบาลหลายช่องทางด้วยกัน คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล สายตรงปลัด สายตรงนายก ทางอินเทอร์เน็ต เทศบาลมีการดำเนินการให้ชุมชนจัดทำแผนของชุมชน เทศบาลมีการกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน คือ “จ้อหอ นำอยู่ บริหารสู่สากล ชุมชนพอเพียง พัฒนาเมืองแบบบูรณาการ” (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ เพราะมีการนำโครงการกิจกรรมแผนงานไปดำเนินการให้เห็นชัดเจน มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์เป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ คาบตำรวจตั้ง พึ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบล โนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบล โนนไทย มีขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินการจัดทำเป็นแผนของชุมชน ให้ชุมชนจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของสภาพปัญหาของแต่ละชุมชน และนำข้อมูลที่ได้จากการทำแผนชุมชนก่อน และมีช่องทางที่จะให้ประชาชนยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อ เทศบาลหลายช่องทางด้วยกัน คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเทศบาลจะดำเนินการเร่งแก้ไขปัญหาของประชาชน มีกระบวนการในการให้ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนในการให้ชุมชนจัดทำแผนของชุมชน และมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ เทศบาลตำบล โนนไทยเมืองนำอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมแห่งการเรียนรู้ ชุมชนเข้มแข็ง ปราศจากมลพิษ เศรษฐกิจพอเพียง สิ่งแวดล้อมสะอาด (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

จากการศึกษาของเทศบาลตำบลจ้อหอ และเทศบาลตำบล โนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักความรับผิดชอบ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สภาพทางสังคมตามบริบทของสังคมในแต่ละพื้นที่ ประชาชนส่วนหนึ่งจะทราบถึงปัญหาและความต้องการของชุมชน เทศบาลมีการเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาของชุมชน มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาให้เห็นชัดเจน มีความรับผิดชอบต่อความต้องการของประชาชนส่วนหนึ่ง การทำงานของเทศบาลมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่เกิดขึ้น คือ ประชาชนบางส่วนละเลยต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมของตนเอง การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน อันเกิดจากงบประมาณที่รับจากส่วนกลางมีน้อยแต่ปัญหาความต้องการของชุมชนมีมาก การมีส่วนร่วมในการ

ตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณประชาชนมีบทบาทน้อยมาก จึงเกิดความไม่เข้าใจในการทำงานแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ประเด็นที่ 6 หลักความคุ้มค่า

เทศบาลตำบลจอหอ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า เพราะการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด และการใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย ตำแหน่งรองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาลได้มีการกำหนดให้แต่ละกองและสำนัก ดำเนินการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการในขอบเขตงานในแต่ละด้านของทุกส่วน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อประชาชน และการทำงานมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการทำงานของเทศบาล (สัมภาษณ์ 15 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ นายเสรี ไชยภักดี นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ กล่าวว่า การบริหารงานของเทศบาลได้มีการกำหนดรูปแบบขั้นตอนในการทำงานในการบริการประชาชน โดยมีการกำหนดให้ทุกภาคส่วนมีการกำหนดระยะเวลาในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน เพื่อให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการเกิดความสะดวกรวดเร็ว และเกิดความคุ้มค่าในการดำเนินการในกิจกรรมด้านต่าง ๆ (สัมภาษณ์ 29 มิถุนายน 2560)

เทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า เพราะการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด และการใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ สอดคล้องกับจากการสัมภาษณ์ของ นางกรกมล ทิพวัฒน์ ตำแหน่งรองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลมีการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการในงานแต่ละด้านเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และเกิดความสะดวกรวดเร็ว ในการปฏิบัติราชการของงานแต่ละด้าน การดำเนินการของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ มีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560) และจากการสัมภาษณ์ของ ดาบตำรวจตั้ง ฟิ่งกิ่ง นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย กล่าวว่า เทศบาลตำบลโนนไทย ได้มีการกำหนดแนวทางในการให้บริการประชาชนที่มาขอรับบริการที่เทศบาล เพื่อให้ประชาชนที่ติดต่อเกิดความสะดวกรวดเร็ว และโครงการ กิจกรรม ที่เทศบาลดำเนินการทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากที่สุด เมื่อมีการ

ดำเนินการตามโครงการประชาชนจะได้ประโยชน์และความคุ้มค่าจากการดำเนินการโครงการนั้นมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้จัดสรรตามโครงการ (สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2560)

จากการศึกษาของเทศบาลตำบลจอหอ และเทศบาลตำบลโนนไทย ไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของหลักความคุ้มค่า

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการกิจกรรม ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างผ่านกระบวนการขั้นตอนการตรวจสอบมีความถูกต้องและมีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค คือ ประชาชนบางส่วนจะไม่มีเวลาที่จะให้ความสนใจในการให้ความร่วมในการดำเนินการตรวจสอบให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานของงานในแต่ละด้าน จะมีเพียงประชาชนเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ในการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรที่อยู่อย่างจำกัดและคุ้มค่าสามารถรณรงค์ได้ในกลุ่มคนบางส่วนเท่านั้น ปัญหาอีกอย่างหนึ่ง คือ บุคลากรที่จะให้ความรู้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มีไม่เพียงพอ จึงเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนไม่เข้าใจในบริบทของตนเอง ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานของหน่วยงานว่า คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้มีการลงทุนไปแล้วและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ตอนที่ 3 การเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็นที่ 1 หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม ของเทศบาลตำบลจอหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า เทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มีข้อเสนอแนะในด้านการใช้หลักนิติธรรม เพราะเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ได้มีการปฏิบัติต่อประชาชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน การปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เทศบาลตำบลทั้งสองแห่งได้ประกาศใช้มีความชัดเจนในการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ควรกำหนดช่องทางให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงฐานข้อมูลทางเว็บไซต์ของเทศบาลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่มีการประกาศออกมาเพื่อบังคับใช้กับชุมชนของเทศบาล อันจะทำให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 2 หลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม ของเทศบาลตำบลจ้อหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า เทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มีข้อเสนอแนะในด้านการใช้หลักคุณธรรม เพราะเทศบาลตำบลจ้อหอได้มีการประกาศคุณธรรม จริยธรรมของพนักงานเทศบาล และเทศบาลตำบลโนนไทย มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาลตำบลโนนไทย ซึ่งเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ได้มีการกำหนดหลักการและแนวทางในการปฏิบัติราชการของพนักงานเทศบาล

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ควรกำหนดช่องทางให้ประชาชนได้รับทราบขั้นตอนในการติดต่อราชการของเทศบาล โดยการปรับปรุงฐานข้อมูลทางเว็บไซต์ของเทศบาลให้เป็นปัจจุบัน แผ่นพับ วารสาร เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการติดต่อราชการกับเทศบาล อันจะทำให้เกิดประโยชน์กับประชาชนได้รับทราบและเข้าใจในขั้นตอนในการติดต่อราชการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับประชาชน

ประเด็นที่ 3 หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส ของเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่า ไม่มีข้อเสนอแนะในด้านการใช้หลักความโปร่งใส เพราะมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการทำงาน of เทศบาล การจัดเก็บภาษีมีการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา และมีการประกาศให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ

เทศบาลตำบลจ้อหอ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการต่าง ๆ ในการร่วมตรวจสอบการทำงาน of เทศบาลตำบลจ้อหอ ให้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของโครงการ หากพบเห็นการทำงานไม่ถูกต้องคณะกรรมการก็สามารถปรึกษาหาแนวทางให้การดำเนินการตามโครงการเป็นไปอย่างถูกต้องได้และรายงานเทศบาลตำบลจ้อหอทราบ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงข้อดีของการเป็นคณะกรรมการร่วมตรวจสอบการทำงาน of เทศบาลตำบลจ้อหอ ประชาชนจะได้รับทราบงบประมาณที่ดำเนินการนั้นเป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างไร และประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการร่วมตรวจสอบการทำงาน of เทศบาลตำบลจ้อหอด้วย

ประเด็นที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม

หลักความมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบลจ้อหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่าเทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มีข้อเสนอแนะในด้านการใช้หลักความมีส่วนร่วม เพราะเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการจัดเวทีประชาคม การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับชุมชน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ควรกำหนดช่องทางเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลได้มีการดำเนินงาน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มาแสดงความคิดเห็นหรือความต้องการของชุมชน อันจะทำให้เกิดประโยชน์กับประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 5 หลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ ของเทศบาลตำบลจ้อหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่าเทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มีข้อเสนอแนะในด้านการใช้หลักความรับผิดชอบ เพราะเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และตอบสนองความต้องการของประชาชน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ควรกำหนดช่องทางให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลการดำเนินงานของเทศบาลในการดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ ของเทศบาลที่มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาและโครงการที่ไม่ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาของเทศบาล เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ

ประเด็นที่ 6 หลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า ของเทศบาลตำบลจ้อหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่าเทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มีข้อเสนอแนะในด้านการใช้หลักความคุ้มค่า เพราะเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ชุมชนได้รับจากการดำเนินการโครงการ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ควรกำหนดช่องทางในการสื่อสารให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของเทศบาล เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลที่มีการดำเนินการตามโครงการ และประชาชนเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่จะติดต่อกับเทศบาล เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในอีกช่องทางหนึ่งด้วย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

1.1.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยแบบเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

1.2.1 **ระเบียบวิธีวิจัย** ผู้วิจัย ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลเอกสาร ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เป็นแบบเชิงลึกอย่างเป็นทางการกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 **ประชากรกลุ่มตัวอย่าง** โดยการใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากกลุ่มบุคคลที่มาใช้หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน แยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานของเทศบาลตำบล ได้แก่

(1) เทศบาลตำบลจอหอ ประกอบด้วย

นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ จำนวน 1 คน

รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ จำนวน 1 คน

ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาลตำบลจอหอ จำนวน 1 คน

ผู้อำนวยการกองช่างเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
ผู้อำนวยการกองการสวัสดิการสังคม	
เทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
รองประธานสภาเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน
(2) เทศบาลตำบลโนนไทย ประกอบด้วย	
นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาการแทน	
หัวหน้าสำนักปลัด เทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
ผู้อำนวยการกองช่างเทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
ผู้อำนวยการกองการสวัสดิการสังคม	
เทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย	จำนวน 1 คน
สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจอหอ	จำนวน 1 คน

2) กลุ่มประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนของเทศบาลตำบลจอหอ จำนวน 2 คน ผู้ใหญ่บ้านตำบลจอหอ จำนวน 2 คน ประธานชุมชนของเทศบาลตำบลโนนไทย จำนวน 2 คน ผู้ใหญ่บ้านตำบลโนนไทย จำนวน 2 คน

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในแต่ละพื้นที่ ที่มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดมากกว่าปลายปิด ที่นำมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงพรรณนา เพื่อค้นหาคำตอบของการวิจัยครั้งนี้ให้ถูกต้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ไปสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ได้

1.3 ผลการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบรรณารักษะ ทั้ง 6 ด้าน ของเทศบาลตำบลจอหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย

1.3.1 การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักบรรณารักษะของเทศบาลตำบลจอหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบประเด็นที่เหมือนกัน 3 ด้าน และประเด็นที่ต่างกัน 3 ด้าน ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประเด็นที่เหมือนกัน 3 ด้าน กล่าวคือ

(1) ด้านการใช้หลักคุณธรรม พบว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่งมีการประกาศคุณธรรม จริยธรรมของพนักงานเทศบาล หรือมีการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาลตำบล และการบริหารงานของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่งมีการยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรมและเสมอภาค ในสังคมให้กับประชาชน

(2) ด้านการใช้หลักความรับผิดชอบต่อ พบว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีกระบวนการในการดำเนินการจัดทำโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ มีการจัดประชาคมชุมชนก่อน มีการจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของปัญหา มีการดำเนินการประชุมในระดับตำบล มีการเรียงลำดับความสำคัญในระดับตำบล มีการดำเนินการให้เห็นชัดเจนตามโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ ที่มีการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการให้ให้ความสนใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล สายตรงปลัด สายตรงนายกทางอินเทอร์เน็ต มีการดำเนินการให้ชุมชนจัดทำแผนของชุมชน มีการให้จัดลำดับความสำคัญความต้องการของชุมชน มีการนำข้อมูลที่ได้จากการทำแผนชุมชน ไปดำเนินการปฏิบัติงาน และมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

(3) ด้านการใช้หลักความคุ้มค่า พบว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการบริหารงานของเทศบาลมีการจัดการบริหารจัดการโดยการแบ่งงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบของแต่ละกองและสำนักปลัด มีการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละด้านที่ประชาชนมาขอรับบริการ มีการรณรงค์ให้ประชาชนมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัด เช่น การใช้น้ำอย่างประหยัด และยังรวมไปถึงการคัดแยกขยะ เพื่อให้ชุมชนรู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และมีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการในโครงการเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษา การจัดกิจกรรม งานประเพณี

2) ประเด็นที่ต่างกัน 3 ด้าน กล่าวคือ

(1) ด้านการใช้หลักนิติธรรม

เทศบาลตำบลจอหอ พบว่ามีการจัดทำเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของเทศบาล จดหมายข่าวเทศบาล และมีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

เทศบาลตำบลโนนไทย มีเพียงการจัดทำเป็นประกาศแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกับชุมชน และไม่มีการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ

ในส่วนที่เหมือนกันด้านหลักนิติธรรมของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง พบว่า มีการประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ เสียงตามสายของเทศบาล เว็บไซต์ของหน่วยงาน เอกสารแผ่นพับ การปิดประกาศที่เทศบาลตำบลและที่ทำการของชุมชนทุกชุมชน และมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของเทศบาล

(2) ด้านการใช้หลักความโปร่งใส

เทศบาลตำบลจอหอ พบว่า การประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ทุกชุมชน เวลา 8.00 – 8.30 น. ทุกวันทำการ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี จดหมายข่าวเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบลโนนไทย มีการประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ทุกชุมชน เวลา 8.00 – 8.30 น. และเวลา 16.00 – 16.30 น. ทุกวันทำการ หนังสือแจ้งประธานชุมชน และมีคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการต่าง ๆ

ในส่วนที่เหมือนกันด้านหลักความโปร่งใสของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง พบว่า เว็บไซต์ของเทศบาล บอร์ดประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม การประกาศทางเสียงตามสาย มีหนังสือแจ้งผู้นำชุมชนให้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

(3) ด้านการใช้หลักความมีส่วนร่วม

เทศบาลตำบลจอหอ พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่าง ๆ และมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลโนนไทย มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ มีแบบประเมินความพึงพอใจ และมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

ในส่วนที่เหมือนกันด้านหลักความร่วมมือร่วมของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง พบว่า มีการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นสภาพปัญหา ต่าง ๆ ของชุมชน และมีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ทุกปี

1.3.2 ปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบประเด็นที่เหมือนกัน 5 ด้าน และประเด็นที่ต่างกัน 1 ด้าน ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประเด็นที่เหมือนกัน 5 ด้าน กล่าวคือ

(1) ด้านการใช้หลักนิติธรรม พบว่าเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน มีการประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ หลายช่องทาง เช่น ประกาศเสียงตามสายของเทศบาล ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ จึงไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรมของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง

(2) ด้านการใช้หลักคุณธรรม พบว่าเทศบาลตำบลจอหอ มีการจัดทำประมวลจริยธรรม และมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติของพนักงานเทศบาล และเทศบาลตำบลโนนไทย มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการเทศบาลตำบลโนนไทย จึงไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรมของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง

(3) ด้านการใช้หลักความร่วมมือร่วม พบว่าเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับชุมชน ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในการเสนอความเห็น โดยการผ่านเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ให้ประชาชนได้มีการแสดงความคิดเห็นในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ จึงไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความร่วมมือร่วมของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง

(4) ด้านการใช้หลักความรับผิดชอบ พบว่าเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ได้มีการนำโครงการกิจกรรมแผนงานไปดำเนินการให้เห็นชัดเจน การมีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่อความต้องการของชุมชน และมีการ

กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน จึงไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลัก
 ธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง

(5) ด้านการใช้หลักความคุ้มค่า พบว่าเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ได้มีการ
 ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้
 ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด และการใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชน
 ได้รับ จึงไม่พบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบของเทศบาล
 ตำบลทั้งสองแห่ง

2) ประเด็นที่ต่างกัน 1 ด้าน กล่าวคือ

(1) ด้านการใช้หลักความโปร่งใส พบว่าเทศบาลตำบลจ้อหอ มีอุปสรรค
 ในด้านหลักความโปร่งใส กล่าวคือ แต่ก่อนเทศบาลมีการให้ชุมชนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบ
 ด้วย แต่ตอนนี้ไม่ได้ให้เป็นการร่วมด้วย เพราะมีผลเกี่ยวกับเรื่องของความรับผิดชอบ ในขณะที่
 เทศบาลตำบลโนนไทยมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น
 คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา และคณะกรรมการตรวจการจ้าง

**1.3.3 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคการใช้หลักธรรมาภิบาล ของ
 เทศบาลตำบลจ้อหอ กับเทศบาลตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา** พบประเด็นที่เหมือนกัน
 5 ด้าน และประเด็นที่ต่างกัน 1 ด้าน ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประเด็นที่เหมือนกัน 5 ด้าน กล่าวคือ

(1) ด้านการใช้หลักนิติธรรม พบว่าเทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มี
 ข้อเสนอแนะในด้านหลักนิติธรรม เพราะเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ได้มีการปฏิบัติต่อประชาชน
 และเปิดโอกาสให้ประชาชนรับทราบระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน การปฏิบัติ
 ตามกฎระเบียบต่าง ๆ แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ควรมีช่องทางให้ประชาชน
 ในพื้นที่ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น เช่น การปรับปรุงฐานข้อมูลทางเว็บ
 ไซต์ของเทศบาลให้เป็นปัจจุบัน

(2) ด้านการใช้หลักคุณธรรม พบว่าเทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มี
 ข้อเสนอแนะในด้านหลักคุณธรรม เพราะเทศบาลตำบลจ้อหอได้มีการประกาศคุณธรรม จริยธรรม
 ของพนักงานเทศบาล และเทศบาลตำบลโนนไทย มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการ
 เทศบาลตำบลโนนไทย แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง ควรมีช่องทางให้
 ประชาชนได้รับทราบขั้นตอนในการติดต่อราชการของเทศบาล เช่น การปรับปรุงฐานข้อมูลทาง
 เว็บไซต์ของเทศบาลให้เป็นปัจจุบัน แผ่นพับ วารสาร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับประชาชน

(3) ด้านการใช้หลักความมีส่วนร่วม พบว่า เทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มีข้อเสนอแนะในด้านหลักความมีส่วนร่วม เพราะเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการจัดเวทีประชาคม การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อชุมชน แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีช่องทางเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลได้มีการดำเนินงาน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มาแสดงความคิดเห็นหรือความต้องการของชุมชน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

(4) ด้านการใช้หลักความรับผิดชอบ พบว่า เทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มีข้อเสนอแนะในด้านหลักความรับผิดชอบ เพราะเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และตอบสนองความต้องการของประชาชน แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีช่องทางให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลการดำเนินงานต่าง ๆ ของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลของเทศบาลที่มีการดำเนินการตามแผนพัฒนา เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ

(5) ด้านการใช้หลักความคุ้มค่า พบว่า เทศบาลทั้งสองแห่ง ไม่มีข้อเสนอแนะในด้านหลักความคุ้มค่า เพราะเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับจากการดำเนินการ โครงการ แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีช่องทางในการสื่อสารให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของเทศบาล เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลที่มีการดำเนินการตามโครงการ และประชาชนเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่จะติดต่อกับเทศบาล เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในอีกช่องทางหนึ่งด้วย

2) ประเด็นที่ต่างกัน 1 ด้าน กล่าวคือ

(1) ด้านการใช้หลักความโปร่งใสเทศบาลตำบลจอหอ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการต่าง ๆ ในการร่วมตรวจสอบการทำงานของเทศบาลตำบลจอหอ ให้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของโครงการ หากพบเห็นการทำงานไม่ถูกต้องคณะกรรมการก็สามารถปรึกษาหาแนวทางให้การดำเนินการตามโครงการเป็นไปอย่างถูกต้องได้และรายงานเทศบาลตำบลจอหอทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขได้ และให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงข้อดีของการเป็นคณะกรรมการร่วม

ตรวจสอบการทำงานของเทศบาลตำบลจอหอ ประชาชนจะได้รับทราบงบประมาณที่ดำเนินการนั้น เป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างไร และประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการร่วมตรวจสอบการทำงานของเทศบาลตำบลจอหอด้วย

2. อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลจอหอ กับ เทศบาลตำบล โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา มีผลการวิจัยดังนี้

2.1 การใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม เทศบาลตำบลจอหอกับเทศบาลตำบล โนนไทย พบว่ามีประเด็นที่เหมือนกันกล่าวคือ เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการให้บริการประชาชน ผู้มาติดต่อราชการ เป็นไปโดยยึดหลักความถูกต้องตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และได้มีการประกาศ ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ โดยการประกาศผ่านเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ในชุมชนทุก ชุมชน การประกาศทางเว็บไซต์ เอกสาร แผ่นพับ การปิดประกาศที่เทศบาล การปิดประกาศที่ทำการ ของชุมชนทุกชุมชน เช่น งบประมาณประจำปี งบการเงินของเทศบาลตำบล เพื่อให้ประชาชน ในพื้นที่รับทราบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของเทศบาลตำบล และได้ จัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางในการรับทราบข้อมูล ข่าวสารของทางราชการ เทศบาล มีการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบและข้อบังคับทางราชการ และมีความชัดเจนในการปฏิบัติงานตาม กฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของทางราชการ อาจกล่าวได้ว่า สอดคล้องกับ การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า “หน่วยงานมีความผูกพันกับกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ในขั้นตอนการใช้กฎ ระเบียบ และขั้นตอนภายหลังการใช้กฎระเบียบ” (รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ,2558,น.14)

เทศบาลตำบล โนนไทย มีการประกาศผ่านเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ในชุมชนทุก ชุมชน ช่วงเช้า เวลา 08.00 น. และเย็น เวลา 16.00 น. ทุกวันทำการ เทศบาลตำบลจอหอ มีการ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของเทศบาลตำบลจอหอ จดหมายข่าวเทศบาลตำบลจอหอ สำหรับเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้กับชุมชน เทศบาลตำบลจอหอ มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ อาจกล่าวได้ว่า สอดคล้องกับ งานวิจัยตัวแบบธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ “การ บัญญัติกฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ” (รองศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ รุ่ยโต , อาจารย์กิตติ พงษ์ เกียรติวัชรชัย , 2555, น.80) และสอดคล้องกับ งานวิจัยการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลนครนนทบุรี ซึ่งพบว่า “กฎหมาย ระเบียบ

ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีความเด็ดขาดบทลงโทษผู้กระทำความผิด จะเป็นการเสียค่าปรับ ซึ่งไม่มีความเข้มแข็งในบทลงโทษ ประชาชนผู้กระทำความผิดสามารถหลบหนีการเสียค่าปรับได้ง่าย เนื่องจากไม่มีบทลงโทษที่เป็นความผิดอาญาที่เด็ดขาด ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเทศบาลยังไม่ครอบคลุม การวางตัวบทกฎหมาย เพื่อบังคับใช้ผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด” (บุญฤทธิ์ เกตุจันง, 2550, น.52) แต่เทศบาลตำบลโนนไทย ไม่มีการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้ อาจกล่าวได้เพราะว่า ก่อนที่จะมีการประกาศบังคับใช้ใน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน นั้น ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น เพื่อดำเนินการออก กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน การบังคับใช้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ จะต้องผ่านกระบวนการตามขั้นตอนของกฎหมายเท่านั้น จากการสังเกตการณ์ทั่วไป ทั้งแนวคิดและแนวทางในการปฏิบัติของการใช้หลักนิติธรรมได้มีการนำแนวทางของการปฏิบัติและนโยบายของรัฐบาลใช้เป็นรูปแบบในการกำหนดบังคับใช้ในแต่ละพื้นที่ ที่จะไม่เหมือนกันตามบริบททางสังคมในแต่ละชุมชนในด้านต่าง ๆ ก็มีการแบ่งการใช้อำนาจหน้าที่ มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ การกำหนดโทษ อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า “หน่วยงานมีการแบ่งแยกการใช้อำนาจอย่างชัดเจน มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลและประชาชนกฎหมายที่กำหนดโทษของหน่วยงานเป็นไปตามกฎหมาย” (รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล , 2558, น.14) และปัจจุบันการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่นั้น มีการบังคับใช้ตามตัวบทกฎหมายอย่างจริงจัง จึงเป็นเหตุผลอย่างหนึ่งที่ทำให้การทำงานของท้องถิ่นต้องระวัง เพราะมีหน่วยงานตรวจสอบที่จะดำเนินการตรวจสอบการทำงานทุกอย่างตลอดเวลา ปัญหาเรื่องร้องเรียน เทศบาลตำบลจอหอ มีจำนวน 70 เรื่องต่อปี ในขณะที่เทศบาลตำบลโนนไทยมีจำนวน 1-2 เรื่องต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันมาก ในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ เทศบาลได้มีการมอบหมายให้ฝ่ายที่รับผิดชอบงานในแต่ละด้านเข้าดำเนินการแก้ไขปัญหา รายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

2.2 การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม เทศบาลตำบลจอหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่ามีประเด็นที่เหมือนกันกล่าวคือ เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการจัดทำประกาศคุณธรรม จริยธรรมของพนักงานเทศบาล และมีการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมมีภาวะความเป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีและการบริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรมและเสมอภาค ในสังคมในการให้บริการประชาชน อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ รายงานวิจัย เรื่อง *ตัวชี้วัดการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์* ซึ่งพบว่า

“หน่วยงานมีการวางตนต่อสาธารณะอย่างเหมาะสมกับบทบาทตำแหน่งและหน้าที่ มีการปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับบุคลากรของหน่วยงาน ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อกันและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยความสุภาพ อ่อนโยนและมีมนุษยสัมพันธ์” (กุลธิดา เลนุกูล, 2554, น.139-140)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้ อาจกล่าวได้เพราะว่า เทศบาลตำบลได้มีการจัดประมวลจริยธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของพนักงานเทศบาลในแต่ละพื้นที่ ซึ่งในแต่ละด้านจะมีการกำหนดบทลงโทษไว้ ตามแนวทางของรัฐบาลที่ได้มีการกำหนดให้หน่วยงานมีการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน จากการสังเกตการณ์ทั่วไป ประชาชนในพื้นที่ส่วนหนึ่งจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ไม่ค่อยสนใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุกคนเข้าใจในคุณธรรม จริยธรรม ตามบริบทของชุมชน การปฏิบัติงานของหน่วยงาน จะไม่เป็นไปตามกฎหมาย จะตำหรือเกินกว่า กฎหมายที่กำหนดไว้ การปฏิบัติงานไม่เป็นตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ การทำงานในตำแหน่งหน้าที่ การตอบสนองตามความต้องการของประชาชน การลงโทษทางวินัย การทำงานตามขั้นตอนของกฎหมาย ผู้บริหารมีความเป็นกลางในการบริหารองค์กร จะเป็นสิ่งที่หน่วยงานจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ และตามบริบทของสังคมในแต่ละพื้นที่ อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า “หน่วยงานปลอดการทุจริต ปลอดจากการทำผิดวินัย ปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยม และจรรยาบรรณ ความเป็นการผู้บริหาร” (รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล, 2558, น.15)

2.3 การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส เทศบาลตำบลจ้อหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่ามีประเด็นที่เหมือนกันกล่าวคือ เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการประกาศเสียงตามสายที่มีการติดตั้งไว้ทุกชุมชนของเทศบาลทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้สะดวก เทศบาลตำบล มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เช่น คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบล มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม และเทศบาลตำบล มีการประกาศเสียงตามสายทุกวันทำการ เว็บไซต์ของเทศบาล ป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือแจ้งผู้นำชุมชนทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนทราบสิทธิประโยชน์สวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ รายงานวิจัย เรื่อง ตัวชี้วัดการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ ซึ่งพบว่า “หน่วยงานมีการดำเนินการสร้างระบบที่รองรับการตรวจสอบภายนอกที่เน้นให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมในการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและ

ครอบคลุม มีระบบการตรวจสอบภายในที่สามารถทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานและผู้บริหารสามารถร่วมในการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการป้องกันการทุจริตอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทั่วถึง มีการดำเนินการในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่นักกลางทั้งก่อนและหลังการดำเนินการ” (กุลธิดา เถนุกุล, 2554, น.147) และสอดคล้องกับ งานวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถ กับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี ซึ่งพบว่า “เทศบาลเมืองบึงยี่โถได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในแผนการดำเนินงาน โครงการพัฒนาต่าง ๆ มาแต่ต้น ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบถึงผลการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้สึกว่าการเทศบาลเมืองบึงยี่โถ มีความโปร่งใสในการดำเนินงานต่าง ๆ อีกทั้งการเข้าถึงข้อมูลด้านต่าง ๆ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้หลายช่องทาง มีช่องทางพื้นฐาน คือ ดิจิตอล ประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ระบบกระจายเสียงตามสาย บอร์ดประชาสัมพันธ์แต่ละชุมชน และสื่อออนไลน์” (ฉวีรัฐฉิม เทียงผดุง, 2558, น.118)

เทศบาลตำบลจ้อหอ มีการจัดทำหนังสือรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ของเทศบาลตำบลจ้อหอ จดหมายข่าวเทศบาลตำบลจ้อหอ ไม่มีคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการต่าง ๆ ที่เป็นผู้แทนของชุมชน แต่เทศบาลตำบลโนนไทย มีคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการต่าง ๆ ที่เป็นผู้แทนชุมชน อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ รายงานการวิจัย เรื่อง ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ของสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งพบว่า “การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ให้ตัวแทนชุมชนหรือประชาคมเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ” (บุญบง ชัยเจริญวัฒน์, บุญมี ลี , 2544, น.39) และสอดคล้องกับ งานวิจัยตัวแบบธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ “ระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้โอกาสประชาชนเข้าร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยจะมีผู้แทนของประชาชนเข้าร่วมเปิดซองสอบราคาโครงการต่าง ๆ” (รองศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ จุ้ยโต , อาจารย์กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย , 2555, น.80)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้ อาจกล่าวได้เพราะว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ ของเทศบาล เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ กิจกรรม ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจถือได้ว่าเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล จากการสังเกตการณ์ทั่วไป ประชาชนส่วนหนึ่งจะไม่สนใจรับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาล แต่เทศบาลได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานของเทศบาล ในการตรวจสอบให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในแบบของคณะกรรมการ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล ในการดำเนินการในโครงการกิจกรรม อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ การบริหารงานภาครัฐ

กับการสร้างธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า “หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง ด้านการเปิดเผยข้อมูล” (รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล, 2558, น.16) และสอดคล้องกับ รายงานวิจัย เรื่อง ตัวชี้วัดการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งพบว่า “หน่วยงานมีการสร้างระบบที่มีการรองรับการตรวจสอบภายนอกที่เน้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมในการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและครอบคลุม มีระบบการตรวจสอบภายในที่สามารถทำให้ผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารสามารถร่วมในการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการในการป้องกันการทุจริตอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทั่วถึง มีการดำเนินการในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่บุคลากรทั้งก่อนและหลังการดำเนินงาน” (กุลธิดา เลนุกุล, 2554, น.143) ปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักความโปร่งใส ประชาชนบางส่วนมีความเห็นต่างที่จะเข้ามาเป็นรูปแบบของคณะกรรมการร่วมตรวจการทำงานของโครงการ กิจกรรม ของเทศบาล แต่จะใช้ช่องทางอื่นเพื่อใช้ในการตรวจสอบการทำงานของเทศบาล โดยเขียนเรื่องร้องเรียนที่เทศบาลตำบล เพื่อให้เทศบาลตำบลดำเนินการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงาน และรายงานให้ยื่นคำร้องให้ทราบ

2.4 การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลจ้อหอกับเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่ามีประเด็นที่เหมือนกันกล่าวคือ เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการจัดประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และให้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกัน นำผลของการประชุมจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลทั้งสองแห่ง มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้นมา และมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ให้ประชาชนได้มีการแสดงความคิดเห็นในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของประชาชน และประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับประโยชน์ในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ และมีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ งานวิจัยบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลนครสงขลาต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในสภาเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ซึ่งพบว่า “ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญที่มีผลกระทบทั้ง โดยทางตรงและทางอ้อมต่อผู้คนในสังคมทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมส่วนใหญ่” (ไพฑูริย์ สรรเสริญ, 2552, น.40) และสอดคล้องกับ งานวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาลท้องถิ่น เทศบาลเมืองบึงยี่โถ กับเทศบาลเมืองลาดสวาย จังหวัดปทุมธานี ซึ่งพบว่า “เทศบาลเมืองบึงยี่โถ มีการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ในทุก ๆ กิจกรรม ตั้งแต่การดำเนินการประชาคมเสนอความคิดเห็น แนวทางการพัฒนาชุมชน ตลอดจนการจัดทำแผนพัฒนา

และกิจกรรมอื่น ๆ โดยมีลักษณะของการจัดกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ” (ณัฐฉิณี เทียงผอง ,2558,น.119)

เทศบาลตำบลจอหอ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้นมา อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ รายงานการวิจัย เรื่อง *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ของสถาบันพระปกเกล้า* ซึ่งพบว่า “ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายหรือโครงการของรัฐ จำนวนผู้เข้าร่วมแสดง ความคิดเห็น จำนวนข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ คุณภาพของการเข้ามามีส่วนร่วม” (บุษบง ชัยเจริญวัฒน์,บุญมี ลี,2544,น.45) แต่เทศบาลโนน ไทย มีการดำเนินการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานการวิจัย เรื่อง *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ของสถาบันพระปกเกล้า* ซึ่งพบว่า “สังคมมีเสถียรภาพ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ด้วยความมีระเบียบวินัย ผลการสำรวจความพึงพอใจ” (บุษบง ชัยเจริญวัฒน์,บุญมี ลี,2544,น.45)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้ อาจกล่าวได้เพราะว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการจัดประชุมประชาคมนั้น เป็นช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วน ร่วมกันเสนอความคิดเห็นในการเสนอแนวทางในการพัฒนา การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ชุมชน ตามกรอบแนวทางที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นสำคัญ จากการสังเกตการณ์ทั่วไป ประชาชน ส่วนหนึ่ง จะไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประชุมประชาคม เพราะไม่ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารในการจัดการประชุม เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์แต่ประชาชนส่วนหนึ่งจะไม่ได้รับ ข้อมูลต่าง ๆ จึงเป็นเหตุทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ เพื่อเสนอความต้องการของตนเอง แต่ เทศบาลมีช่องทางในการให้ประชาชนได้เสนอความต้องการได้โดยการเขียนคำร้องที่เทศบาลตำบล ได้ อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล สถาบัน พระปกเกล้า “หน่วยงานมีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน มีการรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชน มีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน” (รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ,2558,น.18)

2.5 การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความรับผิดชอบ เทศบาลตำบลจอหอกับเทศบาล ตำบลโนนไทย พบว่ามีประเด็นที่เหมือนกันกล่าวคือ เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีกระบวนการใน การดำเนินการจัดทำโครงการกิจกรรมแผนงานต่าง ๆ มีการจัดประชาคมชุมชนก่อน เพื่อให้ทราบ สภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการจัดเรียงลำดับตาม ความสำคัญของปัญหา และแผนในแต่ชุมชนมีการดำเนินการประชุมในระดับตำบล มีการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีการนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนงานในการทำงานให้

เห็นชัดเจน อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า “หน่วยงานมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการจัดทำข้อตกลงทั้งสองฝ่าย มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีนโยบายและแผนที่ชัดเจน มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดสรรแบ่งปันทรัพยากร การยอมรับการเปลี่ยนแปลง ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม การจัดการความขัดแย้ง การสื่อสารภายใน ความสนับสนุนภายใน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการยอมรับความสามารถ ความไว้วางใจ หรือความศรัทธาเชื่อมั่น ขวัญกำลังใจ มีระบบการติดตามประเมินผล โดยการประเมินผลงาน” (รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ,2558,น.19) เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีช่องทางที่จะให้ประชาชนยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อเทศบาลหลายช่องทางด้วยกัน คือ ยื่นคำร้องที่เทศบาล สายตรงปลัด สายตรงนายก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเทศบาลจะดำเนินการเร่งแก้ไขปัญหาของประชาชน เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการดำเนินการให้ชุมชนจัดทำแผนของชุมชน เพื่อให้ทราบความต้องการของแต่ละชุมชนว่าในแต่ละชุมชนมีความต้องการอะไร และมีการให้จัดลำดับความสำคัญความต้องการของชุมชน การทำงานมีการนำข้อมูลที่ได้จากการทำแผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น ไปดำเนินการปฏิบัติงาน เพื่อผู้บริหารท้องถิ่นใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน และเป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชน และเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา พันธกิจเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า “หน่วยงานมีศักยภาพในการแข่งขัน มีนโยบาย แผน วิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมาย มีการเน้นผลงานด้านการบริการ ผู้บริหารระดับสูงมีสถานะผู้นำ” (รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ,2558,น.20)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้ อาจกล่าวได้เพราะว่า เมื่อรัฐบาลได้มีการกระจายอำนาจการปกครองให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นบริหารจัดการไปตามแนวทางที่ตนต้องการภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล ได้ทราบถึงปัญหาความต้องการของชุมชน สิทธิต่าง ๆ ของชุมชนที่ควรจะได้รับดูแล เพื่อจะกำหนดแนวทางในการใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน มีการนำผลการประเมินการทำงานมาปรับปรุงเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จากการสังเกตการณ์ทั่วไป ประชาชนส่วนหนึ่งจะทราบถึงการทำงานของเทศบาลว่า ได้มีการกำหนดแนวทางในการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน เป็นไปตามความต้องการของชุมชน แต่มีประชาชนบางส่วนที่ไม่ได้ให้ความสนใจในการทำงานของเทศบาลอาจเป็นเพราะไม่ได้กระทบถึงสิทธิ เสรีภาพของตนหรืออาจเป็นเพราะบริบททางสังคมของชุมชน ที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน ผู้บริหารท้องถิ่น และบุคลากรของหน่วยงาน จึงควรให้ความสนใจที่จะสร้างแรงจูงใจ การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ การประเมินประสิทธิภาพของการ

ปฏิบัติงาน การประเมินคุณภาพของงาน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เทศบาลได้จัดทำขึ้น ร่วมกันแก้ไขปัญหาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการที่จะมีความรับผิดชอบต่อผลงานที่ชุมชนได้รับจากการทำงานของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานการวิจัย เรื่อง *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ของสถาบันพระปกเกล้า* ซึ่งพบว่า “การได้รับการยอมรับและความพอใจจากผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง การบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของงานที่ปฏิบัติ คุณภาพของงานด้านปริมาณ และความถูกต้อง” (บุษบง ชัยเจริญวัฒน์, บุญมี ลี ,2544,น.41)

2.6 การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่า เทศบาลตำบลจ้อหอดกับเทศบาลตำบลโนนไทย พบว่ามีประเด็นที่เหมือนกันกล่าวคือ เทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง มีการบริหารงานของเทศบาล มีการจัดการบริหารจัดการ โดยการแบ่งงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบของแต่ละกองและสำนักปลัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริการประชาชน มีการกำหนดการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละด้านที่ประชาชนมาขอรับบริการ อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ การเมืองท้องถิ่น : การเมืองของใคร โดยใคร เพื่อใคร “การบริหารท้องถิ่นต้องมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า มีการลดขั้นตอนการบริหารงานและบริการ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาติดต่อ” (รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ,2554,น.164) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการให้บริการประชาชน เทศบาลมีการณรงค์ให้ประชาชนมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัด เช่น การใช้น้ำอย่างประหยัด เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้จักวิธีการใช้น้ำที่มีอยู่อย่างประหยัด และการณรงค์ให้รู้จักวิธีการคัดแยกขยะที่เกิดขึ้นในชุมชน ทำอย่างไรให้ขยะเกิดประโยชน์ เพื่อให้ชุมชนรู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เทศบาล มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการในโครงการเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่เทศบาลได้รับส่วนใหญ่ จะคำนึงถึงการบริการสาธารณะแก่ประชาชนที่มีความจำเป็นมากที่สุด เช่น ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษา การจัดกิจกรรม งานประเพณี อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับ การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า “หน่วยงานมีการประหยัด การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม ไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ มีผลผลิตหรือบริการที่ได้มาตรฐาน มีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน มีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล มีการใช้ผลตอบแทนตามผลงาน” (รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ,2558,น.20)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้ อาจกล่าวได้เพราะว่า เทศบาลตำบลได้มีการณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า ประหยัด จากการสังเกตการณ์ทั่วไป หน่วยงานมี

การตรวจสอบการทำงานอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดความคุ้มค่าในงบประมาณต่าง ๆ ที่ได้มีการลงทุนในโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์ในงานแต่ละด้านนั้น มีการจัดทำรูปแบบและขั้นตอนในการทำงาน มีระบบการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงาน การใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ สภาพความเป็นอยู่ทางสังคมประชาชนส่วนหนึ่ง จะให้ความสนใจในการทำงานของเทศบาลในระดับหนึ่งเท่านั้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ด้านการใช้หลักนิติธรรม ผู้บริหารและบุคลากร ควรให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักนิติธรรม ต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบล ควรมีการวางนโยบาย และแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีรูปแบบในการทำงานที่เหมาะสมและสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชา ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และมีการสอบถามประชาชนเป็นระยะเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นใน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีการออกบังคับใช้กับชุมชน เพื่อให้ได้ทราบถึงสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ

3.2 ด้านการใช้หลักคุณธรรม ผู้บริหารและบุคลากร ควรให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักคุณธรรมของเทศบาลตำบล ควรให้พนักงานเทศบาลมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางในการปฏิบัติราชการ

3.3 ด้านการใช้หลักความโปร่งใส ผู้บริหารและบุคลากร ควรให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความโปร่งใสของเทศบาลตำบล โดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นคณะกรรมการในการดำเนินโครงการ เพื่อเป็นการตรวจสอบการดำเนินการในโครงการต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีการเรียนรู้ขั้นตอนในการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ

3.4 ด้านการใช้ความมีส่วนร่วม ผู้บริหารและบุคลากร ควรให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบล โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินตามโครงการต่าง ๆ

3.5 ด้านการใช้หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารและบุคลากร ควรให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความรับผิดชอบของเทศบาลตำบล ควรเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน โดยให้มีการจัดลำดับความสำคัญ ก่อน หลัง ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด และให้มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้มากที่สุด

3.6 ด้านการใช้หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารและบุคลากร ควรให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความคุ้มค่าของเทศบาลตำบล ควรคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

4. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านหลักนิติธรรม เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่โปร่งใส การออกกฎระเบียบข้อบังคับที่มีผลกระทบต่อชุมชน เพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

4.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านหลักคุณธรรม เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการในแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์

4.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านหลักความโปร่งใส เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ เพื่อเป็นการปฏิบัติราชการภายในส่วนราชการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านหลักความมีส่วนร่วม เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น เพื่อให้ส่วนราชการมีการกระจายอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ เป็นการลดขั้นตอนในการปฏิบัติราชการ

4.5 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านความรับผิดชอบ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อเป็นการจัดให้ส่วนราชการ มีการทบทวนภารกิจใดมีความจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงนโยบายรัฐบาล

4.6 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านหลักความคุ้มค่า เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เป็นการประเมินผลการปฏิบัติราชการของภาพรวมของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับ หรือหน่วยงานในส่วนราชการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลธิดา เถนกุล. (2554). *ตัวชี้วัดการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล*. สืบค้นจาก <http://km.nida.ac.th/home/images/pdf/kulture22.pdf>
- จิตติวุฒิ บุญวงศ์วิวัชร. (2551). *แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นจาก http://govt101.blogspot.com/2008/08/blog-post_2237.html
- จิตติวุฒิ บุญวงศ์วิวัชร. (2551). *แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นจาก http://library2.parliament.go.th/giventake/content_cons57/cdc2557-doc006.pdf
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2546). *หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่*. สืบค้นจาก http://kmcenter.rid.go.th/kmc11/file/file_abstract/abstac-54/abs_010954-1.pdf
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์, และบุญมี ลี. (2546). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล*. สืบค้นจาก http://www.tlg.rmutt.ac.th/?wpfb_dl=38
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). *การเมืองท้องถิ่น การเมืองของใคร โดยใคร และเพื่อใคร*. (ปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). *การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). สถาบันพระปกเกล้า : แก่นจันทร์การพิมพ์.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540” (2540, 11 ตุลาคม) *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา* เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก หน้า 1-99
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550” (2550, 24 สิงหาคม) *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา* เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก หน้า 1-127
- “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พุทธศักราช 2542” (2542, 10 สิงหาคม) *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา* เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง หน้า 24-31
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2559). *ธรรม*. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ธรรม>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2556). *อภิบาล*. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/?knowledges=อภิบาล>
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. (2553). *การสร้างธรรมาภิบาล*. สืบค้นจาก <http://kulc.lib.ku.ac.th/blog/?p=2978>

เสน่ห์ จุ้ยโต, และอาจารย์กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย. (2555). *ตัวแบบธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ (การศึกษางานวิจัย)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์การวิจัย

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลด้านล่างต่อไปนี้ให้ตรงตามความเป็นจริงตามสถานภาพของท่าน

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. อาชีพ.....ตำแหน่ง.....
3. เพศ.....
4. อายุ.....ปี
5. ระดับการศึกษาสูงสุด.....
7. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในเทศบาล.....ปี

ส่วนที่ 2 การใช้หลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นในการดำเนินงานในเทศบาล

1. ด้านหลักนิติธรรม

1.1) เทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติต่อประชาชน โดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับ หรือไม่

.....
 .....

1.2) เทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนรับทราบที่เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน บ้างหรือไม่ อย่างไร

.....
 .....

1.3) ในการบริหารงานเทศบาลของท่าน มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการที่กำหนดไว้หรือไม่

.....
 .....

1.4) ในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านในเทศบาล มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ หรือไม่

.....
 .....

2. ด้านหลักคุณธรรม

2.1) เทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตมีมนุษยสัมพันธ์ ในการให้บริการกับประชาชน หรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

2.2) เทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรม ความถูกต้อง มีความเป็นผู้นำ ในการบริการประชาชน หรือไม่

.....
.....

3. ด้านหลักความโปร่งใส

3.1) เทศบาลของท่าน มีการบริหารงาน โดยมีการเปิดเผยต่อสาธารณะ เช่น ประชาสัมพันธ์/ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

3.2) เทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล ตลอดถึงแผนงานและโครงการต่าง ๆ บ้างหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

3.3) เทศบาลของท่าน มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม บ้างหรือไม่

.....
.....

3.4) เทศบาลของท่าน การประกาศให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่างๆ บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม

4.1) เทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

4.2) เทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลงาน บ้างหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

4.3) เทศบาลของท่าน มีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา และความต้องการของประชาชนบ้าง หรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ

5.1) เทศบาลของท่าน มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นอย่างชัดเจนตามที่ได้กำหนดไว้ หรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

5.2) เทศบาลของท่าน มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน หรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

5.3) เทศบาลของท่าน การปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่อสนองความต้องการของชุมชน บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

5.4) เทศบาลของท่าน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างชัดเจน หรือไม่

.....
.....

6. ด้านหลักความคุ้มค่า

6.1) เทศบาลของท่าน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดบ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

6.2) เทศบาลของท่าน มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดบ้างหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

6.3) เทศบาลของท่าน มีการใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ บ้างหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรค ของการใช้หลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นในการบริหารงานของเทศบาล

- ท่าน มีปัญหาและอุปสรรค ในการนำหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นมาใช้บริหารงานหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในการนำหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาล อย่างไรบ้าง

- ท่านมีข้อเสนอแนะและแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาล หรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลด้านล่างต่อไปนี้ให้ตรงตามความเป็นจริงตามสภาพของท่าน

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. อาชีพ.....ตำแหน่ง.....
3. เพศ.....
4. อายุ.....ปี
5. ระดับการศึกษาสูงสุด.....
7. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในเทศบาล.....ปี

ส่วนที่ 1 การใช้หลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นในการดำเนินงานในเทศบาล

1. ด้านหลักนิติธรรม

1.1) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติต่อประชาชนโดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมายข้อบังคับ หรือไม่

.....
 .....

1.2) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับทราบที่เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับต่างๆที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน บ้างหรือไม่ อย่างไร

.....
 .....

1.3) ในการบริหารงานภายในเทศบาลของท่าน มีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการที่กำหนดไว้หรือไม่

.....
 .....

1.4) ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในเทศบาลของท่าน มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอหรือไม่

.....
 .....

2. ด้านหลักคุณธรรม

2.1) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ ในการให้บริการกับประชาชน หรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

2.2) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมความถูกต้อง มีความเป็นผู้นำ ในการบริการประชาชน หรือไม่

.....
.....

3. ด้านหลักความโปร่งใส

3.1) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการบริหารงาน โดยมีการเปิดเผยต่อสาธารณะ เช่นประชาสัมพันธ์/ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

3.2) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาล ตลอดถึงแผนงานและโครงการต่างๆ บ้างหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

3.3) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการจัดเก็บภาษีกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาและเป็นธรรม บ้างหรือไม่

.....
.....

3.4) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการประกาศให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่างๆ บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม

4.1) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

4.2) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลงาน บ้างหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

4.3) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา และความต้องการของประชาชนบ้าง หรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ

5.1) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ ไปดำเนินการให้เห็นอย่างชัดเจนตามที่ได้กำหนดไว้ หรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

5.2) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไข เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน หรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

5.3) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบสนองความต้องการของชุมชน บ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

5.4) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างชัดเจน หรือไม่

.....
.....

6. ด้านหลักความคุ้มค่า

6.1) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดบ้างหรือไม่ เช่นเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....

6.2) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด บ้างหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

6.3) ผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลของท่าน มีการใช้งบประมาณคุ้มค่าเมื่อ เปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ บ้างหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรค ของการใช้หลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นในการบริหารงานของ เทศบาล

- ท่านพบเห็นมีปัญหาและอุปสรรค ในการนำหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นมาใช้บริหารงาน หรือไม่ อย่างไร

.....
.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในการนำหลักธรรมาภิบาล ท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาล อย่างไรบ้าง

- ท่าน มีข้อเสนอแนะและแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิ บาลท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาล หรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....

ภาคผนวก ข
รายชื่อบุคคลที่ไปสัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้คำสัมภาษณ์

เทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

1. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลจอหอ

1.1 นายเสรี ไชยภิตติ	นายกเทศมนตรีตำบลจอหอ
1.2 นายดวงอำนาจ ทับทิมธงไชย	รองปลัดเทศบาลตำบลจอหอ
1.3 นางวราภรณ์ กิตตินันท์สกุล	ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลตำบลจอหอ
1.4 นางสาวบุญทัน จันทิมา	ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลจอหอ
1.5 นางนิตยา พ่วงศิริ	ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลตำบลจอหอ
1.6 นายประเสริฐศักดิ์ จงอบกลาง	ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลจอหอ
1.7 นายสวาง คุ้มจอหอ	รองประธานสภาเทศบาลตำบลจอหอ
1.8 ค.ต.เสมา ดอกพุด	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจอหอ

2. กลุ่มผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบล

1.1 นางสาวรี รักชื่น	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านพะเนา หมู่ที่ 1
1.2 นายสมบัติ ไทยงูเหลือม	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านจอหอ หมู่ที่ 4
1.3 นายจำเนียร สุนทรชัย	ประธานชุมชนพิมานธานี
1.4 นายบุญธรรม อินทร์จอหอ	ประธานชุมชนวิมานทองธานี

เทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

1. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลโนนไทย

1.1 คาบตำรวจตั้ง ฟิ่งกั้ง	นายกเทศมนตรีตำบลโนนไทย
1.2 นางกรกมล ทิพวัฒน์	รองปลัดเทศบาลตำบลโนนไทย
1.3 นางศันสนีย์ ชุนศรี	หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาราชการ แทนหัวหน้าสำนักปลัด เทศบาลตำบลโนนไทย
1.4 นางสาวฉันทนา จงหมื่นไวย	ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลตำบลโนนไทย
1.5 นางสาวพรพรม ไชยชัยภูมิ	ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลโนนไทย
1.6 นายเกรียงศักดิ์ ชำชอง	ผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลตำบลโนนไทย
1.7 นายแซน รัชฎานนท์	ประธานสภาเทศบาลตำบลโนนไทย
1.8 นางเสาวรัตน์ สมพรจิตต์	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลโนนไทย

2. กลุ่มผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบล

1.1 นางรัตนา กฤษณสุวรรณ	ประธานชุมชนที่ 1
1.2 นายพยุง กิกสันเทียะ	ประธานชุมชนที่ 2 และผู้ใหญ่บ้าน บ้านสันเทียะ หมู่ที่ 1
1.3 นางอรวรรณ เขาทอง	ประธานชุมชนที่ 3
1.4 นายประจวบ ชำนาญกิจ	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโนนพริก หมู่ที่ 10

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายอลงกต วัฒนวินูลักษณ์กิจ
วัน เดือน ปีเกิด	12 เมษายน 2509
สถานที่เกิด	อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	บธ.บ. (การจัดการงานก่อสร้าง) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2546 น.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2551
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองช่าง (นักบริหารงานช่าง ระดับต้น)

